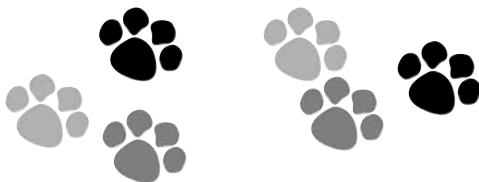

FORORD

FCI's Brugshundekommission har udarbejdet denne håndbog for så vidt angår alle internationale programmer, og den blev af FCI's bestyrelse vedtaget den 13. april 2011. Håndbogen træder i kraft pr. 1. januar 2012.

DKK's BHU har i samråd med specialklubberne stået for oversættelsen til dansk. I tvivlstilfælde er det den originale tyske tekst, der er gældende - dog ikke for selvstændige danske prøveprogrammer, tilretninger og tilføjelser. De beskrevne internationale programmer er gyldige i samtlige FCI's medlemslande og erstatter alle hidtidige bestemmelser. Alle prøvearrangementer (prøver og konkurrencer) er underlagt denne håndbog.

I lande, hvor stokbelastningstests i gruppe C ved lovgivning ikke er tilladt, kan prøveprogrammerne gennemføres uden stokbelastningstests.

ANVENDETE FORKORTELSER

FCI	=	Federation Cynologique Internationale
DKK	=	Dansk Kennel Klub
IPO	=	International Prüfungsordnung
PL	=	Prøveleder
HF	=	Hundefører
FIG	=	Figurant
DSB	=	Driftsanlæg - Selvsikkerhed - Belastbarhed
GST	=	Grundstilling
CACIT	=	Certificat d'Aptitude au Championnat International de Travail

Alle steder, hvor der står IPO kan dette erstattes med BHP (Brugshundeprove) eller VPG (Vielseitigkeitsprüfung). Samtlige bestemmelser gælder uanset prøveprogrammets benævnelse.

INDHOLDSFORTEGNELSE

Generelle bestemmelser: (side 6 - 24)

Alment	side	6
Prøvesæson	side	6
Prøvedage	side	6
Prøveorganisation/Prøveleder	side	7
Dommer / Overdommer	side	8
Prøvedeltagere	side	9
Halsbånd / Line	side	10
Mundkurvsvang	side	10
Resultathæfte	side	10
Erstatningsansvar	side	11
Vaccination	side	11
Adgangsbestemmelser	side	11
Væsenstest	side	12
Pointgivning	side	14
Afbrudt	side	16
Diskvalifikation	side	17
Disciplinære retningslinjer	side	18
Prøveinspektion	side	19
Titler	side	19
Verdensmesterskab	side	19
Særlige bestemmelser	side	20
Bestemmelser for figuranter	side	20
DSB Prædikat bedømmelse	side	24
Bestemmelser for gruppe A - IPO	side	25
Bestemmelser for gruppe B - IPO	side	30
Bestemmelser for gruppe C - IPO	side	33
Begynderprøve ABC gruppe A	side	34
Begynderprøve ABC gruppe B	side	36
Begynderprøve ABC gruppe C	side	39
Spor og Lydighedsprøver - SL	side	43

INDHOLDSFORTEGNELSE

Færdselsprøve - FP	side	44
Færdselsprøve - FP Del A Lydighedsdelen	side	44
Færdselsprøve - FP Del B Færdselsdelen	side	47
Udholdenhedsprøve - UHP	side	49
IPO-VO gruppe A	side	50
IPO-VO gruppe B	side	50
IPO-VO gruppe C	side	54
IPO 1 gruppe A	side	56
IPO 1 gruppe B	side	57
IPO 1 gruppe C	side	63
IPO 2 gruppe A	side	69
IPO 2 gruppe B	side	70
IPO 2 gruppe C	side	77
IPO 3 gruppe A	side	84
IPO 3 gruppe B	side	84
IPO 3 gruppe C	side	92
Sporhundeprov SPH 1	side	99
Sporhundeprov SPH 2 / IPO-SPH	side	102
Skitser:		
Gruppe A	- Sporskitser IPO 1 og IPO 2	side 106
	- Sporskitser IPO 3	side 107
	- Sporskitser SPH 1	side 108
	- Sporskitser SPH 2 / IPO-SPH	side 110
Gruppe B	- Fri ved fod, spring	side 111
Gruppe C	- Ronderingsbane, udkald og flugt	side 113
	- Udførelse af modprøve	side 114

GENERELLE BESTEMMELSER

Alment

Prøvearrangementer og konkurrencer tjener to formål. For det første skal de enkelte hunde ved aflæggelsen af en prøve fremstå som egnede for deres respektive anvendelsesformål. For det andet skal prøverne, med henblik på avl, bidrage til at opretholde henholdsvis forbedre hundenes helbredstilstand og evner for brugshundearbejde, generation efter generation. Endvidere tjener de til at fremme og opretholde hundenes sundhed og kondition. En bestået IPO prøve gælder også som dokumentation for hundens avlsegnetthed.

Alle prøvearrangementer og konkurrencer er underlagt sportslige principper med hensyn til gennemførelse og de deltagendes korrekte opførsel. Håndbogens forskrifter er bindende for alle deltagere. Alle deltagere skal opfylde samme prøvekrav. Prøvearrangementer er åbne for alle. Sted og starttidspunkt skal offentliggøres for medlemmerne.

Prøvearrangementer og konkurrencer skal være i overensstemmelse med de komplette prøveforløb eller med de enkelte komplette grupper/discipliner af det pågældende prøveniveau. Et komplet prøveforløb, aflagt og bestået under et godkendt arrangement, er i alle tilfælde gældende som uddannelsesbetegnelse. Uddannelsesbetegnelserne skal anerkendes af alle FCI's medlemslande.

Et prøveforløb starter med en væsenstest og indbefatter en eventuel afsluttende præmieoverrækkelse.

Prøvesæson

Prøvearrangementer som anført i denne håndbog kan gennemføres hele året, når vejrforholdene tillader det, og når mennesker og dyrs sikkerhed og sundhed ikke udsættes for fare. Er dette ikke tilfældet, må der afstås for gennemførelse af prøvearrangementet. Ovennævnte afgørelse træffes af dommeren. Prøvesæsonen kan indskrænkes (prøvestop) af de enkelte specialklubber, de samarbejdende foreninger og DKK.

Prøvedage

a) Lørdage, søndage og helligdage.

Prøvedage er som hovedregel i weekenden tillige med officielle helligdage. Færdselsprøver kan kun gennemføres på disse "prøvedage". Det er muligt at aflægge FP og IPO1/SPH1 prøver, såfremt der er tale om et 2 dages prøvearrangement.

gement (fredag-lørdag, lørdag-søndag) af en eller to specialklubber.

En hund kan på samme dag kun fremføres til én prøve. Undtaget herfra er dog fremføring i FP, hvis denne sidste er adgangskrav til pågældende prøve. Der er ikke krav om en bestemt tidsfrist mellem aflæggelse af FP og IPO1/SPH1.

b) Fredagsprøver.

Fredage kan kun benyttes som prøvedage i forbindelse med lørdage. Kun hvis antallet af tilmeldte hunde lørdage overstiger det tilladelige, kan fredage benyttes. På fredage må starttidspunktet ikke ligge før kl. 12.00, og der kan kun tilmeldes halvdelen af det normale deltagerantal (18 enkeltdiscipliner) i IPO/SPH - ved rene FP kan deltagerantallet være op til 7. IPO/SPH prøver på en fredag i forbindelse med en lørdag kan først afsluttes om lørdagen. Enkelte hunde kan dog afsluttes om fredagen. En FP kan afsluttes om fredagen, såfremt hunden er tilmeldt IPO1/SPH1 om lørdagen, hvis prøverne kan afvikles indenfor det tilladte deltagerantal.

c) Helligdage.

Tilsvarende gælder ovennævnte fremgangsmåde på helligdage. Særlige regler udstedt af af de enkelte specialklubber, de samarbejdende foreninger og DKK skal dog iagttages. Halve dage før helligdage, der falder i ugens løb kan ikke benyttes som prøvedage.

Særregel: I Danmark er det muligt at afholde prøver alle ugens dage. Denne regel gælder dog kun for danskejede hunde og danske HF, og der kan alene anvendes danske dommere. Starttidspunktet kan tidligst sættes til kl. 15.00.

Prøveorganisation / Prøveleder (PL)

PL er ansvarlig for prøvearrangementets organisatoriske del. PL arrangerer og kontrollerer det nødvendige arbejde til forberedelse og gennemførelse af en prøve. PL skal sikre, at prøvearrangementet forløber reglementeret, og stå til disposition for den fungerende dommer under hele prøvearrangementet. PL må således ikke fremføre hund eller varetage andre funktioner.

Det påligger PL bl.a., at:

- indhente samtlige tilladelser til gennemførelse af arrangementet
- sørge for, at relevante sporarealer, for alle prøvetrin, er til disposition
- indgå aftaler med sporarealets ejer og den til enhver tid værende berettigede jagtudøver/bruger
- stille fagkyndigt hjælpepersonale til rådighed, som for eksempel: figuranter, sporlæggere, gruppe osv.

- offentliggøre prøven og orientere sig om eventuelt prøvestop
- sørge for de nødvendige redskaber svarende til det pågældende prøvetrin er til stede - herunder scanner til brug ved ID-kontrol af chip-mærkede hunde. Samt at tilse, at beskyttelsesbeklædning til figuranten er sikkerhedsmæssigt i orden
- levere prøvepapirer, såsom dommersedler og resultatlister til alle prøveniveauer
- have modtaget resultathæfte samt have adgang til stamtavle (ved almindelig prøve kun resultathæfte), vaccinationsattest og dokumentation for tegnet udvidet ansvarsforsikring.

Prøvelederen skal mindst tre dage før prøvearrangementet gøre dommeren bekendt med sted, starttidspunkt, kørselsvejledning, prøvekategori og antal deltagende hunde. Forsømmes dette, har dommeren ret til at trække sig.

Godkendt prøveanmeldelse tilsendes / forevises til dommeren før prøvens start.

Dommer

Til prøvearrangementer inviteres dommere, som er autoriserede til at dømme FCI's prøveprogram, af den arrangerende specialklub-/ foreningsledelse eller DKK. Til FCI verdensmesterskaber bliver dommerne udpeget af FCI's Brugshundekommission. Antallet af inviterede dommere er overladt til arrangøren, dog må én dommer pr. dag maksimalt dømme 36 enkelt discipliner (gælder ikke for verdensmesterskaber). IPO-VO - IPO1 - IPO2 - IPO3 - SPH1 - SPH2 - IPO-SPH modsvarer i hvert enkelt tilfælde 3 discipliner. FP 2 discipliner. Til de af specialklubberne og de samarbejdende foreninger fastlagte større arrangementer kan de pågældende "hovedklubber/ -foreninger" give dispensationer.

Dommeren må ikke dømme hunde, som vedkommende eller dennes husstand er ejer af, er i hans besiddelse eller er holder af. Dette gælder endvidere hunde, der fremføres af personer fra husstanden. Ej heller må dommeren selv fremføre hund til en prøve, hvor vedkommende selv er dommer.

Dommeren må gennem sin adfærd hverken forstyrre eller påvirke hundens arbejde. Dommeren er ansvarlig for overholdelse og korrekt hensyntagen til gældende bestemmelser for prøven. Han er berettiget til at afbryde prøven ved overtrædelse af prøveregler og/eller hans anvisninger.

Dommeren har ret til:

- at afbryde prøven for en hund, der er skadet eller ikke kan klare kravene til prøven - uanset HF's opfattelse

- at diskvalificere ekvipagen ved usportslig optræden (fx i forbindelse med brug af motiveringsgenstande), ved overtrædelse af prøvereglementet, reglerne for dyrevelfærd og den offentlige moral.

En afbrydelse af prøven skal begrundes i resultathæftet. Ved diskvalifikation bortfalder evt. opnåede point i samtlige discipliner.

Dommerens afgørelse er endegyldig og inappellabel. Se også under "Disciplinære retningslinjer".

Overdommer

Ved større prøvearrangementer/konkurrencer kan inviteres en overdommer, der i lighed med dommerne på dagen skal være autoriseret til at dømme FCI's prøveprogram.

Overdommerens ansvar er i samarbejde med prøveleder/sporansvarlig at påse, at sporarealer og sporgenstande opfylder gældende krav. Endvidere, at B/C banen er korrekt opstillet, og de nødvendige rekvisitter er til stede. Samt, i samråd med den/de på dagen udpegede dommer/dommere, at påse, at prøvereglementets bestemmelser overholdes.

Overdommeren har ingen beføjelser i forbindelse med den/de enkelte dommers/dommers afgørelser. De udøvende dommere kan konsultere overdommeren før afgivelse af bedømmelse eller evt. ved efterfølgende korrektion af en allerede afgiven bedømmelse.

I forbindelse med eventuel indgivelse af en protest skal denne i første omgang forelægges overdommeren. Overdommerens opgave er her at optræde som mægler mellem de involverede parter for at bilægge eventuelle stridigheder før reglerne om "Disciplinære retningslinjer" træder i kraft."

Specialklubberne kan udarbejde yderligere præciseringer for overdommerens funktioner.

Prøvedeltagere

Prøvedeltagerne skal overholde fristen for sidste tilmelding til prøvearrangementet. Ved afleveringen af tilmeldingen forpligter deltageren sig til at betale startgebyret. Skulle en deltager af en eller anden grund være forhindret i at være til stede, skal vedkommende omgående meddele dette til prøvelederen. Deltageren skal overholde de til en hver tid gældende veterinær- og dyreværnsbestemmelser. Deltageren skal rette sig efter dommerens og prøvelederens anvisninger. Prøvedeltageren skal fremføre sin hund på en sportslig korrekt vis, og skal uan-

set det opnåede resultat i én disciplin, fremstille hunden i samtlige discipliner ved den pågældende prøve. Ved prøvens afslutning bekendtgøres prøveresultaterne (vinderne), og resultathæfterne udleveres.

Er der flere deltagere på samme prøvetrin, skal startrækkefølgen ved konkurrencer bestemmes ved lodtrækning.

Minimumsantallet til en prøve er 4 deltagere.

Særrregel: I Danmark er det muligt at afholde prøve med min. 2 deltagere.

Kommandoer gives i normalt toneleje, korte, bestående af ét - ords - kommandoer. De kan gives på et hvilket som helst sprog, men skal dog til én prøve altid være de samme, gældende for alle grupper. En forkert (på et andet sprog) afgivet kommando i denne forbindelse kan tolkes som en ekstrakommando.

Hundeførere, der pga. et fysisk handicap ikke kan føre hunden på venstre side, kan føre den på højre side. De udførelsesbestemmelser, der i prøveprogrammet angives som venstre side, erstattes med højre side.

Halsbånd / Line

Hundeføreren skal under hele prøveforløbet medføre en line. Dette indbefatter, at hunden også til stadighed skal bære et enkelt enradet, tvangfrit tætsluttende kædehalsbånd, som ikke må benyttes som kvælerhalsbånd. Andre supplerende halsbånd som f.eks. læderhalsbånd, loppehalsbånd og lign. er ikke tilladt under prøven. Linen kan medføres ude af syne for hunden eller hængt over skulderen fra venstre foroven mod højre for neden. I øvelsesafviklinger, hvor hunden er i line, skal denne holdes i venstre hånd og være løsthængende.

Ved Færdselsprøver kan der i stedet for kædehalsbånd anvendes en sporsele.

Ved sporarbejde kan der udover det påkrævede kædehalsbånd anvendes en sporsele.

Mundkurvsvang

Har en hund fået påbud om at bære mundkurv på steder, der er offentligt tilgængelige, skal den i fx færdselsdelen i en FP fremføres iført mundkurv.

Resultathæfte

Et resultathæfte er påkrævet for hver enkelt hund. Udstedelse af resultathæfter følger forskrifterne for pågældende hundeførers specialklub/ forening. Det skal sikres, at der kun udstedes ét resultathæfte pr. hund. Ansvar for dette ligger hos

den udstedende specialklub/ forening. Hvis hunden har et dansk stambogsnummer fra DKK, skal den også have et dansk resultat hæfte. Prøveresultatet skal i alle tilfælde indskrives i resultat hæftet af dommeren, såfremt prøvelederen har taget sig af dette, kontrollerer og underskriver dommeren.

Fra 2012 skal resultat hæftet som minimum påføres: medlemsnummer (hvis et sådant haves), hundens navn og race, hundens ID-nummer (tatoveringsnummer, chipnummer), ejerens navn og adresse. Gruppe A, gruppe B, gruppe C, point i alt, uddannelsesbetegnelse, DSB og dommerens navn og underskrift.

Erstatningsansvar

Hundeejeren er ansvarlig for alle person- og tingskader, som forårsages af vedkommendes hund. Hundeejeren skal sørge for den nødvendige ansvarsforsikring (udvidet). Under hele prøvearrangementet hæfter hundeføreren for sig selv og sin hund for ethvert ulykkestilfælde eller uheld. Givne anvisninger fra dommer eller prøveleder betragtes som frivilligt udført af hundeføreren og for dennes egen risiko.

Vaccination

Vaccinationsattest eller den af myndighederne foreskrevne dokumentation for vaccinationer skal på forlangende fremlægges for vedkommende dommer eller prøveleder før prøven begynder.

Adgangsbestemmelser

På dagen for prøvearrangementet skal hunden have opnået den foreskrevne alder. Der kan ikke gøres nogen undtagelser. Bestået FP er adgangskrav til IPO1, IPO-VO og SPH1. Adgangskrav til SPH2/IPO-SPH er en bestået SPH1.

Begynderprøve (Beg.) B	10 mdr.
Beg. AB	12 mdr.
FP og IPO-VO	15 mdr.
UHP (højst 6 år)	16 mdr.
IPO 1, SPH 1 / SPH 2, Beg. ABC og SL 1	18 mdr.
IPO 2 og SL 2	19 mdr.
IPO 3, IPO-SPH og SL 3	20 mdr.

Alle lovlige hunderacer/blandinger, uanset størrelse, race eller afstammingspapirer, kan deltage ved prøver. Hunden skal dog være i stand til at opfylde kravene i IPO.

En hundefører kan kun deltage i ét prøvearrangement pr. dag. En hundefører må højst fremføre to hunde til samme arrangement. En hund kan på samme dag kun fremføres til én prøve. Undtaget herfra er dog fremføring i FP, hvis denne sidste er adgangskrav til pågældende prøve.

Ved konkurrencer er HF yderligere underlagt den pågældende specialklubs særegler omkring fremførelse af to hunde.

Ethvert prøvetrin kan når som helst gentages. Prøvetrinnene skal aflægges i rækkefølge (IPO 1 - 2 - 3). Til næste højere prøvetrin må hunden først fremføres efter at have bestået det lavere prøvetrin. Aldersgrænsen skal respekteres. Hunden skal til enhver tid fremføres i det højst opnåede prøvetrin, undtaget er prøver, der ikke er forbundet med rækkefølge eller kvalifikationer. Løbske tæver har adgang til alle prøvearrangementer (dog ikke UHP), men skal holdes separat fra de øvrige prøvedeltagere. De afprøves i gruppe A efter tidsplanen, i de øvrige discipliner som sidste deltager ved afslutningen af arrangementet. Hunde, der er drægtige (over 4 uger), diegivende, syge eller skadede kan ikke aflægge prøve.

Væsenstest

Ved starten af hver prøve, før opstart af første disciplin, skal dommeren underkaste hunden en væsenstest. En del af væsenstesten er ID-kontrol (eksempelvis kontrol af tatoveringsnummer, chip osv.). Hunde, der ikke består denne væsenstest, kan ikke deltage i prøven og diskvalificeres.

Yderligere observerer dommeren hundens væsen under hele prøveforløbet (inkl. præmieoverrækkelse). Dommeren er forpligtet til straks at diskvalificere en hund ved iagttagelse af dårligt væsen. Diskvalifikationen skal indføres i resultathæftet med angivelse af væsensmangel. Eventuelle yderligere følger af diskvalifikationen er af de enkelte specialklubber, de samarbejdende foreninger og Dansk Kennel Klubs kompetenceområde.

Gennemførelse af væsenstest:

1. Væsenstesten skal under normale omstændigheder foregå på et for hunden neutralt sted.
2. Alle deltagende hunde skal fremføres enkeltvis for dommeren.
3. Tidspunktet skal vælges, så hunden ikke umiddelbart efter skal sættes på sport eller skal starte et prøveforløb.
4. Hunden fremføres med en almindelig line (kort førerline uden evt. sporsele). Linen skal holdes løs. Kommandoer er ikke tilladt.

5. Dommeren skal undlade enhver form for provokation. Hunden skal acceptere, at den bliver berørt.

Følgende regler skal overholdes i forbindelse med testen:

Væsenstesten bør ikke udføres skematisk og / eller rutinemæssigt. Det er overladt til dommeren at bestemme forløbet, dog uden at gå til yderligheder. Jo mere neutral dommeren forholder sig, jo mere gnidningsløst vil væsenstesten forløbe. Identitetskontrol er en obligatorisk del af væsenstesten. Hvis dommeren under afprøvningen observerer eventuelle tegn på dårlig væsen, står det dommeren frit for at afprøve hunden yderligere, gentagelser er tilladt til dette formål.

Gennemførelse af identitetskontrol:

Mærkning skal være foretaget ved øre- eller lysketatovering eller ved injektion af en elektronisk chip efter et system, der er godkendt af Dansk Hunderegister.

Dommeren bekræfter med sin underskrift på prøvepapirerne, at kontrollen er foretaget. Er det ikke muligt at gennemføre en sikker ID-kontrol skal dette bemærkes i prøvepapirerne. Hunden må dog stadig stille til prøven, hvis det kan sandsynliggøres, at hunden er behørigt ID-mærket (fx ved fremvisning af pas). Er hunden chip-mærket i udlandet, skal HF sørge for, at en tilsvarende scanner er til rådighed. Hunde, hvis identitet ikke kan klarlægges er udelukket for deltagelse.

Resultat af væsenstesten:

a) Positiv adfærd = bestået:

- hunden er selvsikker
- hunden er rolig, tryk og opmærksom
- hunden er livlig og opmærksom
- hunden er utvungen og godmodig

b) Grænsetilfælde = Sådanne hunde godkendes, de skal dog iagttages nøje under prøveforløbet:

- hunden er lidt urolig, men ikke aggressiv og i det videre forløb utvungen
- hunden er lettere usikker, bliver i det videre forløb dog roligere

c) Negativ adfærd = kan ikke godkendes til prøveafleggelse

- hunden er usikker, bange, sky
- hunden er nervøs, aggressiv, knurrende, angstbider
- hunden er aggressiv, bidsk

Hunde, som ikke er skudlige gyldige:

Det skal pointeres, at hunde, der udviser aggressivitet under afgivelse af skud ikke

falder ind under dette begreb. Vurdering af aggressiv adfærd henhører under bedømmelse af væsen.

Viser en hund sig skudræd udelukkes den for videre afprøvning, og der tildeles ikke point. Hvad forstår man ved skudfølsomhed, fx:

- hunden rejser sig, ser bange ud og løber væk
- viser samme adfærd i forhold til hundefører
- viser panisk angst og forlader eller forsøger at forlade banen
- viser panisk angst og løber forvirret rundt

I bedømmelsen skal det overvejes, om der er tale om fejlindlæring, eller om fx det at hunden rejser sig i forbindelse med skudafgivelse har en anden årsag. I tvivlstilfælde er dommeren forpligtet til at afprøve, om hunden er skudræd. Dette udføres ved, at HF sætter line på hunden, og i en afstand af ca. 15 skridt afgives, på tegn fra dommeren, endnu et skud. Herunder skal hunden stå med løsthængende line og forholde sig roligt.

Pointgivning

En prøve er "bestået", når hunden i hver disciplin i samme prøve har opnået mindst 70% af mulige point.

Max. point	Fortrinlig	Særdeles god	God	Tilstrækkelig	Mangelfuld
100 point	100-96	95-90	89-80	79-70	69-0
200 point	200-192	191-180	179-160	159-140	139-0
300 point	300-286	285-270	269-240	239-210	209-0

Bedømmelsen af den aflagte prøve gives i prædikater og point. Prædikaterne og de dertil hørende point skal svare til de pågældende øvelser.

Pointtabel:

Max. point	Fortrinlig	Særdeles god	God	Tilstrækkelig	Mangelfuld
5,0	5,0	4,5	4,0	3,5	3,0-0
10,0	10,0	9,5-9,0	8,5-8,0	7,5-7,0	6,5-0
15,0	15,0-14,5	14,0-13,5	13,0-12,0	11,5-10,5	10,0-0
20,0	20,0-19,5	19,0-18,0	17,5-16,0	15,5-14,0	13,5-0
30,0	30,0-29,0	28,5-27,0	26,5-24,0	23,5-21,0	20,5-0
35,0	35,0-33,5	33,0-31,5	31,0-28,0	27,5-24,5	24,0-0
70,0	70,0-67,0	66,5-63,0	62,5-56,0	55,5-49,0	48,5-0
80,0	80,0-76,5	76,0-72,0	71,5-64,0	63,5-56,0	55,5-0
100,0	100,0-96,0	95,5-90,0	89,5-80,0	79,5-70,0	69,5-0

Procentberegning:

Bedømmelse	Tildeling	Procentfradrag
Fortrinlig	= mindst 96%	eller op til minus 4%
Særdeles God	= 95 til 90%	eller minus 5 til 10%
God	= 89 til 80%	eller minus 11 til 20%
Tilstrækkelig	= 79 til 70%	eller minus 21 til 30%
Mangelfuld	= under 70%	eller minus 31 til 100%

I bedømmelsen af disciplinen taget under et skal der kun gives hele point. Ved de enkelte øvelser kan der derimod bedømmes med decimaler. Skulle der ved slutbedømmelsen af en disciplin ikke være beregnet hele point, afrundes op eller ned i henhold til helhedsindtrykket.

Ved pointlighed er højeste point i gruppe C afgørende. Er der også pointlighed her, er højeste point i gr. B afgørende. Er der pointlighed mellem alle 3 discipliner, sidestilles placeringerne.

Afbrudt

Prøvedisciplinen afbrydes i tilfælde af:

Gruppe A

- Hvis hunden 3 gange forgæves påsættes uden at optage færtten.
- HF forlader sporet med mere end en linelængde.
- HF ignorerer dommerens anvisning om at følge hunden.
- Hvis sporet ikke udarbejdes indenfor de foreskrevne tidsfrister (IPO1 og 2 = 15 minutter, IPO3 = 20 minutter).

Det indtil afbrydelsen viste arbejde bliver bedømt og kommenteret.

Gruppe C

- Hvis hunden under ronderingen ikke finder figuranten i 3. forsøg i sidste skjul, eller hvis HF under ronderingen kommanderer hunden på plads.
- Hvis hunden bliver liggende eller ikke har forhindret flugten inden for ca. 20 skridt med et fast greb fastholder FIG.
- Hvis en hund svigter i en forsvarsøvelse eller viger.
- Forlader hunden figuranten i en bevogningsfase før dommerens tegn til HF om at komme ind, eller HF giver en kommando for at få hunden til at blive.

Der foretages ingen bedømmelse. I resultathæftet og på resultatlisten noteres "afbrudt" - 0 point.

I alle tilfælde af "Afbrudt" skal hunden stille i de øvrige grupper (dog ikke ved sygdom), og eventuelt allerede opnåede point bibeholdes.

Afbrudt pga. sygdom/tilskadekomst

Bliver en hund under et prøveforløb angivet som syg, skal følgende fremgangsmåde anvendes:

Melder HF sin hund syg efter en allerede aflagt disciplin, skal han opsøge en dyrlæge og lade denne attestere tilstanden. I prøvepapirerne (resultatliste og resultathæfte) indføres "afbrudt pga. sygdom". Undlader HF at lade hunden komme til dyrlæge, vil han få følgende indførelse i prøvepapirerne fx "meldt syg, men nægter dyrlæge". Det er muligt at eftersende en dyrlægeattest inden 4 dage.

Hvis en hundefører trækker sin hund pga. en åbenlys skade kræves der ikke dyrlægeattest. I prøvepapirerne (resultatliste og resultathæfte) indføres "afbrudt pga. sygdom".

Er det dommerens afgørelse (også selvom HF ikke er enig), at prøveforløbet afbrydes pga. sygdom (herunder også alderssvækkede hunde) eller tilskadekomst kræves der ikke dyrlægeattest.

Diskvalifikation

Ekvipagen diskvalificeres i tilfælde af:

- Væsensmangler. Eksempelvis hunde, der er skudaggressive eller udviser negativ adfærd (usikker, bange, sky, nervøs, aggressiv, knurrende, angstbider, bidsk) under væsenstesten eller under prøveforløbet.
- Usportslig adfærd (fx brug af motiveringsgenstande og/eller godbidder).
- Overtrædelse af dyreværnsbestemmelserne.
- Brud på DKKs gældende etiske anbefalinger for håndtering og træning af hunde.
- Bevidst overtrædelse af prøveprogrammet.

Gruppe A

- Hvis hunden på sporet giver efter for sin jagtdrift og ikke efter 3 kommandoer kan sættes på sporet igen.
- Hvis hunden ikke afleverer en opsamlet genstand efter 3 forsøg.

Gruppe B

- Hvis hunden ikke afleverer en apportbuk efter 3. kommando.
- Hvis hunden er skudræd (hunde, der udviser aggressivitet under afgivelse af skud falder ikke ind under dette begreb, se ovenfor under væsensmangler).

Gruppe C

- Hvis en HF ikke tilmelder korrekt, dvs. at hunden ikke er under kontrol og løber fx direkte til bevogtningsskjulet eller fra sin udgangsposition, er det tilladt HF at bruge 3 kommandoer for at kalde sin hund til sig. Kan HF efter 3. kommando ikke kalde hunden til sig afbrydes gruppe C, og ekipagen diskvalificeres.
- Hvis hunden ikke er i "hånd" eller ikke lader sig kontrollere, fx i side- eller rygtransport.
- Hvis hunden i en forsvarsøvelse ikke slipper efter 3. kommando.
- Hvis hunden i forsvarsarbejdet tager fat andre steder end i ærmet.
- Hvis hunden først slipper efter en aktiv indsats fra HF's side.

Der gives ingen "DSB"-bedømmelse.

Alle grupper

- Hvis hunden under prøven forlader banen eller hundeføreren og ikke kommer tilbage efter 3. kommando.
- Hvis bolde, godbidder eller andre motivationsgenstande medbringes på banen. Gælder også ved væsenstest og præmieoverrækkelse.

I alle tilfælde af diskvalifikation afbrydes prøven, og evt. opnåede point bortfalder i samtlige discipliner. Det gennemførte arbejde kommenteres ikke.

Begrundelse for diskvalifikationen indføres i resultathæftet og på resultatlisten.

Forkortelser til indførelse i prøvepapirerne i forbindelse med diskvalifikation:

Disk pga. væsensmangler: "Disk V"

Disk pga. manglende lydighed: "Disk ML"

Disk pga. manglende kontrol: "Disk MK"

Disk pga. usportslig optræden: "Disk USP"

Disciplinære retningslinjer

Den arrangerende klub/forening er ansvarlig for orden og sikkerhed for samtlige pladser og områder under et prøveforløb. Dommeren kan, ved manglende orden og sikkerhed, afbryde eller stoppe arrangementet. Overtræder en HF rammebestemmelserne i prøveprogrammet, dyreværnsbestemmelserne eller ved usportslig optræden kan dette medføre udelukkelse fra deltagelse i arrangementet.

Dommerens bedømmelse er endegyldig og inappellabel. Enhver kritik af bedømmelsen kan medføre udvisning fra hundesportspladsen samt evt. disciplinære foranstaltninger. I velbegrundede tilfælde, som ikke vedrører bedømmelse af det faktiske skete, men refererer til en regelovertrædelse fra dommerens side, er det muligt at indgive en protest.

I forbindelse med indgivelse af en protest skal denne i første omgang forelægges overdommeren, hvis en sådan er tilknyttet pågældende arrangement. Overdommerens opgave er her at optræde som mægler for at bilægge eventuelle stridigheder parterne imellem. Forefindes der på dagen ikke en overdommer, indtræder PL i dennes rolle. Er det ikke muligt at opnå en tilfredsstillende løsning, har HF ret til at forfølge protesten.

Protesten skal, som ovenfor anført, indgives på dagen for arrangementets afholdelse. Efterfølgende skal protesten udformes skriftligt, og indsendes af den arrangerende specialklub/forening til DKK. Protesten kan kun indsendes via den arrangerende specialklub/forening. Protesten skal være underskrevet af den ankende hundefører, den pågældende specialklubs/forenings formand samt yderligere et vidne. Protesten skal være afleveret inden 8 dage efter arrangementet. Indlevering af en protest leder ikke til krav om ændring af dommerens bedømmelse. Afgørelsen af en protest træffes af DKK, hvorunder dette sorterer. DKK kan videre sende protesten til FCI's Brugshundekommission til endelig afgørelse.

Videoptagelser betragtes ikke som bevis.

Prøveinspektion

DKK og specialklubberne/foreningerne kan gennemføre en prøveinspektion. En af specialklubberne/samarbejdende foreninger udpeget og af DKK godkendt sagkyndig person kontrollerer, at håndbogens bestemmelser efterleves efter forskrifterne for prøveafvikling.

Titler

På begæring af hundeføreren, gennem DKK via FCI, tilkendes titlen "International Brugschampion" - "INTBCH".

Tildeling af CACIT og reserve-CACIT finder sted ved konkurrencer, som er anerkendt hertil af FCI. Hundene fremføres i højeste prøvetrin (klasse 3). En sådan konkurrence skal være "international", dvs. alle FCI's medlemslande skal - via de nationale kennelklubber - være indbudt. Der skal være indbudt mindst to dommere, hvoraf mindst den ene skal komme fra et andet land end arrangørlandet. CACIT tildeles på dommerens vurdering.

CACIT og reserve-CACIT kan kun tildeles hunde, som:

- mindst har opnået præmieringsgraden "Sehr Gut" på en international FCI udstilling
- ved prøven har opnået bedømmelsen "Fortrinlig" eller "Særdeles God". Tildeling af CACIT henholdsvis reserve-CACIT er ikke automatisk tilknyttet det opnåede prædikat
- er anført i FCI's gruppeinddeling (nomenklatur) i grupperne 1, 2 eller 3 og undergivet en brugshundeprøve (brugshunde og sporhunde).

Regler for tildeling af titlen Dansk Brugschampion (DKBRCH) fastsættes af DKK. Der henvises til gældende udstillingsreglement.

Verdensmesterskab

Her gælder kommissoriets bestemmelser for gennemførelse af de forskellige verdensmesterskaber inden for FCI. Udgivelse og ændringer af kommissoriet påhviler brugshundekommissionen.

Særlige bestemmelser

DKK er berettiget til at tilføje yderligere områder til de generelle bestemmelser, eksempelvis adgangs-, veterinær- dyreværns- og sundhedsbestemmelser - eller på grund af landets retsmæssige forhold.

BESTEMMELSER FOR FIGURANTER

A) Forudsætninger for indsatsen af figuranten i gruppe "C" - Forsvarsarbejde

1. Retningslinjer og bestemmelser vedr. udførelse af prøveforløb skal overholdes.
2. Figuranten (FIG) er på prøvedagen dommerens hjælper.
3. Med henblik på såvel sin personlige sikkerhed som af forsikringsretslige grunde, skal FIG såvel ved indlæringsarbejde som ved prøver og konkurrencer være iført beskyttelsesudstyr: bukser og ærme, evt. jakke og handsker.
4. Fodtøjet skal være tilpasset vejr- og jordbundsforhold, således at FIG kan stå fast og være skridsikker.
5. Før starten af gruppe C vil FIG blive instrueret af dommeren. FIG er forpligtet til at udføre prøveforløbet efter dommerens anvisninger.
6. FIG skal ved afvæbning følge anvisningerne fra HF, så længe prøvereglementet bliver overholdt. FIG skal gøre det muligt for HF at genindtage grundstilling før start af side- og rygtransport.
7. Kun én figurant er nødvendig til en almindelig prøve. Fra og med 7 deltagende hunde skal der dog indsættes to figuranter. Ved konkurrencer, udtagelser, mesterskaber osv. skal der almindeligvis være mindst to FIG. Hvis figuranten selv er aktiv HF ved prøven, er det tilladt for den pågældende, at der anvendes en anden figurant til ham alene. En med FIG samboende person må stille op til hvilket som helst arrangement.

B) Principper for figurantarbejde ved prøver:

1. Generelt:

Ved en prøve skal dommeren bedømme uddannelsesniveau og kvaliteten af de fremførte hunde (fx driftsanlæg, selvsikkerhed, belastbarhed og førbarhed). Dommeren skal objektivt bedømme det, han i forløbet af prøven ser og hører. Dette kræver først og fremmest, at figurantarbejdet skal gennemføres på en ensartet og kvalificeret måde for dommeren. Samtidig skal den sportslige karakter under afvikling af prøven tilgodeses (dvs. så vidt muligt de samme forudsætninger for alle deltagere).

Det må altså ikke blive overladt til FIG's forgodtbefindende, hvordan gruppe C

udvikler sig. Ydermere har FIG en række regler at tage hensyn til.

For dommeren er de enkelte øvelsesmomenter ved prøven de vigtigste bedømmelseskriterier for gruppe C. Disse er fx driftsanlæg, selvsikkerhed, belastbarhed og førbarhed. Yderligere skal også kvaliteten af grebet på de fremførte hunde bedømmes. Derfor må FIG, når f.eks. grebskvaliteten bedømmes, give hunden mulighed for at sætte et "godt greb", og når belastbarheden skal bedømmes, indstille belastningen på korrekt måde. Man bør tilstræbe et ensartet figurantarbejde, således at forudsætningerne for en korrekt bedømmelse er til stede.

2. Bevogtning og standhals

FIG står - ude af syne for HF og hund - passiv i det anviste skjul med beskyttelsesærmeholdt skråt nedad, uden at indtage en truende holdning. Beskyttelsesærmeholdt fungerer som beskyttelse for kroppen. FIG iagttager hunden under "bevogtning og standhals". Påvirkning af enhver art med kroppen er ikke tilladt. Stokken holdes nedad langs siden.

3. Forhindring af flugtforsøg af figuranten

Efter øvelsen "bevogtning og standhals" kommer FIG på opfordring fra HF i normal gangart ud af skjulet og stiller sig på det af dommeren anviste sted (markeret flugtposition). FIG's position - sideværts - skal gøre det muligt for HF at placere sin hund afdækket i en afstand af 5 skridt, ligeledes på et anvist sted, så den har front mod beskyttelsesærmeholdt. HF skal kende flugttretningen.

På anvisning fra dommeren foretager FIG i lige retning et flugtforsøg i hurtigt og beslutsomt løb, uden derved at komme ud af balance. Hunden skal have en optimal grebsmulighed. FIG må under flugtforsøget ikke dreje sig mod hunden, men kan have den i sin synsvinkel. Beskyttelsesærmeholdt må ikke flyttes under flugten. Når hunden har et fast greb, fortsætter FIG i lige retning og holder beskyttelsesærmeholdt tæt ind til kroppen.

Flugtens længde bestemmes af dommeren. (Jvf. dog det under "Markeringer" anførte side 33.) På opfordring fra dommeren indstiller FIG flugten. Kun når flugtforsøget er gennemført passende energisk af FIG, har dommeren en optimal bedømmelsesmulighed. Enhver hjælp fra FIG side, som f.eks. overdreven ærmeføring - hvor FIG tilbyder hunden ærmeholdt før greb, hetzlyde eller slag med stokken på beskyttelsesbukserne før starten eller under flugtforsøget, slapt holdt arm efter første greb, langsomt løb under flugtforsøget, selvstændig indstilling af flugtforsøget, er ikke tilladt.

"Indstilling af trængning" se punkt 8 (gælder for alle øvelser).

4. Afværgelse af overfald under bevogtning

Efter bevogtningsfasen og på tegn fra dommeren foretager FIG et overfald på hunden. Herunder føres stokken med truende bevægelser henover ærmet, uden dog at ramme hunden. Øvelsen udføres ved at FIG foretager et frontalt overfald ved at løbe direkte og med passende kraft mod hunden, uden at beskyttelsesærmet yderligere sættes i bevægelse. Beskyttelsesærmet holdes tæt ind til kroppen. Når hunden har et fast greb, placerer FIG hunden under bevægelse sideværts og begynder trængningen i lige retning. En drejning i startfasen er ikke tilladt. FIG skal trænge alle hunde i samme retning. Dommeren må placere sig således, at det er muligt for ham at bedømme kvaliteten af hundens arbejde ved konfrontationen, trængningen, greb, slip og bevogtning. Trængning i retning mod HF er ikke tilladt. Stokbelastningstesten med den bløde læderstok tildeles på skulderparti eller i området ved manke. Stokbelastningstesten skal udføres med samme intensitet på alle hundene. Den 1. stokbelastningstest finder sted efter 4 - 5 skridt, den 2. efter yderligere 4 - 5 skridt under belastningsfasen. Efter den 2. stokbelastningstest vises en yderligere trængning uden stokbelastningstest.

Trængningens varighed bestemmes af dommeren. FIG stopper trængningen efter anvisning fra dommeren. Kun når overfaldet er gennemført passende energisk af FIG, har dommeren en optimal bedømmelsesmulighed. Hjælp fra FIG's side er ikke tilladt, så som: overdreven ærmeføring - hvor FIG tilbyder hunden ærmet før overfaldet, hetzlyde eller slag med stokken på beskyttelsesbukserne før starten af overfaldet, slapt holdt arm "gummiarm" under trængningen, vekslende intensitet i belastningsfasen eller ved stokkeslag, selvstændig indstilling ved mangel på belastbarhed osv.

"Indstilling af trængning" se punkt 8 (gælder for alle øvelser).

5. Rygtransport (IPO 2 - 3)

På opfordring fra HF udfører FIG i normal gangart en rygtransport over en distance på ca. 30 skridt. Dommeren bestemmer forløbet af transporten. FIG må under transporten ikke udføre nogen pludselige bevægelser. Stokken og beskyttelsesærmet bæres således, at hunden ikke animeres yderligere. Særligt skal det bemærkes, at stokken bæres skjult. FIG går med samme hastighed for alle hunde.

6. Overfald på hunden efter rygtransport (IPO 2 - 3)

På anvisning fra dommeren følger efter rygtransporten, uden ophold, et overfald på hunden. Overfaldet gennemføres ved, at FIG med en hurtig omkringvending (enten til venstre eller højre) løber målrettet fremad i retning mod hunden.

Stokken føres over beskyttelsesærmet med truende bevægelser. Hunden skal modtages med et smidigt hold af beskyttelsesærmet, uden FIG stopper op. Modtagelse af hunden kan - om nødvendigt - udføres ved en drejning af kroppen for at kompensere for hundens kraft. FIG holder beskyttelsesærmet direkte foran kroppen i løberetningen. Yderligere bevægelser med beskyttelsesærmet skal undgås. Når hunden har et fast greb, placerer FIG under bevægelse hunden sideværts, og trængningen begynder i lige retning. FIG skal trænge alle hunde i samme retning. Dommeren må placere sig således, at det er muligt for ham at bedømme hundens arbejde ved konfrontationen, trængningen, greb, slip og bevogtning. Trængning i retning mod HF er ikke tilladt.

Varigheden af trængningen bestemmes af dommeren. FIG stopper trængningen efter anvisning fra dommeren. Kun når overfaldet er udført passende energisk af FIG, har dommeren en optimal bedømmelsesmulighed. Hjælp fra FIG's side er ikke tilladt, så som: overdreven vigen til side før greb, "servering" af beskyttelsesærmet før greb, hetzlyde eller slag med stokken på beskyttelsesbukserne før starten af overfaldet, slapt holdt arm "gummiarm" under trængningen, vekslende intensitet under trængningen, selvstændigt indstilling af trængning ved mangel på belastbarhed hos hunden osv.

"Indstilling af trængning" se punkt 8 (gælder for alle øvelser).

7. Modprøve under bevægelse

FIG forlader, efter anvisning fra dommeren, det anviste skjul og krydser banen i løb til midterlinjen. Uden at ændre sit løb fortsætter FIG frontalt mod HF og hund samtidig med afgivelse af hetzlyde og truende bevægelser med stokken.

Hunden skal modtages med et smidigt hold af beskyttelsesærmet, uden at FIG stopper op. Ved modtagelsen af hunden, skal FIG, så vidt det er muligt, gennemføre en drejning af kroppen for at kompensere for hundens kraft. Hunden må under ingen omstændigheder løbes omkuld. Når hunden har et fast greb, placeres den under bevægelse sideværts af FIG, og trængningen begynder i lige retning. Herved skal det, under alle omstændigheder, undgås at løbe hunden over ende. FIG skal trænge alle hunde i samme retning. Dommeren må placere sig således, at det er muligt for ham at bedømme hundens arbejde ved konfrontationen, trængningen, greb, slip og bevogtning. Trængning i retning af HF er ikke tilladt.

Varigheden af belastningsfasen bestemmes af dommeren. FIG stopper trængningen efter anvisning fra dommeren. Kun når overfaldet er udført passende energisk af FIG, har dommeren en optimal bedømmelsesmulighed. Hjælp fra FIG's side

er ikke tilladt, så som: mindskelse af tempo, modtagelse af hunden stående, overdreven vigen til side fra FIG's side før greb, løben rundt om hunden, "servering" af ærmet før greb, slapt holdt arm "gummiarm" under trængningen, vekslede intensitet under trængningen, selvstændigt indstilling af trængning ved mangel på belastbarhed hos hunden osv.

"Indstilling af trængning" se punkt 8 (gælder for alle øvelser).

8. "Indstilling af trængning"

Indstilling af trængning ved alle forsvarsøvelser skal udføres således, at dommeren kan iagttage hundens grebsforhold, slip og bevogningsfase (FIG må ikke indstille trængningen med ryggen til dommeren, men skal holde øjenkontakt med dommeren). Efter ophør af trængningen indstilles arbejdet mod hunden, og FIG forholder sig passiv uden at beskyttelsesærmet slappes. Beskyttelsesærmet skal forblive i samme position, som det var fra den foregående øvelse. Stokken holdes, ude af syne for hunden, nedad langs siden af kroppen. Ved slip må FIG ingen hjælp give. Efter slip holder FIG øjenkontakt med hunden, yderligere animering samt enhver form for hjælpeforanstaltninger er ikke tilladt. For at holde øjenkontakt med hunden, kan FIG under bevogningsfaser langsomt uden pludselige bevægelser følge med hunden rundt.

9. Usikkerhed og utilstrækkelighed hos hunden

Hvis en hund ved en forsvarsøvelse ikke griber fat - eller under belastningsfasen løsner grebet og slipper, skal FIG fortsætte trængningen (mod hunden), indtil dommeren afbryder øvelsen. FIG må i sådan en situation under ingen omstændigheder yde hjælp, eller selvstændigt stoppe øvelsen. Hunde, der ikke slipper, må ikke bringes til at slippe ved FIG's hjælp gennem kropsholdning eller bevægelse af stokken. Hunde, der under bevogningsfasen har tilbøjelighed til at forlade FIG, må ikke påvirkes af FIG til at blive. FIG skal ved alle øvelser og momenter forholde sig aktiv eller neutral i overensstemmelse med prøveforløbet. Støder eller bider en hund i ærmet under bevogningsfasen, skal FIG så vidt muligt undgå afværgebevægelser.

DSB Prædikat bedømmelse

"Driftsanlæg, Selvsikkerhed og Belastbarhed" Gruppe C (gælder for alle prøver). Bedømmelsen af DSB skal beskrive hundens driftsanlæg med henblik på anvendelse i avl. DSB bedømmelsen har ingen indflydelse på resultatet ved en prøve eller en placering. For at få en DSB bedømmelse skal hunden have præsteret mindst

én forsvarsøvelse.

Med prædikaterne udpræget (UDP) til stede (TS) og utilstrækkeligt (UTS) bliver følgende væsensanlæg vurderet: Driftsanlæg, Selvsikkerhed og Belastbarhed.

"UDP" opnår den hund: der udviser en høj grad af effektivitet, tydelige driftsanlæg, målrettet udførelse af øvelserne, selvsikker optræden, fuld opmærksomhed og udtalt belastbarhed.

"TS" tildeles den hund: der udviser begrænsninger i effektivitet, driftsanlæg, selvsikkerhed, opmærksomhed og belastbarhed.

"UTS" tildeles den hund: der udviser mangler i sin effektivitet, driftsanlæg og selvsikkerhed samt utilstrækkelig belastbarhed.

BESTEMMELSER FOR GRUPPE A - SPOR - IPO

Almindelige bestemmelser:

Dommeren eller den sporansvarlige bestemmer forløbet af sporet, tilpasset det til rådighed værende sporareal. Sporene skal lægges forskelligt. Alle spor må f.eks. ikke lægges med de enkelte vinkler og genstande i samme afstand eller lægges med samme interval. Startstedet for sporet skal være afmærket tydeligt med et skilt, som er sat i jorden umiddelbart til venstre for startstedet.

Under hundens arbejde må dommeren samt ledsagende personer ikke opholde sig i det område, som det er tilladt teamet (HF og hund) at søge i.

Efter sporene er lagt, trækkes der lod om starttrækkefølgen mellem deltagerne i nærværelse af dommeren.

Velegnet sporareal

Velegnet sporareal er alle naturlige underlag, såsom græsarealer, markafgrøder og skovjord. Synlige spor skal så vidt muligt undgås. Ved alle prøvetrin kan der, tilpasset det til rådighed værende sporareal, eventuelt bruges vekslende terræn som sporareal.

Lægning af sporet

Dommeren hhv. den sporansvarlige har ansvaret for:

- at disponere sporforløb
- at vejlede sporelægger
- at føre opsyn med lægning af sporene

Sporforløbet skal tilpasses det til rådighed værende sporareal.

Det skal påses, at sporene bliver lagt i naturlig gangart. Hjælp fra sporelæggeren,

ved unaturlig tempo/gangart i området omkring langsider, vinkler eller ved lægning af genstande, er ikke tilladt.

Ved fremmedspor (IPO2 og IPO3) skal sporlæggeren helst have erfaring med lægning af spor.

Sporlæggeren (i IPO1 = hundeføreren, der her også er sporlægger), skal før sporet lægges, fremvise sporgenstandene for dommeren eller den sporansvarlige. Sporlæggeren (i IPO1 = hundeføreren, der her også er sporlægger), gør et kort ophold ved startstedet og går så med normale skridt i den anviste retning. Langsiderne skal lægges i normal gangart uden at trampe eller stoppe op. Afstanden mellem langsiderne skal mindst være 30 skridt.

Vinklerne (ca. 90 grader) skal ligeledes lægges i normal gangart, og det skal sikres, at hunden får et naturligt søg ind på den næste langside. Trampen/trippen eller stoppen op er ikke tilladt. Et for kort spor er ikke tilladt. Under sporelægningen skal hunden, og ved fremmedspor også HF, opholde sig ude af syne.

Lægning af genstande

Den første genstand lægges efter mindst 100 skridt på 1. eller 2. langside. Den 2. genstand (IPO1 og IPO2) ved enden af sporet. I IPO3 lægges den 2. genstand efter dommerens/sporansvarliges anvisning, og den 3. genstand ved enden af sporet. Genstandene skal lægges under normal gang ved lægningen af sporet. Genstandene må ikke lægges inden for 20 skridt før og efter vinkler. Efter lægning af den sidste genstand skal sporlæggeren gå videre endnu nogle skridt i lige retning.

Sporgenstande

Der må kun anvendes genstande, der har været grundigt udsat (i mindst 30 min.) for sporlæggeres fært. Ved lægning af et spor skal der anvendes forskellige genstande, der eksempelvis kan bestå af flg. materialer: læder/skind, tekstiler, træ. Genstandene skal være ca. 10 cm lange og 2 - 3 cm brede med en tykkelse på 0,5 - 1 cm, og må i farve ikke adskille sig væsentlig fra terrænet. Ved større arrangementer skal genstandene skal være forsynet med numre, således at spornummeret og numrene på genstandene stemmer overens.

Kommandoer

En kommando for "SØGE" er tilladt ved starten af sporet og efter første genstand (IPO1 og IPO2 samt anden genstand IPO3) eller efter en fejlpåvisning.

Udarbejdelse og bedømmelse af sporsøget

HF forbereder sin hund til sporet. Sporet kan udføres som frisøg eller i en 10 m

lang line. Den 10 m lange sporline kan føres hen over ryggen, på siderne eller mellem for og/ eller bagben. Den kan være fastgjort direkte til halsbåndet (der ikke må benyttes som kvælerhalsbånd) eller til sporselens spænde (tilladt er brystsele eller Böttgersele, uden ekstra remme). På opfordring melder HF sig med sin hund i grundstilling (GST) til dommeren og angiver, om hunden samler op eller påviser genstandene. Før sporet, under forberedelserne samt under hele sporforløbet, skal enhver form for tvang undgås.

Sporlinen skal være mindst 10 meter lang. Dommeren kan kontrollere linelængden, halsbånd og sporsele, inden sporstart. Flexliner er ikke tilladt.

Påsætning

På anvisning fra dommeren føres hunden langsomt og roligt til startstedet og sættes på sporet. Et kort ophold, hvor hunden må sidde, foran startstedet (ca. 2 meter) er tilladt.

HF skal følge hunden ved påsætninger (også ved genpåsætning efter påvisning af genstande), når hunden er ude i fuld linelængde. Det er tilladt HF at have et vist spillerum i linen. Hunden skal fra begyndelsen roligt optage færtten. Ved påsætninger skal hunden optage færtten intensivt, roligt og med dybt søg. Optagelsen af færtten skal ske uden hundeførerhjælp (bortset fra kommandoen "SØGE"). Opstarten er ikke tidsafhængig, tværtimod skal dommeren iagttage hundens arbejde med hensyn til intensiteten af færttoptagelse ved starten af første langside.

Hunden skal derefter med dyb næse, og i et ensartet tempo, intensivt følge sporet. HF følger sin hund, i en afstand af 10 m, for enden af sporlinen. Afstanden på 10 m skal ligeledes overholdes ved frisøg. Sporlinen kan, bortset fra når den glider gennem hånden på HF, være løsthængende. Der må ikke forekomme reduktioner af betydning af den krævede afstand til hunden. Det er ikke en fejl hvis linen berører jorden.

Efter 3 mislykkede forsøg på påsætning af hunden på sporet skal sporet afbrydes.

Søgeadfærd

Hunden skal følge sporet intensivt, vedholdende og så vidt muligt i et ensartet tempo (afhængig af terræn og sværhedsgrad). HF skal ikke nødvendigvis følge sporet. En hurtig eller langsom søgeadfærd er ikke et kriterium for bedømmelsen, hvis sporet er udarbejdet ensartet og overbevisende.

Vinkler

Hunden skal udarbejde vinklerne sikkert. Det er ikke en fejl, at hunden "efterkon-

trollerer", hvis sporet ikke forlades. Kredsen i vinkler er en fejl. Efter vinklen skal hunden fortsætte med at søge i samme tempo. Ved udarbejdelse af vinkler skal HF så vidt muligt overholde den krævede afstand.

Påvisning eller opsamling af genstande

Så snart hunden har fundet en genstand, skal den straks, uden påvirkning fra HF's side, overbevisende påvise genstanden eller samle den op. Samler hunden genstanden op, kan den blive stående, sætte sig eller komme hen til HF, der så skal blive stående. Fortsætter hunden ud af sporet med genstanden eller samler op liggende er det en fejl. Påvisningen af genstanden kan foregå stående, liggende eller siddende, og det behøver ikke at være ens hver gang.

En let skrå påvisning er ingen fejl, men ligger hunden ved siden af genstanden eller drejer sig mod HF, er dette en fejl. Bliver genstanden påvist med kraftig førerhjælp, bedømmes den, som gået over. Dette er f.eks. tilfældet, når en hund ikke påviser en genstand, og HF påvirker hunden ved hjælp af linen eller med en kommando forhindrer hunden i at søge videre.

Har hunden påvist eller opsamlet genstanden, lader HF linen falde og begiver sig ud til sin hund. Ved at række genstanden i vejret viser HF hermed dommeren, at den er fundet. At samle op og påvise under samme sporforløb er en fejl.

Hvis hunden kommer hen til HF og afleverer genstanden, eller når genstanden rækkes i vejret, skal HF stille sig ved siden af sin hund.

Hunden skal ved påvisnings-/opsamlingsstedet forholde sig roligt, hvorefter den igen, med kort line, bliver sat på sporet af HF.

Forlader hunden sporet

Forsøger HF at hindre hunden i at forlade sporet, skal dommeren give HF besked på at følge hunden. HF skal efterkomme denne anvisning. Hvis HF forlader sporet med mere end en linelængde (mere end 10 m ved frisøg), eller HF ikke efterkommer anvisningen fra dommeren om at følge hunden, afbrydes gruppe A.

Ros af hunden

Lejlighedsvis ros (dog må kommandoen "SØGE" ikke anvendes) er kun tilladt i IPO1. Kun ved genstande kan hunden roses kort (alle prøvetrin).

Afmelding

Efter afslutningen af sporet skal de fundne genstande forevises dommeren med hunden i grundstilling. Leg eller fodring af hunden er først tilladt efter dommeren har kommenteret det udførte arbejde.

Bedømmelse

Bedømmelsen af gruppe A starter, når hunden sættes på sporet.

Hunden skal vise en overbevisende, intensiv og vedvarende søgeadfærd, der svarer til dens uddannelsesstrin.

HF må kunne indleve sig i det, han ser. Han skal kunne fortolke reaktionerne fra sin hund korrekt, koncentrere sig om opgaven og ikke lade sig distrahere af det der sker rundt om ham.

Dommeren skal ikke kun observere hunden eller hundeføreren, men skal også tage hensyn til terrænet, vejret, mulige afledninger og tidsfaktoren. Han må tage samtlige faktorer med i sin bedømmelse.

- søgeadfærd (f.eks. søgetempo på langsider, før og efter vinkler, før og efter genstande)
- hundens uddannelsesniveau (f.eks. hektisk opstart, trykket/undvigende adfærd)
- ikke tilladelig hjælp fra HF
- sværhedsgrader ved udarbejdelsen af sporet:
  - Jordbundsforhold (vegetation, grus/sand, terræændringer, gødning)
  - vindforhold
  - vildtveksler
  - vejret (varme, kulde, regn, sne)
  - vejrændringer

Set i lyset af disse kriterier skal bedømmelsen foretages.

Efter HF har meldt sig klar ved sporet, må dommeren stille sig i en position, så det er muligt for ham at kunne følge sporarbejdet, observere evt. tildragelser og disses indflydelse, høre og se eventuelle kommandoer eller andre påvirkninger fra HF. Afstanden til den arbejdende hund vælges, således at hunden ikke hæmmes i sin søgeadfærd, og HF ikke føler sig generet. Dommeren må indleve sig i helheden ved sporarbejdet. Han skal vurdere hvor ivrigt, med hvilken sikkerhed eller usikkerhed/sjusket hunden løser opgaven.

Sporsøgets tempo er ikke et kriterium for bedømmelsen, hvis sporet udarbejdes intensivt, ensartet og overbevisende.

“Efterkontrol” er ikke en fejl, hvis sporet ikke forlades.

Sjusk, gøren sig ren under gang, kredsen i vinkler, vedvarende opmuntringer, line- eller mundtlig hjælp i sporområdet eller ved genstande, fejlagtige opsamlinger/påvisninger af genstande eller fejlpåvisninger medfører tilsvarende pointfradrag (hver op til 4 point).

Udpræget sjusk, sporsøg med manglende intensitet, sporsøg med stormskridt, gøren sig ren ved opstandsning, jagen mus og lignende giver hver et fradrag på op til 8 point.

Er sporet ikke udarbejdet indenfor den maksimale tid efter sporstart (IPO1 og 2 = 15 minutter IPO3 = 20 minutter) afbrydes gruppe A. Der henvises i øvrigt til afsnittet "Afbudt" Gruppe A. Side 16.

Det er en fejl, hvis hunden i sit arbejde med genstandene i et sporsøg viser begge muligheder, altså "opsamling" og "påvisning". Kun de genstande, der er i overensstemmelse med det oplyste bedømmes.

Ved fejlpåvisninger trækkes indtil 4 point. Der er et fast fradrag på 2 point, såfremt HF ved genpåsætningen forbliver for enden af linen.

Der gives ikke point for ikke påviste eller opsamlede genstande. Hvis ingen genstande udlagt af sporlæggeren bliver fundet, kan gruppe A max. bedømmes med prædikatet "tilstrækkelig". (Det skal bemærkes, at "påsætning efter genstanden" ikke kan vises, hvis der ingen genstande er fundet).

BESTEMMELSER FOR GRUPPE B - LYDIGHED - IPO

Almindelige bestemmelser:

HF melder klar til dommeren med hunden i grundstilling. I IPO1 med line på hunden (der derefter tages af), og i IPO2 og IPO3 uden line på hunden.

Netop i lydighedsarbejdet lægges der vægt på, at der ikke fremføres hunde, der er frataget enhver form for selvtilid og som udelukkende tjener som et sportsredskab for HF.

Under alle øvelser ønskes et frejdigt arbejde kombineret med den fornødne koncentration mod HF. Opmærksomheden skal være henvendt på hundens arbejds glæde og korrekte udførelse af alle øvelserne. Dette forhold skal klart afspejles i dommerens bedømmelse.

Skulle en HF glemme en hel øvelse, bliver han straks, af dommeren, opfordret til at udføre den manglende øvelse. Dette medfører ikke fradrag i point.

Senest ved begyndelsen af gruppe B skal dommeren sikre sig, at de foreskrevne rekvisitter er i god orden. Rekvisitterne skal være til stede og i overensstemmelse med prøveprogrammet.

Under øvelserne "Fri ved fod" og "Afdækning med afledning" skal der afgives to skud med en pistol af kaliber 6 mm.

Kommandoer fremgår af denne håndbog. Kommandoerne holdes i normalt tone-

leje, er korte og består af ét ord. De kan gives på et hvilken som helst sprog, men skal dog ved en prøve altid være de samme i alle grupper. Udfører en hund ikke en øvelse eller en del af en øvelse, efter den tredje givne kommando, afbrydes den pågældende øvelse uden bedømmelse. Ved indkald kan, i stedet kommandoen for "HER", anvendes hundens navn. Hundens navn i forbindelse med enhver anden kommando, betragtes som dobbeltkommando.

Øvelsesstart

Dommeren giver tegn før start af de enkelte øvelser. Alle efterfølgende momenter, som vendinger, stop, skift af gangart osv., udføres uden yderligere anvisninger.

Grundstilling

Grundstillingen indtages, når den anden HF, der fører sin hund til afdækning, har indtaget grundstilling til øvelsen "Afdækning med afledning". Det vil sige, når begge HF har indtaget grundstilling, starter bedømmelsen af begge hunde.

Hver øvelse begynder og slutter i grundstilling. I grundstillingen står HF med rank holdning. Ved alle øvelser er bredstående stilling ikke tilladt.

Indtagelse af grundstilling er kun tilladt én gang ved begyndelsen af hver øvelse. Hunden skal sidde tæt, lige, roligt og opmærksomt ved HF's venstre side, således at hundens skulder er ud for HF's knæ. En kort ros er kun tilladt efter afslutningen af hver øvelse og kun i grundstilling. Derefter kan HF indtage en ny grundstilling. Under alle omstændigheder skal der være et tydeligt interval (ca. 3 sek.) mellem ros og indtagelse af ny grundstilling.

Ud fra grundstillingen starter udførelsen af øvelsen. HF skal gå mindst 10 og højst 15 skridt, før kommandoen gives til øvelsens udførelse. Mellem øvelsesmomenterne, "sidde foran" og "afslutning" samt ved gåen hen til den siddende, stående eller liggende hund, skal der før afgivelse af en yderligere kommando holdes en tydelig pause (ca. 3 sek.). Ved afhentning kan HF gå hen til hunden enten forfra eller ved at gå bagom. Fejl i grundstilling og i udførelse i de enkelte øvelser medfører fradrag i bedømmelsen.

Fri ved fod skal også vises mellem øvelserne. Også ved afhentning af apportbuk skal hunden følge HF. Opmuntring eller leg er ikke tilladt. HF skal udføre omkringvendingen mod venstre. I omkringvendingen kan hunden enten komme omkring HF ved at gå bag om eller træde tilbage foran HF. Udførelsen skal inden for samme prøve være ens.

Efter at hunden har "siddet foran", kan den enten gå bagom HF eller indtage grundstilling forfra.

Spring

Flugtspringet skal have en højde på 100 cm og en bredde på 150 cm. Klatrespringet består af to, på den øverste del, forbundne skillevægge med en bredde på 150 cm og en højde på 191 cm. På jordoverfladen står begge væggene så langt fra hinanden, således at klatrespringet har en højde på 180 cm målt lodret. Hele klatrespringets overflade skal være forsynet med en skridsikker belægning. På brættets sider skal der altid i den øverste halvdel være anbragt 3 lister på 24/48 mm. Alle hunde skal ved en prøve springe over samme springbræt.

Apportering

Ved apporteringsøvelser skal anvendes apportbukke af træ. Apportbukkene skal overholde den foreskrevne vægt (apportering på jord: IPO1 = 650 g IPO2 = 1 kg IPO3 = 2 kg, apportering over flugtspring og klatrespring: 650 g). De apportbukke, der er stillet til disposition af arrangøren, skal anvendes af alle deltagere. Det er ikke tilladt, at hunden før prøvestart har haft apportbukken i munden.

Opdeling af øvelserne

I øvelser med todelte momenter "sid under gang", "afdækning med indkald", "stå under gang" og "stå under løb" gives en differentieret bedømmelse ved opdeling af øvelserne:

- a) "grundstilling, opmarch, udførelse" = 5 point
- b) "videre udførelse til øvelsesafslutning" = 5 point

Ved alle øvelser skal hundens adfærd opmærksomt bedømmes fra start-grundstilling til øvelsen afsluttes.

Ekstrakommandoer

Udfører en hund efter den tredje afgivne kommando ikke en øvelse, bedømmes den pågældende øvelse med prædikatet mangelfuld = 0 point. Udfører en hund en øvelsesdel efter tredje kommando, bedømmes øvelsen med mangelfuld, dog med højst mulige antal point.

Ved indkald kan hundens navn anvendes i stedet for "HER". Hundens navn i forbindelse med enhver kommando gælder som en dobbeltkommando.

Fradrag: 1. ekstrakommando: tilstrækkeligt for deløvelsen

2. ekstrakommando: mangelfuldt for deløvelsen

fx 5 point-øvelser:

1. ekstrakommando: tilstrækkeligt = minus 1,5 point

2. ekstrakommando: mangelfuldt = minus 2,5 point

Mellem øvelsesdelene "sidde foran" og afslutning "plads", såvel som når HF kom-

mer tilbage og stiller sig ved sin hund i sid, dæk eller stå, skal HF før afgivelse af næste kommando holde en tydelig pause på 3 sek.

BESTEMMELSER FOR GRUPPE C - FORSVARSARBEJDE- IPO

Almindelige bestemmelser

På en egnet plads opstilles på langsiderne forskudt 6 skjul, 3 på hver side (se skitse). De nødvendige markeringer skal være synlige for HF, dommer og figurant.

Figurant/figurantbeklædning

Figuranten (FIG) skal være udrustet med beskyttelsesdragt, beskyttelsesærme og en blød læderstok. Beskyttelsesærmet skal være udstyret med en bidevulst, hvis overtræk er fremstillet af naturfarvet jute. Hvis det er nødvendigt for FIG at bevare øjenkontakt med hunden, behøver FIG ikke ubetinget at stå stille i bevogningsfasen. Han må dog ikke indtage en truende holdning og heller ikke foretage afværgende bevægelser. Han skal dække sin krop med beskyttelsesærmet. Måden, hvorpå HF tager stokken fra FIG, er overladt til HF.

Kun én figurant er nødvendig til en prøve, uanset prøvetrin. Fra og med 7 deltagende hunde på samme prøvetrin skal der dog indsættes to figuranter. Inden for samme prøvetrin skal der indsættes den samme/ de samme FIG for alle HF.

Hvis figuranten selv er aktiv HF ved prøven, er det tilladt, at der anvendes en anden figurant for den pågældende.

Tilmelding

- a) HF melder sig klar til dommeren i grundstilling (i IPO1 med hunden i line).
- b) Efterfølgende indtager HF udgangspositionen for øvelsen rondring (i IPO1 tages linen derefter af hunden).
- c) Fra grundstilling starter hunden rondringen efter tegn fra dommeren.

Markeringer

De i prøveprogrammet foreskrevne markeringer skal være tydelige for HF, dommer og figurant.

Disse markeringer er:

- udkaldsstedet fra bevogtning / standhals
- placeringen af figuranten ved startstedet for flugten og slutstedet for flugten
- dækpositionen for hunden ved flugten
- HF's position før modprøven

Kommandoen for "SLIP"

Kommandoen for "SLIP" er tilladt én gang ved alle forsvarsøvelser. Pointfradrag ved bedømmelse af "SLIP", se nedenstående tabel:

Tøvende	1. ekstra straks	1. ekstra tøvende	2. ekstra straks	2. ekstra tøvende	Slipper ikke
0,5 - 3,0	3,0	3,5 - 6,0	6,0	6,5 - 9,0	Disk.

BEGYNDERPRØVE B, AB OG ABC

I programmet er kun ABC prøven beskrevet.

Begynderprøve B skal udføres og bedømmes som beskrevet i Begynderprøve ABC gruppe B.

Begynderprøve AB skal udføres og bedømmes som beskrevet i Begynderprøve ABC gruppe A og B.

Hvor intet andet er anført, er Begynderprøve B, AB og ABC underlagt bestemmelserne, som beskrevet for IPO.

BEGYNDERPRØVE GRUPPE A

Eget spor, mindst 150 skridt, 2 langsider, 1 vinkel (ca. 90°), 2 af HF tilhørende genstande, mindst 15 min. gammelt. Tid for udarbejdelsen 10 min.

Den første genstand lægges på 1. langside, og den anden genstand ved enden af sporet.

Sporsøg	=	79 point
2 genstande (11 + 10)	=	21 point
I alt	=	100 point

a) En kommando "SØGE" er tilladt ved starten af sporet og efter første genstand eller efter en fejlpåvisning.

Hvis hunden ingen genstande finder, kan der max. opnås prædikatet "tilstrækkelig".

b) Udførelse: HF melder sig med sporklar hund ved at indtage GST og meddeler dommeren sit og hundens navn, samt om hunden samler op eller påviser.

Hunden føres herefter roligt til sporets start, og med kommandoen "SØGE" skal hunden optage færtten roligt og intensivt. Enhver form for tvang er forbudt. Påsætning skal ske uden hjælp fra HF, den er ikke tidsafhængig, men hunden skal

begynde sit søg umiddelbart efter færtoptagelsen. Er hunden ikke begyndt at udarbejde sporet efter 3. påsætning, afbrydes sporet.

Efter at udarbejdelsen af sporet er begyndt, er det ikke tilladt at foretage en ny påsætning. (En påsætning defineres som den situation, hvor HF tager hunden på plads, holder den i halsbåndet eller korter linen op og herefter sætter hunden på). Når hunden er begyndt at gå ud af sporet, skal HF blive stående, indtil hunden er ude på 10 m afstand, herefter følger HF efter hunden. Hunden skal følge sporet intensivt, med et dybt søg og ensartet hastighed.

Lejlighedsvis ros og afgivelse af kommandoen "SØGE" er tilladt, dog ikke i vinkler og ved genstande.

Så snart hunden har fundet en genstand, skal den straks uden påvirkning påvise genstanden eller samle den op. HF lader linen falde og begiver sig straks ud til hunden, tager genstanden, stiller sig ved siden af hunden og rækker genstanden i vejret og viser herved dommeren, at den er fundet. Hunden skal forholde sig roligt. Samles genstanden op, kan hunden blive stående, sætte sig eller komme tilbage til HF.

Efter sporarbejdet skal HF straks melde fra til dommeren, ved at vise de fundne genstande. Afmelding foregår i GST.

c) Bedømmelse: Det betragtes som en fejl, hvis HF går for tidligt efter hunden. Et hurtigt eller langsomt søg er ikke et kriterium for bedømmelse, hvis sporet bliver regelmæssigt og overbevisende udarbejdet. Sporlinen må være løsthængende, men HF skal have fat i linen under sporsøget. Der må ikke opstå nogen væsentlig forkortelse af afstanden mellem hund og HF. Det er ikke en fejl, hvis sporlinen rører jorden. Vinkler skal udarbejdes sikkert. Det er ikke en fejl, hvis hunden efterprøver uden at forlade sporet. Det er derimod en fejl, hvis hunden kredser i vinklen. Efter udarbejdelse af vinklen skal hunden arbejde videre i samme tempo. Påviser hunden en ikke udlagt genstand eller afbryder den sit søg ved at stå, sætte eller lægge sig, er dette en fejl og medfører pointfradrag. Arbejder hunden på kommando fra HF videre på de 10 m afstand, trækkes kun 2 point. Dette anses ikke for en fejlpåvisning. Træder HF hen imod hunden opfattes dette som en fejlpåvisning, og der trækkes 4 point. Påvisning af genstanden skal være direkte ved genstanden og skal foregå i søgeretningen. En let skrå påvisning er ingen fejl, men ligger hunden meget skrå ved genstanden eller drejer sig mod HF, er dette en fejl. Bliver genstanden påvist med kraftig førerhjælp, kan der ikke gives point for genstanden. Påvisningen af genstanden kan foregå stående, liggende eller siddende. At

samle op og/eller påvise samtidig, er en fejl.

Samler hunden genstanden op, kan den blive stående, sætte sig eller komme hen til HF. Den må ikke forsætte ud af sporet eller samle op liggende. Kommer hunden hen til HF, må denne ikke gå hunden i møde.

Sjusk, gøren sig ren under gang, kredsen i vinkler, vedvarende opmuntringer, line- eller mundtlig hjælp i sporområdet eller ved genstande, fejlagtige opsamlinger/påvisninger af genstande eller fejlpåvisninger medfører tilsvarende pointfradrag (hver op til 4 point).

Udpræget sjusk, sporsøg med manglende intensitet, sporsøg med stormskridt, gøren sig ren ved opstandsning, jagen mus og lignende giver hver et fradrag på op til 8 point.

Prøveforløbet afbrydes i tilfælde af:

- Hvis hunden 3 gange forgæves sættes på i startområdet uden at optage færtten.
- HF forlader sporet med mere end en linelængde.
- HF ignorerer dommerens anvisning om at følge hunden.
- Hvis sporet ikke udarbejdes indenfor den foreskrevne tidsfrist på 10 minutter.

Det indtil afbrydelsen viste arbejde bliver bedømt og kommenteret.

Ekvipagen diskvalificeres i tilfælde af:

- Hvis hunden på sporet giver efter for sin jagtdrift og ikke efter 3 kommandoer kan sættes på sporet igen. (Disk. pga. ulydighed).
- Hvis hunden ikke afleverer en opsamlet genstand efter 3 forsøg. (Disk. pga. ulydighed).

I tilfælde af diskvalifikation afbrydes prøven og evt. opnåede point bortfalder i samtlige discipliner. Det gennemførte arbejde kommenteres ikke.

BEGYNDERPRØVE GRUPPE B

Øvelse 1: Tandvisning	10 point
Øvelse 2: Lineføring	30 point
Øvelse 3: Sid under gang	20 point
Øvelse 4: Afdækning med indkald	20 point
Øvelse 5: Apportering	20 point
I alt	100 point

Klarmelding: HF melder sig til dommeren ved at indtage GST, med hunden i line.

Øvelse 1: Tandvisning

10 point

a) Kommando "PLADS"

b) Udførelse: Hunden skal sidde i GST ved HF's venstre side og HF skal, uden tvang, kunne vise hundens tænder. Hunden skal under øvelsen forholde sig roligt.

Øvelse 2: Lineføring

30 point

a) Kommando "PLADS"

Kommandoen "PLADS" er kun tilladt ved start og ved ændring af gangart.

b) Udførelse: HF begiver sig med sin hund i line hen til dommeren, tager hunden på plads og melder til. På anvisning af dommeren begiver HF med sin hund i line til startpositionen. På yderligere anvisning fra dommeren begynder HF øvelsen. Linen skal holdes i venstre hånd og skal være løsthængende. Direkte fra grundstilling skal hunden, på kommandoen "PLADS", opmærksomt, frejdigt og i lige linje følge HF, med skulderen ud for HF's venstre knæ og ved holdt sætte sig selvstændigt, hurtigt og lige. Ved starten af øvelsen går HF med sin hund 50 skridt lige ud, uden at gøre ophold. Efter omkringvendingen og efter 10 til 15 skridt skal HF vise løb og langsom gang (hvert moment på mindst 10 skridt). Overgangen fra løb til langsom gang skal udføres uden mellemtrin. De forskellige gangarter skal tydeligt adskille sig fra hinanden i hastighed. Under almindelig gang udføres mindst to højre-, en venstre- og to omkringvendinger. Et holdt skal vises mindst én gang i normal gangart efter den anden omkringvending. Omkringvendingen skal udføres mod venstre (en vending på stedet på 180 grader). Her er to varianter mulig:

- Hunden går med en højrevending rundt bag om HF.
- Hunden udfører en venstreomkringvending på stedet på 180 grader.

Inden for samme prøve er kun én af de to varianter tilladt.

Mens HF første gang går med sin hund i lige retning, afgives to skud (kaliber 6 mm) med et tidsinterval på 5 sek. i en afstand af mindst 15 skridt til hunden. Hunden skal forholde sig skudligegyldig. I tvivlstilfælde er dommeren forpligtet til at efterprøve hundens skudligegyldighed yderligere. I en afstand af ca. 15 skridt afgives der ekstra skud på tegn fra dommeren. Hunden skal stå i slap line. Viser hunden sig skudræd, følger diskvalifikation med fratagelse af alle allerede opnåede point.

Ved slutningen af øvelsen går HF med sin hund på anvisning fra dommeren gennem en gruppe bestående af mindst fire personer i bevægelse. HF skal med sin hund gå omkring en person i højreretning og en person i venstreretning, samt

gøre mindst et holdt i gruppen. Dommeren kan forlange en gentagelse. På anvisning fra dommeren forlader HF og hund gruppen og indtager slutgrundstilling. Denne slutgrundstilling er startgrundstilling for den næste øvelse.

Øvelse 3: Sid under gang

20 point

a) Kommandoer "PLADS" - "SID"

b) Udførelse: Fra grundstilling går HF med sin hund fri ved fod lige ud. Frem til kommando skal hunden følge sin HF med skulderen ud for venstre knæ, opmærksomt, frejdigt, hurtigt og koncentreret. Efter 10 - 15 skridt skal hunden på kommandoen "SID" straks sætte sig i gangretningen, uden at HF afbryder sin gangart, ændrer denne eller ser til siden/tilbage. Efter yderligere 15 skridt bliver HF stående og vender sig straks om mod sin roligt og opmærksomt siddende hund. På anvisning fra dommeren går HF tilbage til sin hund og stiller sig ved dennes højre side. HF kan gå direkte forfra eller gå bagom den siddende hund.

c) Bedømmelse: Fejl i grundstilling, frem til kommando, hvis hunden sætter sig langsomt eller er urolig og uopmærksom under siddeøvelsen, medfører passende fradrag. Hvis hunden i stedet for at sætte sig, lægger sig eller står, fratrækkes 10 point. Endvidere skal der tages højde for anden fejlbehæftet adfærd.

Øvelse 4: Afdækning med indkald

20 point

a) Kommandoer "PLADS" - "DÆK" - "HER" - "PLADS"

b) Udførelse: Fra grundstilling går HF med sin hund fri ved fod lige ud. Frem til kommando skal hunden følge sin HF med skulderen ud for venstre knæ, opmærksomt, frejdigt og koncentreret. Efter 10 - 15 skridt skal hunden på kommandoen "DÆK" straks lægge sig i gangretningen, uden at HF afbryder sin gangart, ændrer denne eller ser til siden/tilbage. HF går videre 30 skridt lige ud, bliver stående og vender sig straks om mod sin roligt og opmærksomt liggende hund. På anvisning fra dommeren kalder HF sin hund til sig med kommandoen "HER" eller hundens navn. Hunden skal frejdigt, hurtigt og direkte komme ind og sætte sig tæt og lige foran HF. På kommandoen "PLADS" skal hunden, hurtigt og lige, sætte sig ud for HF's venstre knæ.

c) Bedømmelse: Fejl i frem til kommando, lægger sig langsomt, ligger uroligt, kommer langsomt ind, eller hvis tempoet bliver langsommere under indkaldet, ikke sidder korrekt og lige foran eller ved afslutningen, eller hvis HF står i bredstående stilling, medfører passende fradrag. Hvis hunden sidder eller står efter

HF's dækkommando fratrækkes 10 point.

Øvelse 5: Apportering på jord

20 point

a) Kommandoer "APPORT" - "SLIP" - "PLADS"

b) Udførelse: Ved afhentning af apporten skal hunden følge HF. Fra grundstilling kaster HF apportbukken ca. 10 meter ud. Kommandoen for "APPORT" må først gives, når apporten ligger stille. En ændring af grundstillingen er ikke tilladt. Fra GST skal hunden på kommandoen for "APPORT" hurtigt og direkte løbe ud til apporten, straks samle den op og bringe den hurtigt og direkte tilbage til HF. Hunden skal sætte sig tæt og lige foran HF og holde apporten roligt i munden, indtil HF efter en pause på ca. 3 sek. tager apporten med kommandoen "SLIP". HF skal, efter slippet, holde apporten roligt langs højre side i udstrakt arm. På kommandoen "PLADS" skal hunden hurtigt sætte sig lige, med skulderen ud for HF's venstre knæ. Under hele øvelsen må HF ikke forlade sin grundstilling.

c) Bedømmelse: Fejl i grundstilling, løber langsomt ud til apporten, fejl ved opsamling, kommer langsomt tilbage, taber apporten, leger med eller tygger i apporten, ikke sidder tæt og lige foran ved afleveringen eller ved afslutningen, eller hvis HF står i bredstående stilling. Det betragtes ligeledes som fejl, hvis apporten kastes for kort, eller hvis HF yder hunden hjælp også uden at ændre sin grundstilling, og medfører passende pointfradrag. Forlader HF sin grundstilling før øvelsens afslutning, bedømmes øvelsen med prædikatet mangelfuldt. Apporterer hunden ikke, bedømmes øvelsen til 0 point. Slipper hunden ikke apporten efter 3. kommando, diskvalificeres hunden og kan ikke fortsætte.

Afmelding / Kommentering

HF sætter line på hunden og melder fra til dommeren med hunden i GST.

BEGYNDERPRØVE GRUPPE C

Øvelse 1: Rondering	5 point
Øvelse 2: Bevogtning og standhals	10 point
Øvelse 3: Forhindring af flugtforsøg af figuranten	10 point
Øvelse 4: Modprøve under bevægelse / sidetransport	75 point
I alt	100 point

Øvelse 1: Rondering

5 point

a) Kommando "RONDER"

b) Udførelse: FIG befinder sig, ude af syne for hunden, i sidste skjul (6. skjul). HF tager opstilling med sin hund i line mellem 5. og 6. skjul. Derefter tages linen af hunden. På tegn fra dommeren starter gruppe C. På en kort kommando "RONDER" og et synligt tegn med højre eller venstre arm, dirigerer HF hunden ud til 6. skjul. Når hunden har nået 6. skjul, skal HF blive stående.

c) Bedømmelse: Det betragtes som fejl, hvis hunden ikke sidder rolig og opmærksom i grundstilling ved starten af øvelsen, eller hvis der afgives ekstra kommandoer eller armbevægelser. Hvis hunden ikke finder figuranten efter 3. forsøg i sidste skjul (figurantskjul), afbrydes gruppe C, og der gives ikke point. Point, opnået i andre grupper bibeholdes.

Øvelse 2: Bevogtning og Standhals

10 point

a) Kommando "PLADS"

b) Udførelse: Hunden skal intensivt og opmærksomt bevogte FIG med vedvarende standhals. Hunden må hverken springe op ad - eller tage fat i FIG. Når standhalsen har varet ca. 20 sek., går HF på tegn fra dommeren hen imod skjulet og stiller sig i en afstand af 5 skridt fra skjulet. På dommerens anvisning går HF herefter ind til sin hund og tager den i GST med kommandoen "PLADS", sætter line på og går med hunden i line tilbage til det anviste sted 5 skridt fra skjulet.

c) Bedømmelse: Det betragtes som fejl, hvis hunden før kommando lader sig forstyrre i sin vedvarende standhals, i sin tætte bevogtning, af dommeren eller når HF kommer ind. For en vedvarende standhals tildeles 5 point. For en svag standhals uden den nødvendige kraft, energi og vedholdenhed trækkes indtil 2 point. Bevogter hunden FIG opmærksomt, men uden at gøre, trækkes 5 point. Ved belastning af FIG, f.eks. ved støden eller springen op ad osv., trækkes indtil 2 point. Ved kraftig gripen fat trækkes indtil 9 point.

Tager hunden i skjulet et fast greb i ærmet og ikke slipper selvstændigt, kaldes HF ind og placerer sig på det markerede sted 5 skridt fra skjulet. På tegn fra dommeren går HF ind til sin hund og kommanderer den på "PLADS". Reagerer hunden ikke på kommandoen "PLADS", når HF står ved sin hund, er teamet diskvalificeret. Sætter hunden sig i GST, bedømmes øvelsen i bunden af mangelfuld (minus 9 point). Bider hunden andre steder end i ærmet (ikke stød) skal den diskvalificeres.

Forlader hunden FIG, før dommerens tegn til HF om at forlade startstedet, kan hunden endnu en gang sendes ind til FIG. Forbliver hunden nu ved FIG, kan gruppe C fortsætte. Øvelsen bedømmes dog i bunden af mangelfuld (minus 9 point). Lader hunden sig ikke mere dirigere ind til FIG, eller forlader hunden på ny FIG, afbrydes gruppe C. Kommer hunden HF i møde ved dennes tilsynekomst ved skjulet, eller indfinder sig hos HF før afhentning, bedømmes øvelsen i mangelfuld.

Øvelse 3: Forhindring af flugtforsøg af figuranten **10 point**

a) Kommandoer "PLADS" - "DÆK" - "STOP MANDEN" - "SLIP"

b) Udførelse: På tegn fra dommeren beordrer HF FIG ud af skjulet. FIG begiver sig i normal gang til det markerede udgangspunkt for flugtforsøget. Hunden skal herunder forholde sig roligt (fx uden at gø), og sidde lige og opmærksomt i grundstilling. På tegn fra dommeren går HF med sin hund i line til den markerede dækposition for flugtforsøget. Hunden skal følge sin HF med skulderen ud for dennes venstre knæ. Før kommandoen for "DÆK" skal hunden indtage grundstilling, og linen tages af. På kommandoen for "DÆK" skal hunden direkte og hurtigt lægge sig, og i dækpositionen forholde sig rolig, sikker og med opmærksomheden rettet mod FIG.

Afstanden mellem FIG og hunden udgør 5 skridt. HF efterlader sin bevogtende hund afdækket og går hen til skjulet. HF placerer sig således, at han har sin hund, FIG og dommeren indenfor sit synsfelt.

På dommerens anvisning foretager FIG et flugtforsøg. Samtidig afgiver HF en kommando for "STOP MANDEN" startende hundens forhindring af flugtforsøget. Hunden skal uden tøven, selvsikkert, effektivt, hurtigt og direkte med et fast greb, forhindre flugtforsøget. Grebet skal fastholdes energisk og virkningsfuldt. Hunden må herunder kun gribe fat i beskyttelsesærmets. På tegn fra dommeren stopper FIG sin flugt. Efter indstillingen af flugtforsøget skal hunden efter en kort overgangsfase slippe. HF kan selvstændigt, efter en passende tid, afgive kommandoen for "SLIP".

Slipper hunden ikke efter den første tilladte slipkommando, modtager HF tegn fra dommeren til afgivelse af indtil 2 yderligere slipkommandoer. Slipper hunden ikke efter 3. kommando (en tilladt og to ekstra kommandoer), diskvalificeres hunden. Mens HF afgiver kommandoen for "SLIP", skal denne stå roligt uden at påvirke hunden. Efter slip, skal hunden bevogte FIG opmærksomt og tæt. På tegn fra dommeren går HF herefter hen til sin hund og sætter line på.

c) Bedømmelse: Det betragtes som fejl, hvis hunden ikke selvsikkert og effektivt forhindrer flugtforsøget med en hurtig, energisk reaktion og efterfølgende fast greb, ikke har et fuldt og roligt greb indtil slipkommando eller ikke viser en opmærksom og tæt bevogtning af FIG.

Bliver hunden liggende, eller har den ikke forhindret flugten inden for 20 skridt ved at gribe fast og fastholde FIG, afbrydes gruppe C.

Starter hunden flugtforsøget uden kommandoen fra HF fratrækkes et prædikat. Er hunden i bevogtningsfasen let uopmærksom og/eller belaster FIG let, trækkes et prædikat. Bevogter hunden FIG med stor uopmærksomhed og/eller belaster FIG kraftigt, trækkes to prædikater. Bevogter hunden ikke FIG, men bliver ved FIG, trækkes tre prædikater. Forlader hunden FIG, eller afgiver HF en kommando for at få hunden til at blive hos FIG, afbrydes gruppe C.

Øvelse 4: Modprøve under bevægelse / sidetransport 75 point

a) Kommandoer "PLADS/SID" - "STOP MANDEN" - "SLIP" - "PLADS" - "PLADS"

b) Udførelse: På dommerens anvisning begiver HF sig med sin hund i line til et markeret sted på midterlinjen, ud for 1. skjul. Hunden går her lige med skulderen udfor HF's venstre knæ. På højde med det første skjul standser HF og drejer sig omkring. Med en kommando for "PLADS/SID" bringes hunden i grundstilling og linen tages af. Den lige, rolige og mod FIG opmærksomme siddende hund kan i grundstilling holdes i halsbåndet, men må ikke animeres af HF. På tegn fra dommeren træder den, med en blød læderstok (soft-stok) forsynede FIG, ud fra det 4. skjul og løber ud til midterlinjen.

FIG løber frontalt mod HF og dennes hund under afgivelse af hetzlyde og med heftigt truende bevægelser. Når FIG er 30 til 40 skridt fra HF, giver HF straks, på tegn fra dommeren, sin hund fri med en kommando for "STOP MANDEN". Hunden skal uden tøven, selvsikkert og effektivt afværge overfaldet. Hunden må herunder kun gribe fat i FIG's beskyttelsesærme. HF må ikke forlade sit udgangspunkt.

Under belastningsfasen skal hunden forholde sig upåvirket og under hele forsvarsøvelsen holde et fuldt, fast og energisk greb. På dommerens anvisning indstiller FIG trængningen. Efter at trængningen er ophørt, skal hunden efter en kort overgangsfase slippe. HF kan selvstændigt, efter en passende tid, afgive en kommando for "SLIP".

Slipper hunden ikke efter den første tilladte slipkommando, modtager HF tegn fra dommeren til afgivelse af indtil 2 yderligere slipkommandoer. Slipper hunden ikke efter 3. kommando (en tilladt og to ekstra kommandoer), diskvalificeres hunden. Mens HF afgiver kommandoen for "SLIP", skal denne stå roligt uden at påvirke hunden. Efter slip, skal hunden bevogte FIG opmærksomt og tæt. På tegn fra dommeren går HF i normal gangart den direkte vej til sin hund og indtager grundstilling med en kommando for "PLADS". Stokken tages fra FIG, og der sættes line på hunden. Herefter følger en sidetransport af FIG hen til dommeren over en afstand af ca. 20 skridt. En kommando for "PLADS" er tilladt. Hunden skal gå på FIG's højre side, således at denne befinder sig mellem FIG og HF. Hunden skal under sidetransporten holde opmærksomt øje med FIG. Den må herunder ikke presse, springe op ad eller gribe fat i FIG. Gruppen stopper foran dommeren, HF giver stokken til dommeren og melder af fra gruppe C.

c) Bedømmelse: Det betragtes som fejl, hvis hunden ikke udviser et energisk forsvar og griber fat med et fast, fuldt og roligt greb indtil slip eller ikke bevogter FIG opmærksomt og tæt efter slip.

Er hunden i bevogtningsfasen let uopmærksom eller belaster FIG let, trækkes et prædikat. Bevogter hunden FIG med stor uopmærksomhed og/eller belaster FIG kraftigt, trækkes to prædikater. Bevogter hunden ikke FIG, men bliver ved FIG, trækkes tre prædikater. Kommer hunden HF i møde, når denne kommer ind, bedømmes øvelsen som mangelfuld. Forlader hunden FIG før dommerens tegn til HF om at komme ind, eller giver HF en kommando for at få hunden til at blive, afbrydes gruppe C.

SPOR OG LYDIGHEDSPRØVER - SL

SL1, SL2 og SL3 står for spor og lydighed af stigende sværhedsgrad. Prøverne er ikke direkte beskrevet i programmet, men de skal udføres og bedømmes som gruppe A og B i de tilsvarende IPO prøver.

Har man bestået en IPO prøve, skal man gå direkte over til samme niveau i SL eller ét niveau højere.

FÆRDELSPRØVE

Færdselsprøven består af to dele, en lydighedsdel - Del A - og en praktisk færdselsdel - Del B.

Ved starten af hver del, skal HF melde sig til dommeren på en sportslig korrekt måde, med hunden i line ved at indtage GST foran dommeren. Hunden kan føres i et tvangfrit kædehalsbånd eller i en sporsele.

Ved prøvens afslutning gives der ikke point, men kun bestået eller ikke bestået. Lydighedsdelen skal være bestået med mindst 70% af pointene, for at man kan gå videre til del B. Hvor intet andet er anført, er lydighedsdelen underlagt bestemmelserne, som beskrevet for IPO gruppe B.

Der kan gælde specielle adgangsgivende regler af forskellig karakter i lande udenfor Danmark, eksempelvis for førstegangs-hundeførere.

FÆRDELSPRØVE DEL A LYDIGHEDSDELEN

Lydighedsdelen kan aflægges på en træningsplads eller i frit terræn.

Øvelse 1: Lineføring	15 point
Øvelse 2: Fri ved fod	15 point
Øvelse 3: Sid under gang	10 point
Øvelse 4: Afdækning med indkald	10 point
Øvelse 5: Afdækning med afledning	10 point
I alt	60 point

Øvelse 1: Lineføring**15 point**

a) Kommando "PLADS"

Kommandoen "PLADS" er kun tilladt ved start og ved ændring af gangart.

b) Udførelse: HF begiver sig med sin hund i line hen til dommeren, tager hunden på plads og melder til. På anvisning af dommeren begiver HF med sin hund i line til startpositionen. På yderligere anvisning fra dommeren begynder HF øvelsen. Linen skal holdes i venstre hånd og skal være løsthængende. Direkte fra grundstilling skal hunden, på kommandoen "PLADS", opmærksomt, frejdigt og i lige linje følge HF, med skulderen ud for HF's venstre knæ og ved holdt sætte sig selvstændigt, hurtigt og lige. Ved starten af øvelsen går HF med sin hund 40 til 50 skridt lige ud, uden at gøre ophold. Efter omkringvendingen og efter 10 til 15 skridt skal HF vise løb og langsom gang (hvert moment på mindst 10 skridt).

Overgangen fra løb til langsom gang skal udføres uden mellemtrin. De forskellige gangarter skal tydeligt adskille sig fra hinanden i hastighed. Under almindelig gang udføres mindst to højre-, en venstre- og to omkringvendinger. Et holdt skal vises i normal gangart efter den anden omkringvending. Omkringvendingen skal udføres mod venstre (en vending på stedet på 180 grader). Her er to varianter mulig:

- Hunden går med en højrevending rundt bag om HF.
- Hunden udfører en venstreamkringvending på stedet på 180 grader.

Inden for samme prøve er kun én af de to varianter tilladt.

På anvisning fra dommeren går HF med sin hund gennem en gruppe bestående af mindst fire personer i bevægelse. HF skal med sin hund gå omkring en person i højreretning og en person i venstretning, samt gøre mindst et holdt i gruppen. Dommeren kan forlange en gentagelse. HF og hund forlader gruppen og indtager slutgrundstilling. Ros af hunden er kun tilladt i afsluttende grundstilling.

c) Bedømmelse: Det betragtes som fejl, hvis hunden går for langsomt (hænger), presser, viger til siden eller tøver i vendinger.

Øvelse 2: Fri ved fod

15 point

a) Kommando "PLADS"

Kommandoen "PLADS" er kun tilladt ved start og ved ændring af gangart.

b) Udførelse: På dommerens anvisning indtager HF grundstilling og tager linen af hunden. (Linen kan hænge over skulderen eller lægges i lommen, i begge tilfælde i den side, der vender bort fra hunden.) Fra GST går HF, med sin hund fri ved fod, straks igen ind i gruppen og gør der mindst et holdt.

Efter at have forladt gruppen, indtages kort ny GST. HF udfører herefter med sin hund fri ved fod samme momenter, som angivet under lineføring.

Øvelse 3: Sid under gang

10 point

a) Kommandoer "PLADS" - "SID"

b) Udførelse: Fra grundstilling går HF med sin hund fri ved fod lige ud. Efter mindst 10 til 15 skridt indtager HF grundstilling, afgiver kommandoen "SID", går videre yderligere 15 skridt og vender sig om mod hunden. På anvisning fra dommeren går HF tilbage til sin hund og indtager GST ved at stille sig ved dennes højre side.

c) Bedømmelse: Hvis hunden i stedet for at sætte sig, lægger sig eller står, fratrækkes 5 point.

Øvelse 4: Afdækning med indkald

10 point

a) Kommandoer "PLADS" - "DÆK" - "HER" - "PLADS"

b) Udførelse: Fra grundstilling og med kommandoen "PLADS" går HF med sin hund fri ved fod lige ud. Efter mindst 10 til 15 skridt indtager HF grundstilling, afgiver kommandoen "DÆK", går videre yderligere 30 skridt og vender sig om mod hunden. På anvisning fra dommeren kalder HF sin hund til sig med kommandoen "HER" eller hundens navn. Hunden skal frejdigt, hurtigt og direkte komme ind og sætte sig tæt og lige foran HF. På kommandoen for "PLADS" skal hunden sætte sig ud for HF's venstre knæ. Herefter sættes line på hunden.

c) Bedømmelse: Hvis hunden i stedet for at lægge sig, sætter sig eller står, fratrækkes 5 point.

Øvelse 5: Afdækning med afledning

10 point

a) Kommandoer "PLADS" - "DÆK" - "PLADS/SID"

b) Udførelse: Før en anden hund påbegynder sit lydighedsarbejde, dækker HF sin hund af, direkte fra grundstilling (i GST tages linen af hunden), med kommandoen "DÆK" på et af dommeren anvist sted. HF må ikke efterlade førerline eller nogen som helst anden genstand. Derefter går HF, uden at se sig tilbage, inden for prøveområdet mindst 30 skridt væk fra hunden og bliver roligt stående synlig for hunden, med ryggen til denne. Hunden skal uden påvirkning fra HF roligt blive liggende, mens den anden hund udfører øvelserne 1 til 4. På tegn fra dommeren går HF ud til sin hund og stiller sig på dennes højre side. Efter ca. 3 sek. skal hunden, efter anvisning fra dommeren og på kommandoen "PLADS/SID", hurtigt og lige indtage grundstilling. Herefter sættes line på hunden.

c) Bedømmelse: Det betragtes som fejl, hvis HF ikke forholder sig roligt, eller giver anden hjælp i det skjulte, eller hvis hunden ligger uroligt eller rejser sig / flytter sig eller går på plads før kommando ved afhentning. Står eller sidder hunden, men forbliver på afdækningsstedet, foretages en delbedømmelse. Fjerner hunden sig mere end 3 meter fra afdækningsstedet før den anden hund har afsluttet øvelse 2, gives 0 point i øvelsen. Forlader hunden afdækningsstedet efter den anden hund har afsluttet øvelse 2, fratrækkes point. Kommer hunden HF i møde ved afhentningen, fratrækkes indtil 3 point.

Afmelding / Kommentering

HF melder fra til dommeren med hunden i GST.

FÆRDELSPRØVE DEL B FÆRDELSDELEN

Færdelsdelen aflægges uden for træningspladsen i et egnet område inden for en sammenhængende bebyggelse. Dommeren fastlægger sammen med PL, hvor og hvordan øvelserne gennemføres i de trafikale områder (gader, veje og pladser). Den offentlige trafik må ikke generes. Gennemførelsen af denne del kræver på grund af sin specielle karakter god tid. Kravene til prøven må ikke nedsættes på grund af for mange tilmeldte hunde. Der gives ikke point i denne del, men helhedsindtrykket af hundens adfærd i de enkelte øvelser er afgørende for, om hunden skal bestå eller ikke. Dommeren har mulighed for at variere og tilpasse øvelserne efter behov. Det er dommerens afgørelse, om alle hunde skal gennemføre den enkelte øvelse på samme sted og herefter flytte videre til næste øvelse, eller man vil lade den enkelte hund gennemføre alle øvelserne på de forskellige steder.

Øvelse 1: Forbiløbende person / Møde med persongruppe

På dommerens anvisning går HF med sin hund i line hen ad et fortov. Dommeren følger efter i en passende afstand. Hunden skal villigt følge HF på dennes venstre side med skulderen ud for HF's knæ, med løst hængende line. Hunden skal forholde sig roligt og ligegyldig overfor fodgængere og kørende færdsel. På sin vej bliver HF strejfet af en person (hjælper = HJ), der løber forbi. Hunden skal forholde sig neutral og upåvirket af hændelsen.

HF og hund går videre ind i en afslappet persongruppe på mindst 6 personer. En af personerne tiltaler og hilser på HF ved at give hånd. Hunden skal herunder, på tegn fra HF, lægge eller sætte sig, og skal forholde sig roligt.

Øvelse 2: Møde med cyklist

HF går med sin hund i line hen ad en vej og overhales bagfra af en cyklist (HJ), der idet han kører forbi, samtidig ringer med cykelklokken. Efter at have kørt et stykke vender cyklisten om, kører imod hund og HF og ringer endnu en gang med cykelklokken. Øvelsen skal foregå således, at hunden befinder sig mellem HF og cyklist. Hunden skal forholde sig utvungen over for cyklisten under hele øvelsen.

Øvelse 3: Møde med biler

HF går med sin hund i line, hvor adskillige biler er parkeret. Under passagen startes en bil, ved en anden bil smækkes bildøren. Mens hund og HF går videre, stopper en bil ved siden af ekvipagen, sideruden rulles ned og chaufføren spørger HF

om et eller andet. Hunden skal herunder, på tegn fra HF, lægge eller sætte sig, og skal forholde sig roligt og upåvirket overfor biler og trafikstøj.

Øvelse 4: Møde med joggere/løbere eller rullekøjtøbere

HF går med sin hund i line ad en rolig vej. Mindst to joggere/løbere overhaler ekvipagen, uden at mindske tempoet. Efter joggerne er væk, passerer på ny en jogger/løber, denne gang i mod hund og HF. Joggeren løber forbi uden at sætte hastigheden ned. Hunden behøver ikke at følge HF korrekt på plads, men må ikke genere de forbipasserende. Det er tilladt, at HF under mødet med de forbipasserende kommanderer hunden i sid- eller dæk position. Løberne kan erstattes af rullekøjtøbere.

Øvelse 5: Møde med en anden hund

Hunden skal forholde sig neutralt ved såvel bagfrakommende (overhalende) som forfrakommende hund og hundefører.

HF kan under mødet anvende kommandoen plads (gentagne gange) eller kommandere hunden i sid eller dæk.

Øvelse 6: Hundens adfærd, når den er alene - herunder adfærd over for andre dyr

På dommerens anvisning går HF med hunden i line hen ad et fortov i en gade med moderat færdsel. Efter at have gået et kort stykke, og på tegn fra dommeren, stopper HF op og fastgør linen til et gærde, en afbindingsring eller lignende. HF går herefter ind i en forretning eller opgang, således at HF er ude af syne for hunden. Hunden må stå, sidde eller ligge.

Mens HF er borte, går en fodgænger (HJ) med en anden hund i line forbi den afbundne hund i en afstand af ca. 5 skridt. Den afbundne hund skal, mens HF er borte, forholde sig roligt. Den skal lade den forbiførte hund passere uden at vise aggression (kraftig rusk i linen eller vedvarende gøen). Den forbiførte hund må ikke være en "slagsbror".

På anvisning af dommeren afhentes hunden.

UDHOLDENHEDSPRØVE - UHP

Formålet med en UHP er at godtgøre, at hunden er i stand til at yde en bestemt fysisk anstrengelse. På grund af hundens kropsbygning kan de krævende anstrengelser kun bestå i en løbeøvelse, om hvilken vi ved, at den stiller store krav til de indre organer, især hjerte og lunger samt bevægelsesfunktionen. Endvidere kommer egenskaber som temperament og hårdhed også til udtryk. At anstrengelserne overvindes, uden at hunden trættes, må anses for at være bevis for kropslig sundhed og tilstedeværelse af de ønskede egenskaber. Begge dele er nødvendige betingelser for, at hunde eventuelt kan bruges i avl.

b) Udførelse: Dommeren skal forvise sig om, at hundene er i god form. Udholdenhedsprøven må kun afholdes, når udendørstemperaturen ikke overstiger 22 grader C. Prøven skal afholdes på gader og veje af forskellig beskaffenhed. Der skal på cykel tilbagelægges en strækning på 20 km. Med en gennemsnitshastighed på 12 - 15 km/ time. Dommeren og prøvelederen skal, enten på cykel eller i bil, følge hundene.

I pauserne skal dommeren undersøge hundene for træthedstegn eller nedslidte poter. Hundene skal i pauserne have mulighed for at bevæge sig frit og tvangsløst. Hunde, der under trætheds- og poteundersøgelserne viser væsensmangler, kan udelukkes fra videre deltagelse. Stærkt udmattede hunde samt hunde med nedslidte poter udelukkes fra videre deltagelse. Prøvedeltagerne skal følges af en bil, der kan medtage de hunde, der ikke kan klare anstrengelserne eller er udelukket fra videre deltagelse.

Løbeøvelsen

Hunden skal løbe i line ved cyklens højre side i normalt trav. Linen skal være af en sådan længde, at hunden hele tiden har mulighed for at tilpasse sig hastigheden. En for høj hastighed skal undgås. Det er ingen fejl, hvis hunden går frem i linen og trækker let. Derimod er det en fejl, hvis hunden bestandigt hænger bagud og skal trækkes med.

Pauser

Efter 8 km holdes en pause på 15 min. Efter yderligere 7 km holdes en pause på 20 min., og efter de sidste 5 km holdes en pause på 15 min.

Lydighedsøvelser

Efter løbeøvelsen stiller HF, på dommerens anvisning, op med hunden i GST. Hver deltager skal herefter vise fri ved fod eller lineføring med løst hængende line.

Dommeren er i øvrigt frit stillet med hensyn til om han vil afprøve hundenes tilstand yderligere.

c) Bedømmelse: Der gives ikke point eller prædikater, kun bestået eller ikke bestået. Ved bestået tildeles hunden uddannelsesbetegnelse UHP, der indføres i resultat hæftet.

Prøven er ikke bestået, hvis hunden fuldstændig mangler temperament, hårdhed eller viser udmattelse ud over det normale. Hvis hunden ikke kan holde en gennemsnitshastighed på 12 km/t, men bruger væsentlig mere tid.

IPO VORSTUFE (FORPRØVE) - IPO-VO

Inddeles i:	Gruppe A	100 point
	Gruppe B	100 point
	Gruppe C	100 point
	I alt	300 point

IPO-VO GRUPPE A

Eget spor, ca. 200 skridt, 2 langsider, 1 vinkel (ca. 90°), 1 af HF tilhørende genstand, der lægges for enden af sporet. Genstanden kan være op til ca. 15 cm lang og 3 - 5 cm bred med en tykkelse på ca. 1 cm, og må i farve ikke adskille sig væsentlig fra terrænet. Sporet udarbejdes uden ventetid. Tid for udarbejdelsen 10 min.

Færtoptagelse	=	10 point
Udarbejdelse af langsider (29 + 30)	=	59 point
Udarbejdelse af vinkel	=	10 point
Genstand	=	21 point
I alt	=	100 point

En kommando for "SØGE" er tilladt ved starten af sporet eller efter en fejlpåvisning.

Hvis hunden ikke finder genstanden, kan der max. opnås prædikatet "tilstrækkelig".

IPO-VO GRUPPE B

Øvelse 1: Lineføring	30 point
Øvelse 2: Fri ved fod	20 point

Øvelse 3: Afdækning med indkald	15 point
Øvelse 4: Apportering på jord	10 point
Øvelse 5: Flugtspring	10 point
Øvelse 6: Afdækning med afledning	15 point
I alt	100 point

Øvelse 1: Lineføring

30 point

a) En kommando for "PLADS"

Kommando er kun tilladt ved igangsætning.

b) Udførelse: HF begiver sig med sin hund i line hen til dommeren, tager hunden på plads og melder til. Direkte fra GST skal hunden, på kommandoen for "PLADS" i løsthængende line (der holdes i venstre hånd) opmærksomt, frejdigt og i lige linje følge HF, med skulderen ud for HF's venstre knæ. Ved starten af øvelsen går HF med sin hund 30 skridt lige ud. Efter omkringvendingen vises mindst en højre- og en venstrevending. Mens HF første gang går med sin hund i lige retning, afgives to skud (kaliber 6 mm) med et tidsinterval på 5 sek. i en afstand af mindst 15 skridt. Hunden skal forholde sig skudligegyldig. Viser hunden sig skudræd eller skudaggressiv, følger diskvalifikation med fratagelse af alle allerede opnåede point. Ved slutningen af øvelsen går HF med sin hund på anvisning fra dommeren gennem en gruppe bestående af mindst fire personer, der bevæger sig omkring. HF skal gøre et holdt i gruppen. HF og hund forlader gruppen, indtager GST, og tager linen af.

c) Bedømmelse: Det betragtes som fejl, hvis hunden går for langt fremme eller tilbage (hænger), trækker ud til siden, presser, modtager ekstrakommandoer eller kropshjælp, viser uopmærksomhed og/eller viser sig trykket.

Øvelse 2: Fri ved fod

20 point

a) En kommando for "PLADS"

Kommando er kun tilladt ved igangsætning.

b) Udførelse: Direkte fra GST skal hunden, på kommandoen for "PLADS" i opmærksomt, frejdigt og i lige linje følge HF, med skulderen ud for HF's venstre knæ. Ved starten af øvelsen går HF med sin hund 30 skridt lige ud. Efter omkringvendingen vises mindst en højre- og en venstrevending. Ved afslutningen af øvelsen indtager HF GST og sætter line på sin hund.

c) Bedømmelse: Det betragtes som fejl, hvis hunden går for langt fremme eller

- tilbage, trækker ud til siden, sætter sig langsomt eller tøvende, modtager ekstra kommandoer samt kropshjælp, viser uopmærksomhed og/ eller viser sig trykket..

Øvelse 3: Afdækning med indkald

15 point

a) En kommando for "PLADS" - "DÆK" - "HER" - "PLADS"

b) Udførelse: Fra GST går HF med sin hund fri ved fod lige ud. Efter 10 - 15 skridt skal hunden på kommandoen for "DÆK" straks lægge sig i gangretningen, uden at HF afbryder sin gangart, ændrer denne eller ser til siden/tilbage. HF går endnu ca. 15 skridt lige ud, bliver stående og vender sig straks om mod sin roligt liggende hund. På anvisning fra dommeren kalder HF sin hund til sig med kommandoen for "HER" og/eller hundens navn. Hunden skal frejdigt, hurtigt og direkte komme ind og sætte sig tæt og lige foran HF. På kommandoen for "PLADS" skal hunden, hurtigt og lige, sætte sig med skulderen ud for HF's venstre knæ. Der sættes line på hunden.

c) Bedømmelse: Det betragtes som fejl, hvis hunden lægger sig langsomt, ligger uroligt, kommer langsomt ind, eller hvis tempoet bliver langsommere under indkaldet, ikke sidder korrekt og lige foran eller ved afslutningen, eller hvis HF står i bredstående stilling.

Hvis hunden står eller sidder efter HF's dækkommando trækkes 7 point.

Øvelse 4: Apportering på jord

10 point

a) En kommando for "APPORT" - "SLIP" - "PLADS"

b) Udførelse: I GST tages linen af hunden. HF kaster en af HF tilhørende genstand mindst 5 skridt ud. Kommandoen for "APPORT" må først gives, når genstanden ligger stille. Den roligt og fri ved fod siddende hund ved siden af HF skal på kommandoen for "APPORT" hurtigt og direkte løbe ud til genstanden, straks samle den op og bringe den hurtigt og direkte tilbage til HF. Hunden skal sætte sig tæt og lige foran HF og holde genstanden roligt i munden, indtil HF efter en pause på ca. 3 sek. med kommandoen slip tager genstanden.

På kommandoen for "PLADS" skal hunden hurtigt og lige sætte sig med skulderen ud for HF's venstre knæ. Under hele øvelsen må HF ikke forlade sin GST.

Ved afslutningen af øvelsen sættes line på hunden

c) Bedømmelse: Det betragtes som fejl, hvis hunden ikke sidder korrekt i GST, løber langsomt ud til genstanden, ikke samler korrekt op, kommer langsomt tilbage, taber genstanden, leger med eller tygger i genstanden, ikke sidder korrekt

og lige foran ved afleveringen eller ved afslutningen, eller hvis HF står i bredstående stilling. Det betragtes ligeledes som fejl, hvis HF yder hunden hjælp også uden at ændre sin GST. Forlader HF sin GST før øvelsens afslutning, bedømmes øvelsen med prædikatet mangelfuldt. Apporterer hunden ikke, bedømmes øvelsen til 0 point. Slipper hunden ikke apporten efter 3. kommando, diskvalificeres hunden og kan ikke fortsætte.

Øvelse 5: Flugtspring (80 cm)

10 point

a) En kommando for "SPRING" - "HER" - "SPRING" - "PLADS"

b) Udførelse: HF indtager med sin hund GST i en afstand af mindst 5 skridt fra springbrættet og tager linen af. Den, ved siden af HF roligt og fri ved fod siddende hund, skal på kommandoen for "SPRING" springe frit over forhindringen - på kommandoen for "HER" efterfulgt af kommandoen for "SPRING" skal hunden hurtigt springe tilbage over flugtspringet og sætte sig tæt og lige foran HF. På kommandoen for "PLADS" skal hunden hurtigt og lige sætte sig med skulderen ud for HF's venstre knæ. HF kan i forbindelse med den første springkommando følge med hunden de første 2 skridt.

Ved afslutningen af øvelsen sættes line på hunden

c) Bedømmelse: Det betragtes som fejl, hvis hunden ikke sidder korrekt i GST, hvis den tøver i springene, ikke sidder korrekt og lige foran eller ikke sidder korrekt ved afslutningen. For strejf ved frem- eller tilbagespring trækkes indtil 1 point, for afsæt indtil 2 point pr. spring.

Øvelse 6: Afdækning med afledning

15 point

a) En kommando for "DÆK" - "PLADS/SID"

b) Udførelse: Før en anden hund påbegynder sit lydighedsarbejde, begiver HF til et af dommeren anvist sted, tager linen af og dækker sin hund af, direkte fra GST, med kommandoen for "DÆK". HF må ikke efterlade førerline eller nogen som helst anden genstand. Derefter går HF, uden at se sig tilbage, inden for prøveområdet mindst 20 skridt væk fra hunden og bliver roligt stående synlig for hunden, med ryggen til denne. Hunden skal uden påvirkning fra HF roligt blive liggende, mens den anden hund udfører øvelserne 1 til 3. På tegn fra dommeren går HF ud til sin hund og stiller sig på dennes højre side. Efter anvisning fra dommeren og på kommandoen for "PLADS/ SID", skal hunden hurtigt og lige indtage GST. Ved afslutningen af øvelsen sættes line på hunden

c) Bedømmelse: Det betragtes som fejl, hvis HF ikke forholder sig roligt, eller giver anden skjult hjælp, eller hvis hunden ligger uroligt eller rejser sig/går på plads før kommando ved afhentning.

Står eller sidder hunden, men forbliver på afdækningsstedet, medfører dette pointfradrag. Fjerner hunden sig mere end 3 meter fra afdækningsstedet før den anden hund har afsluttet øvelse 3, gives 0 point i øvelsen.

Afmelding / Kommentering

HF melder fra til dommeren med hunden i GST.

IPO-VO GRUPPE C

Øvelse 1: Bevogtning og standhals	15 point
Øvelse 2: Forhindring af flugtforsøg af figuranten	30 point
Øvelse 3: Modprøve under bevægelse	50 point
Øvelse 4: Transport til dommeren	5 point
I alt	100 point

Der gives ingen bedømmelse af DSB. Figuranten bruger kun stokken som trussel. Kommandoen for "SLIP" er tilladt én gang i hver forsvarsøvelse.

Øvelse 1: Bevogtning og Standhals

15 point

a) En kommando for "RONDER"

b) Udførelse: FIG befinder sig ca. 20 skridt, ude af syne for hunden i et skjul. HF tager opstilling med sin hund og tager på tegn fra dommeren linen af og sender med en kort kommando for "RONDER" og/eller et synligt tegn med armen hunden ind til skjulet. Hunden skal intensivt og opmærksomt bevogte FIG med vedvarende standhals. Hunden må hverken springe op ad - eller tage fat i FIG. På tegn fra dommeren går HF straks hen til skjulet og holder hunden fast i halsbåndet.

c) Bedømmelse: Det betragtes som fejl, hvis der er indskrænkninger i hundens vedvarende standhals og pågående bevogtning. Ved belastning af FIG, f.eks. ved støden eller springen op ad osv. trækkes indtil 3 point, ved kraftig gripen fat trækkes indtil 12 point. Bider hunden andre steder end i ærmet (ikke stød) skal den diskvalificeres. Bliver hunden ikke ved FIG, følger en bedømmelse i mangelfuld. Finder hunden ikke FIG afbrydes gruppe C.

Øvelse 2: Forhindring af flugtforsøg af figuranten**30 point**

a) En kommando for "SLIP"

b) Udførelse: Mens HF holder sin hund fast i halsbåndet, træder figuranten ud af skjulet og flygter. På tegn fra dommeren slipper HF sin hund. Hunden skal, uden tøven, selvstændigt og med et energisk og fast greb, effektivt forhindre flugtforsøget. Den må herunder kun gribe fat i beskyttelsesærmet. På tegn fra dommeren stopper FIG sin flugt. Hunden skal selvstændigt eller med en enkelt kommando for "SLIP", straks slippe og bevogte FIG.

Slipper hunden ikke efter den første tilladte kommando for "SLIP", modtager HF tegn fra dommeren til afgivelse af indtil 2 yderligere slipkommandoer. Slipper hunden ikke efter 3. kommando (en tilladt og to ekstra kommandoer), diskvalificeres hunden. Mens HF afgiver kommandoen for "SLIP", skal denne stå stille uden at påvirke hunden. Efter slip, skal hunden bevogte FIG opmærksomt og tæt. På dommerens anvisning går HF direkte hen til hunden og holder den i halsbåndet.

c) Bedømmelse: Det betragtes som fejl, hvis hunden ikke effektivt forhindrer flugtforsøget med en hurtig, energisk reaktion og efterfølgende fast greb, ikke har et fuldt og roligt greb indtil slipkommando eller ikke viser en opmærksom og tæt bevogtning af FIG. Har hunden ikke forhindret flugten indenfor 20 skridt ved at gribe fast og fastholde FIG, afbrydes gruppe C.

Øvelse 3: Modprøve under bevægelse**50 point**

a) En kommando for "STOP MANDEN" - "SLIP" - "PLADS"

b) Udførelse: Hunden holdes i halsbåndet, men må ikke animeres af HF. På tegn fra dommeren går FIG i normal gang væk fra hunden. Efter ca. 20 skridt vender FIG sig mod HF og løber mod HF og hund under afgivelse af hetzlyde og med heftigt truende bevægelser. HF slipper sin hund med kommandoen for "STOP MANDEN". Hunden skal uden tøven med et energisk og fast greb afværge overfaldet. Den må herunder kun gribe fat i FIG's beskyttelsesærme. HF må ikke forlade sit udgangspunkt. På tegn fra dommeren indstiller FIG overfaldet. Efter FIG står stille, skal hunden selvstændigt eller med kommandoen for "SLIP", slippe.

Slipper hunden ikke efter den første tilladte kommando for "SLIP", modtager HF tegn fra dommeren til afgivelse af indtil 2 yderligere slipkommandoer. Hvis hunden ikke slipper efter disse kommandoer (én tilladt og to ekstra), diskvalificeres hunden. Mens HF afgiver kommandoen for "SLIP", skal denne stå stille uden at påvirke hunden. Efter slip, skal hunden bevogte FIG opmærksomt og tæt. På tegn

fra dommeren går HF i normal gangart den direkte vej til sin hund og indtager GST med kommandoen for "PLADS". Herefter sættes line på hunden.

c) Bedømmelse: Det betragtes som fejl, hvis hunden ikke udviser et energisk forsvar og griber fat med et fast, fuldt og roligt greb indtil slip eller - efter slip - ikke bevogter FIG opmærksomt og tæt.

Forlader hunden i bevogtningsfasen FIG, eller hvis HF giver kommando for at få hunden til at blive ved FIG, bedømmes øvelsen i mangelfuldt.

Øvelse 4.: Transport til dommeren

5 point

a) En kommando for "PLADS"

b) Udførelse: Herefter følger en sidetransport af FIG hen til dommeren over en afstand af ca. 10 skridt. En kommando for "PLADS" er tilladt. Hunden skal gå på FIG's højre side, således at denne befinder sig mellem FIG og HF. Hunden skal under sidetransporten holde opmærksomt øje med FIG. Den må herunder ikke presse, springe op ad eller gribe fat i FIG. Gruppen stopper foran dommeren, og HF melder af fra gruppe C.

c) Bedømmelse: Det betragtes som fejl, hvis hunden ikke er opmærksom på FIG eller ikke går korrekt i løsthængende line ved siden af HF.

IPO 1

Inndeles i:	Gruppe A	100 point
	Gruppe B	100 point
	Gruppe C	100 point
	I alt	300 point

IPO 1 GRUPPE A

Eget spor, mindst 300 skridt, 3 langsider, 2 vinkler (ca. 90°), 2 af HF tilhørende genstande, mindst 20 min. gammelt. Tid for udarbejdelsen 15 min.

Sporsøg	=	79 point
2 genstande (11 + 10)	=	21 point
I alt	=	100 point

En kommando for "SØGE" er tilladt ved starten af sporet og efter første genstand eller efter en fejlpåvisning.

Hvis hunden ingen genstande finder, kan der max. opnås prædikatet "tilstrækkelig".

IPO 1 GRUPPE B

Øvelse 1: Fri ved fod	20 point
Øvelse 2: Sid under gang	10 point
Øvelse 3: Afdækning med indkald	10 point
Øvelse 4: Apportering på jord	10 point
Øvelse 5: Apportering over flugtspring	15 point
Øvelse 6: Apportering over klatrespring	15 point
Øvelse 7: Fremadsendelse med afdækning	10 point
Øvelse 8: Afdækning med afledning	10 point
I alt	100 point

Øvelse 1: Fri ved fod

20 point

a) En kommando for "PLADS"

Kommando er kun tilladt ved igangsætning og ved skift af gangart.

b) Udførelse: HF begiver sig med sin hund i line hen til dommeren, tager hunden i GST og melder til, hvorefter linen tages af. På anvisning af dommeren begiver HF med sin hund fri ved fod til startpositionen. På yderligere anvisning fra dommeren begynder HF øvelsen. Direkte fra grundstilling skal hunden, på kommandoen for "PLADS", opmærksomt, frejdigt og i lige linje følge HF, med skulderen ud for HF's venstre knæ og ved holdt sætte sig selvstændigt, hurtigt og lige. Ved starten af øvelsen går HF med sin hund 50 skridt lige ud, uden at gøre ophold. Efter omkringvendingen og efter 10 til 15 skridt skal HF vise løb og langsom gang (hvert moment på mindst 10 skridt). Overgangen fra løb til langsom gang skal udføres uden mellemtrin. De forskellige gangarter skal tydeligt adskille sig fra hinanden i hastighed. Under almindelig gang udføres mindst to højre-, en venstre- og to omkringvendinger. I normal gangart efter den anden omkringvending vises et holdt. Omkringvendingen skal udføres mod venstre (en vending på stedet på 180 grader). Her er to varianter tilladt:

- Hunden går med en højrevending rundt bag om HF.

- Hunden udfører en venstrem omkringvending på stedet på 180 grader.

Inden for samme prøve er kun én af de to varianter tilladt.

Mens HF første gang går med sin hund i lige retning, afgives to skud (kaliber 6

mm) med et tidsinterval på 5 sek. i en afstand af mindst 15 skridt til hunden. Hunden skal forholde sig skudligegyldig. Viser hunden sig skudræd eller skudaggressiv, følger diskvalifikation med fratagelse af alle allerede opnåede point. Ved slutningen af øvelsen går HF med sin hund på anvisning fra dommeren gennem en gruppe bestående af mindst fire personer i bevægelse. HF skal med sin hund gå omkring en person i højreretning og en person i venstretning, samt gøre mindst et holdt i gruppen. Dommeren kan forlange en gentagelse. På anvisning fra dommeren forlader HF og hund gruppen og indtager slutgrundstilling.

Denne slutgrundstilling er startgrundstilling for den næste øvelse.

c) Bedømmelse: Det betragtes som fejl, hvis hunden går for langt fremme eller tilbage (hænger), trækker ud til siden, presser, langsom eller tøvende sid, modtager ekstrakommandoer eller kropshjælp, viser uopmærksomhed i gangarter og vendinger og/eller viser sig trykket.

Øvelse 2: Sid under gang

10 point

a) En kommando for "PLADS" - "SID"

b) Udførelse: Fra grundstilling går HF med sin hund fri ved fod lige ud. Frem til kommando skal hunden følge sin HF med skulderen ud for venstre knæ, opmærksomt, frejdigt og koncentreret. Efter 10 - 15 skridt skal hunden på kommandoen for "SID" straks sætte sig i gangretningen, uden at HF afbryder sin gangart, ændrer denne eller ser til siden/tilbage. Efter yderligere 15 skridt bliver HF stående og vender sig straks om mod sin roligt og opmærksomt siddende hund. På anvisning fra dommeren går HF tilbage til sin hund og stiller sig ved dennes højre side. HF kan gå direkte forfra eller gå bagom den siddende hund.

c) Bedømmelse: Fejl i grundstilling, frem til kommando, hvis hunden sætter sig langsomt eller er urolig og uopmærksom under siddeøvelsen, medfører passende pointfradrag. Hvis hunden i stedet for at sætte sig, lægger sig eller står, fratrækkes 5 point. Endvidere skal der tages højde for andre fejl.

Øvelse 3: Afdækning med indkald

10 point

a) En kommando for "PLADS" - "DÆK" - "HER" - "PLADS"

b) Udførelse: Fra grundstilling går HF med sin hund fri ved fod lige ud. Frem til kommando skal hunden følge sin HF med skulderen ud for venstre knæ, opmærksomt, frejdigt og koncentreret. Efter 10 - 15 skridt skal hunden på kommandoen for "DÆK" straks lægge sig i gangretningen, uden at HF afbryder sin gangart,

ændrer denne eller ser til siden/tilbage. HF går videre 30 skridt lige ud, bliver stående og vender sig straks om mod sin roligt og opmærksomt liggende hund. På anvisning fra dommeren kalder HF sin hund til sig med kommandoen for "HER" eller hundens navn. Hunden skal frejdigt, hurtigt og direkte komme ind og sætte sig tæt og lige foran HF. På kommandoen for "PLADS" skal hunden, hurtigt og lige, sætte sig ud for HF's venstre knæ.

c) Bedømmelse: Fejl i frem til kommando, lægger sig langsomt, ligger uroligt eller uopmærksomt, kommer langsomt ind, eller hvis tempoet bliver langsommere under indkaldet, ikke sidder korrekt og lige foran eller ved afslutningen, eller hvis HF står i bredstående stilling, medfører passende pointfradrag. Hvis hunden sidder eller står efter HF's dækkommando fratrækkes 5 point.

Øvelse 4: Apportering på jord

10 point

a) En kommando for "APPORT" - "SLIP" - "PLADS"

b) Udførelse: Fra grundstilling kaster HF apportbukken (vægt 650 g) ca. 10 meter ud. Kommandoen for "APPORT" må først gives, når apporten ligger stille. En ændring af grundstillingen er ikke tilladt. Fra GST skal hunden på kommandoen for "APPORT" hurtigt og direkte løbe ud til apporten, straks samle den op og bringe den hurtigt og direkte tilbage til HF. Hunden skal sætte sig tæt og lige foran HF og holde apporten roligt i munden, indtil HF efter en pause på ca. 3 sek. tager apporten med kommandoen for "SLIP". HF skal, efter slippet, holde apporten roligt langs højre side i udstrakt arm. På kommandoen for "PLADS" skal hunden hurtigt sætte sig lige, med skulderen ud for HF's venstre knæ. Under hele øvelsen må HF ikke forlade sin grundstilling.

c) Bedømmelse: Fejl i grundstilling, løber langsomt ud til apporten, fejl ved opsamling, kommer langsomt tilbage, taber apporten, leger med eller tygger i apporten, ikke sidder tæt og lige foran ved afleveringen eller ved afslutningen, eller hvis HF står i bredstående stilling. Det betragtes ligeledes som fejl, hvis apporten kastes for kort, eller hvis HF yder hunden hjælp også uden at ændre sin grundstilling, og medfører passende pointfradrag. Forlader HF sin grundstilling før øvelsens afslutning, bedømmes øvelsen med prædikatet mangelfuldt. Apporterer hunden ikke, bedømmes øvelsen til 0 point. Slipper hunden ikke apporten efter 3. kommando, diskvalificeres hunden og kan ikke fortsætte.

Øvelse 5: Apportering over flugtspring (100 cm)**15 point**

a) En kommando for "SPRING" - "APPORT" - "SLIP" - "PLADS"

b) Udførelse: HF indtager med sin hund grundstilling i en afstand af mindst 5 skridt fra springbrættet. Fra grundstilling kaster HF en apportbuk (vægt 650 g) over et 100 cm højt flugtspring. Kommandoen for "SPRING" må først afgives, når apporten ligger stille. Fra GST skal hunden på kommandoerne for "SPRING" og "APPORT" (kommandoen for "APPORT" skal gives under springet) springe over flugtspringet, løbe hurtigt og direkte ud til apporten, straks samle den op og med det samme springe tilbage over flugtspringet og bringe apporten hurtigt og direkte til HF. Hunden skal sætte sig tæt og lige foran HF og holde apporten roligt i munden, indtil HF efter en pause på ca. 3 sek. tager apporten med kommandoen for "SLIP". HF skal, efter slippet, holde apporten roligt langs højre side i udstrakt arm. På kommandoen for "PLADS" skal hunden hurtigt sætte sig lige, med skulderen ud for HF's venstre knæ. Under hele øvelsen må HF ikke forlade sin GST.

c) Bedømmelse: Fejl i grundstilling, langsomt, kraftesløst fremadspring (vurderes) og fremadløb, fejl ved opsamling, langsomt, kraftesløst tilbagespring (vurderes), taber apporten, leger med eller tygger i apporten, ikke sidder tæt og lige foran eller ved afslutningen eller hvis HF står i bredstående stilling, medfører passende pointfradrag. For strejf trækkes indtil 1 point pr. spring, for afsæt indtil 2 point pr. spring.

Opdeling af point for apportering over flugtspring:

Fremadspring	Apport	Tilbagespring
5 point	5 point	5 point

En delvis bedømmelse af øvelsen er kun mulig, når mindst ét spring og apportdelen af de tre delmomenter (fremadspring - apport - tilbagespring) er vist.

Frem- og tilbagespring og apportering er uden anmærkninger = 15 point

Enten frem- eller tilbagespring udført, apportering er uden anm. = 10 point

Frem- og tilbagespring er uden anmærkninger, apportering ikke udført = 0 point

Ligger apportbukken meget skævt eller dårlig sigtbar for hunden, har HF mulighed for efter forespørgsel eller på anvisning fra dommeren at kaste apporten om, uden fradrag i point. Herunder skal hunden blive siddende. Lykkes det ikke HF i 3. forsøg at kaste apportbukken over springet, afbrydes øvelsen. Følger hunden efter HF omkring springet bedømmes øvelsen med 0 point. Forlader hunden

grundstillingen, men bliver foran springet, fratrækkes øvelsen et prædikat.

Det betragtes som fejl, hvis HF yder hjælp også uden at ændre sin grundstilling. Forlader HF sin grundstilling før øvelsesafslutning, bedømmes øvelsen i mangelfuld.

Hvis flugtspringet væltes ved fremadspringet, gentages øvelsen. Hvis flugtspringet også væltes ved fremadspringet i andet forsøg, afbrydes øvelsen. Væltes flugtspringet bedømmes hhv. frem- eller tilbagespringet i bunden af mangelfuldt (minus 4 point).

Slipper hunden ikke apporten efter 3. kommando, diskvalificeres hunden og kan ikke fortsætte.

Øvelse 6: Apportering over klatrespring (180 cm) 15 point

a) En kommando for "SPRING" - "APPORT" - "SLIP" - "PLADS"

b) Udførelse: HF indtager med sin hund grundstilling i en afstand af mindst 5 skridt fra klatrespringet. Fra grundstilling kaster HF en apportbuk (vægt 650 g) over klatrespringet. Fra GST skal hunden på kommandoerne for "SPRING" og "APPORT" (kommandoen for "APPORT" skal gives under springet) entre klatrespringet, løbe hurtigt og direkte ud til apporten, straks samle den op og med det samme klatre tilbage over klatrespringet og bringe apporten hurtigt og direkte til HF. Hunden skal sætte sig tæt og lige foran HF og holde apporten roligt i munden, indtil HF efter en pause på ca. 3 sek. tager apporten med kommandoen for "SLIP". HF skal, efter slippet, holde apporten roligt langs højre side i udstrakt arm. På kommandoen for "PLADS" skal hunden hurtigt sætte sig lige, med skulderen ud for HF's venstre knæ. Under hele øvelsen må HF ikke forlade sin grundstilling.

c) Bedømmelse: Fejl i grundstilling, langsomt, kraftesløst fremadspring (vurderes) og fremadløb, fejl ved opsamling, langsomt, kraftesløst tilbagespring (vurderes), taber apporten, leger med eller tygger i apporten, ikke sidder korrekt og lige foran eller ved afslutningen. eller hvis HF står i bredstående stilling, medfører passende pointfradrag.

Opdeling af point for apportering over klatrespring:

Fremadspring	Apport	Tilbagespring
5 point	5 point	5 point

En delvis bedømmelse af øvelsen er kun mulig, når mindst ét spring og apport-

delen af de tre delmomenter (fremadspring - apport - tilbagespring) er vist.

Frem- og tilbagespring og apportering er uden anmærkninger = 15 point

Enten frem- eller tilbagespring udført, apportering er uden anm. = 10 point

Frem- og tilbagespring er uden anmærkninger, apportering ikke udført = 0 point

Ligger apportbukken meget skævt eller dårlig sigtbar for hunden, har HF mulighed for efter forespørgsel eller på anvisning fra dommeren at kaste apporten om, uden fradrag i point. Herunder skal hunden blive siddende. Lykkes det ikke HF i 3. forsøg at kaste apportbukken over springet, afbrydes øvelsen. Følger hunden efter HF omkring springet bedømmes øvelsen med 0 point. Forlader hunden grundstillingen, men bliver foran springet, fratrækkes øvelsen et prædikat.

Det betragtes som fejl, hvis HF yder hjælp også uden at ændre sin grundstilling. Forlader HF sin grundstilling før øvelsens afslutning, bedømmes øvelsen i mangelfuld. Slipper hunden ikke apporten efter 3. kommando, diskvalificeres hunden og kan ikke fortsætte.

Øvelse 7: Fremadsendelse med afdækning

10 point

a) En kommando for "FREMAD" - "DÆK" - "PLADS/SID"

b) Udførelse: Fra grundstilling går HF med sin hund fri ved fod lige ud i den anviste retning. Efter 10 - 15 skridt afgiver HF kommandoen for "FREMAD" samtidig med at denne én gang hæver armen og derefter bliver stående. Herefter skal hunden målrettet, i lige linje og i hurtig løb fjerne sig mindst 30 skridt i den angivne retning. På tegn fra dommeren afgiver HF kommandoen for "DÆK", hvorpå hunden straks skal lægge sig. HF må holde sin arm retningsgivende løftet, indtil hunden har lagt sig. Efter anvisning fra dommeren går HF ud til sin hund og stiller sig til højre for den. Efter ca. 3 sek., på tegn fra dommeren og på kommandoen for "PLADS/ SID", skal hunden hurtigt og lige indtage grundstilling.

c) Bedømmelse: Fejl i grundstilling, fejl i frem til kommando, hvis HF løber med, eller hvis hunden løber for langsomt fremad, løber med kraftig afvigelse til siden, ikke løber langt nok, dækker tøvende eller før kommando, ligger uroligt eller ved afhentningen rejser sig / går på plads før kommando, medfører passende pointfradrag. Yderligere hjælp f.eks. afgivelse af ekstra kommandoer for "FREMAD" eller "DÆK" lægges der ligeledes vægt på i bedømmelsen.

1. ekstrakommando for "DÆK" = minus 1,5 point

2. ekstrakommando for "DÆK" = minus 2,5 point

Hunden lader sig stoppe, dækker, men ikke i

forbindelse med afgivelse af den 2. ekstrakommando = minus 3,5 point

Lader hunden sig ikke stoppe bedømmes øvelsen med 0 point.

Ved andre fejl i hundens adfærd udover det beskrevne fratrækkes yderligere. Fjerner hunden sig (fra dækpositionen) eller kommer tilbage til HF bedømmes hele øvelsen til 0 point.

Øvelse 8: Afdækning med afledning

10 point

a) En kommando for "DÆK" - "PLADS/SID"

b) Udførelse: Før en anden hund påbegynder sit lydighedsarbejde, dækker HF sin hund af, direkte fra grundstilling, med kommandoen for "DÆK" på et af dommeren anvist sted. HF må ikke efterlade førerline eller nogen som helst anden genstand. Derefter går HF, uden at se sig tilbage, inden for prøveområdet mindst 30 skridt væk fra hunden og bliver roligt stående synlig for hunden, med ryggen til denne. Hunden skal uden påvirkning fra HF roligt blive liggende, mens den anden hund udfører øvelserne 1 til 6. På tegn fra dommeren går HF ud til sin hund og stiller sig på dennes højre side. Efter ca. 3 sek. skal hunden, efter anvisning fra dommeren og på kommandoen for "PLADS/SID", hurtigt og lige indtage grundstilling.

c) Bedømmelse: Det betragtes som fejl, hvis HF ikke forholder sig roligt, eller giver anden hjælp i det skjulte, eller hvis hunden ligger uroligt eller rejser sig / flytter sig eller går på plads før kommando ved afhentning. Står eller sidder hunden, men forbliver på afdækningsstedet, foretages en delbedømmelse. Fjerner hunden sig mere end 3 meter fra afdækningsstedet før den anden hund har afsluttet øvelse 3, gives 0 point i øvelsen. Forlader hunden afdækningsstedet, efter den anden hund har afsluttet øvelse 3, fratrækkes point. Kommer hunden HF i møde ved afhentningen, fratrækkes ind til 3 point.

Afmelding / Kommentering

Efter afmelding sætter HF, på dommerens anvisning, line på hunden.

IPO 1 GRUPPE C

Øvelse 1: Rondering	5 point
Øvelse 2: Bevogtning og standhals	10 point
Øvelse 3: Forhindring af flugtforsøg af figuranten	20 point
Øvelse 4: Afværgelse af overfald under bevogtning	35 point

Øvelse 5: Modprøve under bevægelse / sidetransport	30 point
I alt	100 point

Øvelse 1: Rondering**5 point**

a) En kommando for "RONDER" - "HER" (kommandoen for "HER" kan også gives i forbindelse med hundens navn).

b) Udførelse: FIG befinder sig, ude af syne for hunden, i sidste skjul (6. skjul). HF tager opstilling med sin hund i line mellem 4. og 5. skjul, således at to udslag er mulige. Derefter tages linen af hunden. På tegn fra dommeren starter gruppe C. På en kort kommando for "RONDER" og et synligt tegn med højre eller venstre arm, som kan gentages, skal hunden hurtigt gøre sig fri af HF og løbe målrettet, tæt og opmærksomt rundt om det 5. skjul. Har hunden udført udslaget, kalder HF hunden hen imod sig med en kommando for "HER" og dirigerer den ud til 6. skjul med armen og en fornyet kommando for "RONDER". HF bevæger sig i normal gang på en tænkt midterlinje, som ikke må forlades under ronderingen. Hunden skal til stadighed befinde sig foran HF. Når hunden har nået 6. skjul, skal HF blive stående. Kommandoer og tegn er herefter ikke tilladt.

c) Bedømmelse: Det betragtes som fejl, hvis hunden viser begrænsning i sin forbarhed eller ikke løber hurtigt, målrettet, tæt og opmærksomt rundt om skjulet. Andre fejl er bl.a.:

- manglende rolig og opmærksom grundstilling ved starten af øvelsen
- ekstra kommandoer eller armbevægelser
- holder sig ikke på den tænkte midterlinje
- ikke går i normal gang
- store buer om skjulene
- selvstændig rondering, uden at reagere på HF's kommandoer
- skjul ronderes ikke eller ronderes uopmærksomt
- hunden skal lade sig bedre kontrollere og styre

Hvis hunden ikke finder figuranten efter 3. forsøg i sidste skjul (figurantskjul), afbrydes gruppe C. Hvis hunden under øvelsen bliver kommanderet på plads af HF, afbrydes gruppe C. Der gives ikke point. Point, opnået i andre grupper bibeholdes.

Øvelse 2: Bevogtning og Standhals**10 point**

a) En kommando for "HER - PLADS" (ved afhentning en kommando for

“PLADS”)

Kommandoen for “HER - PLADS” skal gives som en sammenhængende kommando.

b) Udførelse: Hunden skal intensivt og opmærksomt bevogte FIG med vedvarende standhals. Hunden må hverken springe op ad - eller tage fat i FIG. Når standhalsen har varet ca. 20 sek., går HF på tegn fra dommeren hen imod skjulet. På det anviste sted, i en afstand af 5 skridt og på tegn fra dommeren, kalder HF med kommandoen for “HER - PLADS” sin hund i grundstilling. HF kan også, med kommandoen for “PLADS”, vælge at afhente hunden og fri ved fod føre den til det anviste sted. Begge varianter bedømmes ens.

c) Bedømmelse: Det betragtes som fejl, hvis hunden før kommando lader sig forstyrre i sin vedvarende standhals, i sin tætte bevogtning, af dommeren eller når HF kommer ind. For en vedvarende standhals tildeles 5 point. For en svag standhals uden den nødvendige kraft, energi og vedholdenhed trækkes 2 point. Bevogter hunden FIG opmærksomt, men uden at gå, trækkes 5 point. Ved belastning af FIG, fx ved støden eller springen op ad osv., trækkes indtil 2 point. Ved kraftig griben fat trækkes indtil 9 point.

Tager hunden i skjulet et fast greb i ærmet og ikke slipper selvstændigt, kaldes HF ind og placerer sig på det markerede sted 5 skridt fra skjulet. Det er tilladt HF én gang at kalde hunden ud med kommandoen “HER - PLADS” (kommandoen skal gives sammenhængende) - men ikke med kommandoen for “SLIP”. Kommer hunden ikke ud til HF, er teamet diskvalificeret. Kommer hunden ud til HF, bedømmes øvelsen i bunden af mangelfuld (minus 9 point). Bider hunden andre steder end i ærmet (ikke stød) skal den diskvalificeres.

Forlader hunden FIG, før dommerens tegn til HF om at forlade midterlinjen, kan hunden endnu en gang sendes ind til FIG. Bliver hunden nu ved FIG, kan gruppe C fortsætte. Øvelsen bedømmes dog i bunden af mangelfuld (minus 9 point). Lader hunden sig ikke mere dirigere ind til FIG, eller forlader hunden på ny FIG, afbrydes gruppe C. Kommer hunden HF i møde ved dennes tilsynekomst ved skjulet, eller indfinder sig hos HF før udkald til grundstilling, følger en bedømmelse i mangelfuld.

Øvelse 3: Forhindring af flugtforsøg af figuranten 20 point

a) En kommando for “PLADS” - “DÆK” - “STOP MANDEN” - “SLIP”

b) Udførelse: På tegn fra dommeren beordrer HF FIG ud af skjulet. FIG begiver

sig i normal gang til det markerede udgangspunkt for flugtforsøget. Hunden skal herunder forholde sig roligt (fx uden at gø), og sidde lige og opmærksomt i grundstilling. På tegn fra dommeren går HF med sin hund fri ved fod til den markerede dækposition for flugtforsøget. Hunden skal fri ved fod vise frejdighed, opmærksomhed og koncentration, og i øvelsen følge sin HF med skulderen ud for dens venstre knæ. Før kommandoen for "DÆK" skal hunden indtage grundstilling. På kommandoen for "DÆK" skal hunden direkte og hurtigt lægge sig, og i dækpositionen forholde sig rolig, sikker og med opmærksomheden rettet mod FIG. Afstanden mellem FIG og hunden udgør 5 skridt. HF efterlader sin bevogtende hund afdækket og går hen til skjulet. HF placerer sig således, at han har sin hund, FIG og dommeren indenfor sit synsfelt.

På dommerens anvisning foretager FIG et flugtforsøg. Samtidig afgiver HF en kommando for "STOP MANDEN" startende hundens forhindring af flugtforsøget. Hunden skal uden tøven, selvsikkert, effektivt, hurtigt og direkte med et fast greb, forhindre flugtforsøget. Grebet skal fastholdes energisk og virkningsfuldt. Hunden må herunder kun gribe fat i beskyttelsesærmene. På tegn fra dommeren stopper FIG sin flugt. Efter indstillingen af flugtforsøget skal hunden efter en kort overgangsfase slippe. HF kan selvstændigt, efter en passende tid, afgive kommandoen for "SLIP".

Slipper hunden ikke efter den første tilladte slipkommando, modtager HF tegn fra dommeren til afgivelse af indtil 2 yderligere slipkommandoer. Slipper hunden ikke efter 3. kommando (en tilladt og to ekstra kommandoer), diskvalificeres hunden. Mens HF afgiver kommandoen for "SLIP", skal denne stå roligt uden at påvirke hunden. Efter slip, skal hunden bevogte FIG opmærksomt og tæt.

c) Bedømmelse: Det betragtes som fejl, hvis hunden ikke selvsikkert og effektivt forhindrer flugtforsøget med en hurtig, energisk reaktion og efterfølgende fast greb, ikke har et fuldt og roligt greb indtil slipkommando eller ikke viser en opmærksom og tæt bevogtning af FIG.

Bliver hunden liggende, eller har den ikke forhindret flugten inden for 20 skridt ved at gribe fast og fastholde FIG, afbrydes gruppe C.

Starter hunden flugtforsøget uden kommandoen fra HF fratrækkes et prædikat. Er hunden i bevogtningsfasen let uopmærksom og/eller belaster FIG let, trækkes et prædikat. Bevogter hunden FIG med stor uopmærksomhed og/eller belaster FIG kraftigt, trækkes to prædikater. Bevogter hunden ikke FIG, men bliver ved FIG, trækkes tre prædikater. Forlader hunden FIG, eller afgiver HF en kommando

for at få hunden til at blive hos FIG, afbrydes gruppe C.

Øvelse 4: Afværgelse af overfald under bevogtning

35 point

a) En kommando for "SLIP" - "PLADS"

b) Udførelse: Efter en bevogtningsfase på ca. 5 sek. foretager FIG, på dommerens anvisning, et overfald på hunden. Uden påvirkning fra HF's side, skal hunden forsvare sig virkningsfuldt med et energisk og fast greb. Hunden må herunder kun gribe fat i beskyttelsesærmet. Hunden belastes af FIG ved trængning og truende bevægelser med stokken. Under belastningen skal der især lægges mærke til hundens effektivitet og stabilitet. Der skal gennemføres to stokbelastningstests. Hunden må herunder kun gribe fat i FIG's beskyttelsesærme. Kun stokbelastninger på skuldre og området ved manken er tilladt. Hunden må under trængningen ikke lade sig belaste og skal under hele forsvarsøvelsen vise et fuldt, energisk og fast greb. På dommerens anvisning indstiller FIG trængningen. Efter at trængningen er ophørt, skal hunden efter en kort overgangsfase slippe. HF kan selvstændigt, efter en passende tid, afgive kommandoen for "SLIP".

Slipper hunden ikke efter den første tilladte slipkommando, modtager HF tegn fra dommeren til afgivelse af indtil 2 yderligere slipkommandoer. Slipper hunden ikke efter 3. kommando (en tilladt og to ekstra kommandoer), diskvalificeres hunden. Mens HF afgiver kommandoen for "SLIP", skal denne stå roligt uden at påvirke hunden. Efter slip, skal hunden bevogte FIG opmærksomt og tæt. På tegn fra dommeren går HF i normal gangart den direkte vej til sin hund og indtager grundstilling med en kommando for "PLADS". Stokken tages ikke fra FIG.

c) Bedømmelse: Det betragtes som fejl, hvis hunden ikke griber fat med et hurtigt, fast, fuldt og roligt greb og fastholder det indtil slip, eller ikke bevogter FIG opmærksomt og tæt efter slip. Hvis hunden svigter under belastningen, slipper grebet i ærmet og lader sig trænge væk, afbrydes gruppe C.

Er hunden i bevogtningsfasen let uopmærksom og/eller belaster FIG let, trækkes et prædikat. Bevogter hunden FIG med stor uopmærksomhed og/eller belaster FIG kraftigt, trækkes to prædikater. Bevogter hunden ikke FIG, men bliver ved FIG, trækkes tre prædikater. Kommer hunden HF i møde, når denne kommer ind, bedømmes øvelsen som mangelfuld. Forlader hunden FIG før dommerens tegn til HF om at komme ind, eller giver HF en kommando for at få hunden til at blive, afbrydes gruppe C.

Øvelse 5: Modprøve under bevægelse / sidetransport 30 point

a) En kommando for "PLADS/SID" - "STOP MANDEN" - "SLIP" - "PLADS" - "PLADS"

b) Udførelse: HF bliver med sin hund anvist til et markeret sted på midterlinjen, ud for 1. skjul. I fri ved fod skal hunden følge HF opmærksomt, frejdigt og koncentreret. Hunden går her lige med skulderen udfor HF's venstre knæ. På højde med det første skjul standser HF og drejer sig omkring. Med en kommando for "PLADS/SID" bringes hunden i grundstilling. Den lige, rolige og mod FIG opmærksomme siddende hund kan i grundstilling holdes i halsbåndet, men må ikke animeres af HF. På tegn fra dommeren træder den, med en blød læderstok (softstok) forsynede FIG, ud fra det 4. skjul og løber ud til midterlinjen. På højde med midterlinjen vender FIG sig mod HF og løber, uden afbrydelse, frontalt mod HF og dennes hund under afgivelse af hetzlyde og med heftigt truende bevægelser. Når FIG er 30 til 40 skridt fra HF, giver HF straks, på tegn fra dommeren, sin hund fri med en kommando for "STOP MANDEN". Hunden skal uden tøven, selvsikkert og effektivt afværge overfaldet. Hunden må herunder kun gribe fat i FIG's beskyttelsesærme. HF må ikke forlade sit udgangspunkt.

Under belastningsfasen skal hunden forholde sig upåvirket og under hele forsøvelsen holde et fuldt, fast og energisk greb. På dommerens anvisning indstiller FIG trængningen. Efter at trængningen er ophørt, skal hunden efter en kort overgangsfase slippe. HF kan selvstændigt, efter en passende tid, afgive en kommando for "SLIP".

Slipper hunden ikke efter den første tilladte slipkommando, modtager HF tegn fra dommeren til afgivelse af indtil 2 yderligere slipkommandoer. Slipper hunden ikke efter 3. kommando (en tilladt og to ekstra kommandoer), diskvalificeres hunden. Mens HF afgiver kommandoen for "SLIP", skal denne stå roligt uden at påvirke hunden. Efter slip, skal hunden bevogte FIG opmærksomt og tæt. På tegn fra dommeren går HF i normal gangart den direkte vej til sin hund og indtager grundstilling med en kommando for "PLADS". Stokken tages fra FIG.

Herefter følger en sidetransport af FIG hen til dommeren over en afstand af ca. 20 skridt. En kommando for "PLADS" er tilladt. Hunden skal gå på FIG's højre side, således at denne befinder sig mellem FIG og HF. Hunden skal under sidetransporten holde opmærksomt øje med FIG. Den må herunder ikke presse, springe op ad eller gribe fat i FIG. Gruppen stopper foran dommeren, HF giver stokken til dommeren og melder af fra gruppe C. På anvisning fra dommeren går

HF med sin hund fri ved fod hen til det sted, hvor bedømmelsen bekendtgøres, hvorefter FIG på dommerens anvisning forlader gruppe C banen. Før dommerkommentarerne og på tegn fra dommeren sætter HF line på hunden.

Særregel: I Danmark er det tilladt, på dommerens anvisning, at sætte line på hunden straks efter afmelding i gruppe C.

c) Bedømmelse: Det betragtes som fejl, hvis hunden ikke udviser et energisk forsvar og griber fat med et fast, fuldt og roligt greb indtil slip eller ikke bevogter FIG opmærksomt og tæt efter slip.

Er hunden i bevogtningsfasen let uopmærksom eller belaster FIG let, trækkes et prædikat. Bevogter hunden FIG med stor uopmærksomhed og/eller belaster FIG kraftigt, trækkes to prædikater. Bevogter hunden ikke FIG, men bliver ved FIG, trækkes tre prædikater. Kommer hunden HF i møde, når denne kommer ind, bedømmes øvelsen som mangelfuld. Forlader hunden FIG før dommerens tegn til HF om at komme ind, eller giver HF en kommando for at få hunden til at blive, afbrydes gruppe C.

IPO 2

Inddeles i:	Gruppe A	100 point
	Gruppe B	100 point
	Gruppe C	100 point
	I alt	300 point

IPO 2 GRUPPE A

Fremmedspor, mindst 400 skridt, 3 langsider, 2 vinkler (ca. 90°), 2 genstande, mindst 30 min. gammelt. Tid for udarbejdelsen 15 min.

Sporsøg	=	79 point
2 genstande (11 + 10)	=	21 point
I alt	=	100 point

En kommando for "SØGE" er tilladt ved starten af sporet og efter første genstand eller efter en fejlpåvisning.

Hvis hunden ingen genstande finder, kan der max. opnås prædikatet "tilstrækkelig".

IPO 2 GRUPPE B

Øvelse 1: Fri ved fod	10 point
Øvelse 2: Sid under gang	10 point
Øvelse 3: Afdækning med indkald	10 point
Øvelse 4: Stå under gang	10 point
Øvelse 5: Apportering på jord	10 point
Øvelse 6: Apportering over flugtspring	15 point
Øvelse 7: Apportering over klatrespring	15 point
Øvelse 8: Fremadsendelse med afdækning	10 point
Øvelse 9: Afdækning med afledning	10 point
I alt	100 point

Øvelse 1: Fri ved fod**10 point**

a) En kommando for "PLADS"

Kommando er kun tilladt ved igangsætning og ved skift af gangart.

b) Udførelse: HF begiver sig med sin hund fri ved fod hen til dommeren, tager hunden i GST og melder til. På anvisning af dommeren begiver HF med sin hund fri ved fod til startpositionen. På yderligere anvisning fra dommeren begynder HF øvelsen. Direkte fra grundstilling skal hunden, på kommandoen for "PLADS", opmærksomt, frejdigt og i lige linje følge HF, med skulderen ud for HF's venstre knæ og ved holdt sætte sig selvstændigt, hurtigt og lige. Ved starten af øvelsen går HF med sin hund 50 skridt lige ud, uden at gøre ophold. Efter omkringvendingen og efter 10 til 15 skridt skal HF vise løb og langsom gang (hvert moment på mindst 10 skridt). Overgangen fra løb til langsom gang skal udføres uden mellemtrin. De forskellige gangarter skal tydeligt adskille sig fra hinanden i hastighed. Under almindelig gang udføres mindst to højre-, en venstre- og to omkringvendinger. I normal gangart efter den anden omkringvending vises et holdt. Omkringvendingen skal udføres mod venstre (en vending på stedet på 180 grader). Her er to varianter tilladt:

- Hunden går med en højrevending rundt bag om HF.

- Hunden udfører en venstreomkringvending på stedet på 180 grader.

Inden for samme prøve er kun én af de to varianter mulig.

Mens HF første gang går med sin hund i lige retning, afgives to skud (kaliber 6 mm) med et tidsinterval på 5 sek. i en afstand af mindst 15 skridt til hunden. Hunden skal forholde sig skudligegyldig. Viser hunden sig skudræd eller skudag-

gressiv, følger diskvalifikation med fratagelse af alle allerede opnåede point. Ved slutningen af øvelsen går HF med sin hund på anvisning fra dommeren gennem en gruppe bestående af mindst fire personer i bevægelse. HF skal med sin hund gå omkring en person i højreretning og en person i venstretning, samt gøre mindst et holdt i gruppen. Dommeren kan forlange en gentagelse. På anvisning fra dommeren forlader HF og hund gruppen og indtager slutgrundstilling.

Denne slutgrundstilling er startgrundstilling for den næste øvelse.

c) Bedømmelse: Det betragtes som fejl, hvis hunden går for langt fremme eller tilbage (hænger), trækker ud til siden, presser, langsom eller tøvende sid, modtager ekstrakommandoer eller kropshjælp, viser uopmærksomhed i gangarter og vendinger og/eller viser sig trykket.

Øvelse 2: Sid under gang

10 point

a) En kommando for "PLADS" - "SID"

b) Udførelse: Fra grundstilling går HF med sin hund fri ved fod lige ud. Frem til kommando skal hunden følge sin HF med skulderen ud for venstre knæ, opmærksomt, frejdigt og koncentreret. Efter 10 - 15 skridt skal hunden på kommandoen for "SID" straks sætte sig i gangretningen, uden at HF afbryder sin gangart, ændrer denne eller ser til siden/tilbage. Efter yderligere 15 skridt bliver HF stående og vender sig straks om mod sin roligt og opmærksomt siddende hund. På anvisning fra dommeren går HF tilbage til sin hund og stiller sig ved dennes højre side. HF kan gå direkte forfra eller gå bagom den siddende hund.

c) Bedømmelse: Fejl i grundstilling, frem til kommando, hvis hunden sætter sig langsomt eller er urolig og uopmærksom under siddeøvelsen, medfører passende pointfradrag. Hvis hunden i stedet for at sætte sig, lægger sig eller står, fratrækkes 5 point. Endvidere skal der tages højde for andre fejl.

Øvelse 3: Afdækning med indkald

10 point

a) En kommando for "PLADS" - "DÆK" - "HER" - "PLADS"

b) Udførelse: Fra grundstilling går HF med sin hund fri ved fod lige ud. Frem til kommando skal hunden følge sin HF med skulderen ud for venstre knæ, opmærksomt, frejdigt og koncentreret. Efter 10 - 15 skridt skal hunden på kommandoen for "DÆK" straks lægge sig i gangretningen, uden at HF afbryder sin gangart, ændrer denne eller ser til siden/tilbage. HF går videre 30 skridt lige ud, bliver stående og vender sig straks om mod sin roligt og opmærksomt liggende hund. På

anvisning fra dommeren kalder HF sin hund til sig med kommandoen for "HER" eller hundens navn. Hunden skal frejdigt, hurtigt og direkte komme ind og sætte sig tæt og lige foran HF. På kommandoen for "PLADS" skal hunden, hurtigt og lige, sætte sig ud for HF's venstre knæ.

c) Bedømmelse: Fejl i frem til kommando, lægger sig langsomt, ligger uroligt eller uopmærksomt, kommer langsomt ind, eller hvis tempoet bliver langsommere under indkaldet, ikke sidder korrekt og lige foran eller ved afslutningen, eller hvis HF står i bredstående stilling, medfører passende pointfradrag. Hvis hunden sidder eller står efter HF's dækkommando fratrækkes 5 point.

Øvelse 4: Stå under gang

10 point

a) En kommando for "PLADS" - "STÅ" - "PLADS/SID"

b) Udførelse: Fra GST går HF med sin hund fri ved fod lige ud. Efter 10-15 skridt skal hunden på kommandoen for "STÅ" straks blive stående i gangretningen, uden at HF afbryder sin gangart, ændrer denne eller ser til siden/tilbage. Efter yderligere 15 skridt bliver HF stående og vender sig straks om mod sin roligt stående hund. På anvisning fra dommeren går HF tilbage til sin hund og stiller sig på dens højre side. Efter ca. 3 sek., på tegn fra dommeren og på kommandoen for "PLADS", skal hunden hurtigt og lige indtage GST.

c) Bedømmelse: Fejl i frem til kommando, hvis hunden følger efter HF efter afgivelse af kommando, står uroligt eller uopmærksomt, er urolig ved HF's tilbagekomst eller sætter sig langsomt ved afslutningen af øvelsen, medfører passende pointfradrag. Sidder eller ligger hunden i stedet for at stå efter afgivelse af kommando, trækkes 5 point.

Øvelse 5: Apportering på jord

10 point

a) En kommando for "APPORT" - "SLIP" - "PLADS"

b) Udførelse: Fra grundstilling kaster HF apportbukken (vægt 1000 g) ca. 10 meter ud. Kommandoen for "APPORT" må først gives, når apporten ligger stille. En ændring af grundstillingen er ikke tilladt. Fra GST skal hunden på kommandoen for "APPORT" hurtigt og direkte løbe ud til apporten, straks samle den op og bringe den hurtigt og direkte tilbage til HF. Hunden skal sætte sig tæt og lige foran HF og holde apporten roligt i munden, indtil HF efter en pause på ca. 3 sek. tager apporten med kommandoen for "SLIP". HF skal, efter slippet, holde apporten roligt langs højre side i udstrakt arm. På kommandoen for "PLADS" skal hunden

hurtigt sætte sig lige, med skulderen ud for HF's venstre knæ. Under hele øvelsen må HF ikke forlade sin grundstilling.

c) Bedømmelse: Fejl i grundstilling, løber langsomt ud til apporten, fejl ved opsamling, kommer langsomt tilbage, taber apporten, leger med eller tygger i apporten, ikke sidder tæt og lige foran ved afleveringen eller ved afslutningen, eller hvis HF står i bredstående stilling. Det betragtes ligeledes som fejl, hvis apporten kastes for kort, eller hvis HF yder hunden hjælp også uden at ændre sin grundstilling, og medfører passende pointfradrag. Forlader HF sin grundstilling før øvelsens afslutning, bedømmes øvelsen med prædikatet mangelfuldt. Apporterer hunden ikke, bedømmes øvelsen til 0 point. Slipper hunden ikke apporten efter 3. kommando, diskvalificeres hunden og kan ikke fortsætte.

Øvelse 6: Apportering over flugtspring (100 cm)

15 point

a) En kommando for "SPRING" - "APPORT" - "SLIP" - "PLADS"

b) Udførelse: HF indtager med sin hund grundstilling i en afstand af mindst 5 skridt fra springbrættet. Fra grundstilling kaster HF en apportbuk (vægt 650 g) over et 100 cm højt flugtspring. Kommandoen for "SPRING" må først afgives, når apporten ligger stille. Fra GST skal hunden på kommandoerne for "SPRING" og "APPORT" (kommandoen for "APPORT" skal gives under springet) springe over flugtspringet, løbe hurtigt og direkte ud til apporten, straks samle den op og med det samme springe tilbage over flugtspringet og bringe apporten hurtigt og direkte til HF. Hunden skal sætte sig tæt og lige foran HF og holde apporten roligt i munden, indtil HF efter en pause på ca. 3 sek. tager apporten med kommandoen for "SLIP". HF skal, efter slippet, holde apporten roligt langs højre side i udstrakt arm. På kommandoen for "PLADS" skal hunden hurtigt sætte sig lige, med skulderen ud for HF's venstre knæ. Under hele øvelsen må HF ikke forlade sin GST.

c) Bedømmelse: Fejl i grundstilling, langsomt, kraftesløst fremadspring (vurderes) og fremadløb, fejl ved opsamling, langsomt, kraftesløst tilbagespring (vurderes), taber apporten, leger med eller tygger i apporten, ikke sidder tæt og lige foran eller ved afslutningen eller hvis HF står i bredstående stilling, medfører passende pointfradrag. For strejf trækkes indtil 1 point pr. spring, for afsæt indtil 2 point pr. spring.

Opdeling af point for apportering over flugtspring:

Fremadspring	Apport	Tilbagespring
5 point	5 point	5 point

En delvis bedømmelse af øvelsen er kun mulig, når mindst ét spring og apportdelen af de tre delmomenter (fremadspring - apport - tilbagespring) er vist.

Frem- og tilbagespring og apportering er uden anmærkninger = 15 point

Enten frem- eller tilbagespring udført, apportering er uden anm. = 10 point

Frem- og tilbagespring er uden anmærkninger, apportering ikke udført = 0 point

Ligger apportbukken meget skævt eller dårlig sigtbar for hunden, har HF mulighed for efter forespørgsel eller på anvisning fra dommeren at kaste apporten om, uden fradrag i point. Herunder skal hunden blive siddende. Lykkes det ikke HF i 3. forsøg at kaste apportbukken over springet, afbrydes øvelsen. Følger hunden efter HF omkring springet bedømmes øvelsen med 0 point. Forlader hunden grundstillingen, men bliver foran springet, fratrækkes øvelsen et prædikat.

Det betragtes som fejl, hvis HF yder hjælp også uden at ændre sin grundstilling. Forlader HF sin grundstilling før øvelsesafslutning, bedømmes øvelsen i mangelfuld.

Hvis flugtspringet væltes ved fremadspringet, gentages øvelsen. Hvis flugtspringet også væltes ved fremadspringet i andet forsøg, afbrydes øvelsen. Væltet flugtspringet bedømmes hhv. frem- eller tilbagespringet i bunden af mangelfuldt (minus 4 point).

Slipper hunden ikke apporten efter 3. kommando, diskvalificeres hunden og kan ikke fortsætte.

Øvelse 7: Apportering over klatrespring (180 cm) 15 point

a) En kommando for "SPRING" - "APPORT" - "SLIP" - "PLADS"

b) Udførelse: HF indtager med sin hund grundstilling i en afstand af mindst 5 skridt fra klatrespringet. Fra grundstilling kaster HF en apportbuk (vægt 650 g) over klatrespringet. Fra GST skal hunden på kommandoerne for "SPRING" og "APPORT" (kommandoen for "APPORT" skal gives under springet) entre klatrespringet, løbe hurtigt og direkte ud til apporten, straks samle den op og med det samme klatre tilbage over klatrespringet og bringe apporten hurtigt og direkte til HF. Hunden skal sætte sig tæt og lige foran HF og holde apporten roligt i mun-

den, indtil HF efter en pause på ca. 3 sek. tager apporten med kommandoen for "SLIP". HF skal, efter slippet, holde apporten roligt langs højre side i udstrakt arm. På kommandoen for "PLADS" skal hunden hurtigt sætte sig lige, med skulderen ud for HF's venstre knæ. Under hele øvelsen må HF ikke forlade sin grundstilling.

c) Bedømmelse: Fejl i grundstilling, langsomt, kraftesløst fremadspring (vurderes) og fremadløb, fejl ved opsamling, langsomt, kraftesløst tilbagespring (vurderes), taber apporten, leger med eller tygger i apporten, ikke sidder korrekt og lige foran eller ved afslutningen. eller hvis HF står i bredstående stilling, medfører passende pointfradrag.

Opdeling af point for apportering over klatrespring:

Fremadspring	Apport	Tilbagespring
5 point	5 point	5 point

En delvis bedømmelse af øvelsen er kun mulig, når mindst ét spring og apportdelen af de tre delmomenter (fremadspring - apport - tilbagespring) er vist.

Frem- og tilbagespring og apportering er uden anmærkninger = 15 point

Enten frem- eller tilbagespring udført, apportering er uden anm. = 10 point

Frem- og tilbagespring er uden anmærkninger, apportering ikke udført = 0 point

Ligger apportbukken meget skævt eller dårlig sigtbar for hunden, har HF mulighed for efter forespørgsel eller på anvisning fra dommeren at kaste apporten om, uden fradrag i point. Herunder skal hunden blive siddende. Lykkes det ikke HF i 3. forsøg at kaste apportbukken over springet, afbrydes øvelsen. Følger hunden efter HF omkring springet bedømmes øvelsen med 0 point. Forlader hunden grundstillingen, men bliver foran springet, fratrækkes øvelsen et prædikat.

Det betragtes som fejl, hvis HF yder hjælp også uden at ændre sin grundstilling. Forlader HF sin grundstilling før øvelsens afslutning, bedømmes øvelsen i mangelfuld. Slipper hunden ikke apporten efter 3. kommando, diskvalificeres hunden og kan ikke fortsætte.

Øvelse 8: Fremadsendelse med afdækning 10 point

a) En kommando for "FREMAD" - "DÆK" - "PLADS/SID"

b) Udførelse: Fra grundstilling går HF med sin hund fri ved fod lige ud i den anvisede retning. Efter 10 - 15 skridt afgiver HF kommandoen for "FREMAD" samtidig med at denne én gang hæver armen og derefter bliver stående. Herefter skal hun-

den målrettet, i lige linje og i hurtig løb fjerner sig mindst 30 skridt i den angivne retning. På tegn fra dommeren afgiver HF kommandoen for "DÆK", hvorpå hunden straks skal lægge sig. HF må holde sin arm retningsgivende løftet, indtil hunden har lagt sig. Efter anvisning fra dommeren går HF ud til sin hund og stiller sig til højre for den. Efter ca. 3 sek., på tegn fra dommeren og på kommandoen for "PLADS/ SID", skal hunden hurtigt og lige indtage grundstilling.

c) Bedømmelse: Fejl i grundstilling, fejl i frem til kommando, hvis HF løber med, eller hvis hunden løber for langsomt fremad, løber med kraftig afvigelse til siden, ikke løber langt nok, dækker tøvende eller før kommando, ligger uroligt eller ved afhentningen rejser sig / går på plads før kommando, medfører passende pointfradrag. Yderligere hjælp f.eks. afgivelse af ekstra kommandoer for "FREMAD" eller "DÆK" lægges der ligeledes vægt på i bedømmelsen.

1. ekstrakommando for "DÆK" = minus 1,5 point

2. ekstrakommando for "DÆK" = minus 2,5 point

Hunden lader sig stoppe, dækker, men ikke i

forbindelse med afgivelse af den 2. ekstrakommando = minus 3,5 point

Lader hunden sig ikke stoppe bedømmes øvelsen med 0 point.

Ved andre fejl i hundens adfærd udover det beskrevne fratrækkes yderligere. Fjerner hunden sig (fra dækpositionen) eller kommer tilbage til HF bedømmes hele øvelsen til 0 point.

Øvelse 9: Afdækning med afledning

10 point

a) En kommando for "DÆK" - "PLADS/SID"

b) Udførelse: Før en anden hund påbegynder sit lydighedsarbejde, dækker HF sin hund af, direkte fra grundstilling, med kommandoen for "DÆK" på et af dommeren anvist sted. HF må ikke efterlade førerline eller nogen som helst anden genstand. Derefter går HF, uden at se sig tilbage, inden for prøveområdet mindst 30 skridt væk fra hunden og bliver roligt stående synlig for hunden, med ryggen til denne. Hunden skal uden påvirkning fra HF roligt blive liggende, mens den anden hund udfører øvelserne 1 til 7. På tegn fra dommeren går HF ud til sin hund og stiller sig på dennes højre side. Efter ca. 3 sek. skal hunden, efter anvisning fra dommeren og på kommandoen for "PLADS/SID", hurtigt og lige indtage grundstilling.

c) Bedømmelse: Det betragtes som fejl, hvis HF ikke forholder sig roligt, eller giver anden hjælp i det skjulte, eller hvis hunden ligger uroligt eller rejser sig / flyt-

ter sig eller går på plads før kommando ved afhentning. Står eller sidder hunden, men forbliver på afdækningsstedet, foretages en delbedømmelse. Fjerner hunden sig mere end 3 meter fra afdækningsstedet før den anden hund har afsluttet øvelse 4, gives 0 point i øvelsen. Forlader hunden afdækningsstedet efter den anden hund har afsluttet øvelse 4, fratrækkes point. Kommer hunden HF i møde ved afhentningen, fratrækkes ind til 3 point.

Afmelding / Kommentering

Efter afmelding sætter HF, på dommerens anvisning, line på hunden.

IPO 2 GRUPPE C

Øvelse 1: Rondering	5 point
Øvelse 2: Bevogtning og standhals	10 point
Øvelse 3: Forhindring af flugtforsøg af figuranten	10 point
Øvelse 4: Afværgelse af overfald under bevogtning	20 point
Øvelse 5: Rygtransport	5 point
Øvelse 6: Overfald efter rygtransport / sidetransport	30 point
Øvelse 7: Modprøve under bevægelse / sidetransport	20 point
I alt	100 point

Øvelse 1: Rondering

5 point

a) En kommando for "RONDER" - "HER" (kommandoen for "HER" kan også gives i forbindelse med hundens navn).

b) Udførelse: FIG befinder sig, ude af syne for hunden, i sidste skjul (6. skjul). HF tager opstilling med sin hund fri ved fod mellem 2. og 3. skjul, således at fire udslag er mulige. På tegn fra dommeren starter gruppe C. På en kort kommando for "RONDER" og et synligt tegn med højre eller venstre arm, som kan gentages, skal hunden hurtigt gøre sig fri af HF og løbe målrettet, tæt og opmærksomt rundt om det anviste skjul. Har hunden udført udslaget, kalder HF hunden hen imod sig med en kommando for "HER" og dirigerer den ud til næste skjul med armen og en fornyet kommando for "RONDER". HF bevæger sig i normal gang på en tænkt midterlinje, som ikke må forlades under ronderingen. Hunden skal til stadighed befinde sig foran HF. Når hunden har nået 6. skjul, skal HF blive stående. Kommandoer og tegn er herefter ikke tilladt.

c) Bedømmelse: Det betragtes som fejl, hvis hunden viser begrænsning i sin førbarhed eller ikke løber hurtigt, målrettet, tæt og opmærksomt rundt om skjulet. Andre fejl er bl.a.:

- manglende rolig og opmærksom grundstilling ved starten af øvelsen
- ekstra kommandoer eller armbevægelser
- holder sig ikke på den tænkte midterlinje
- ikke går i normal gang
- store buer om skjulene
- selvstændig rondering, uden at reagere på HF's kommandoer
- skjul ronderes ikke eller ronderes uopmærksomt
- hunden skal lade sig bedre kontrollere og styre

Hvis hunden ikke finder figuranten efter 3. forsøg i sidste skjul (figurantskjul), afbrydes gruppe C. Hvis hunden under øvelsen bliver kommanderet på plads af HF, afbrydes gruppe C. Der gives ikke point. Point, opnået i andre grupper bibeholdes.

Øvelse 2: Bevogtning og Standhals

10 point

a) En kommando for "HER - PLADS"

Kommandoen for "HER - PLADS" skal gives som en sammenhængende kommando.

b) Udførelse: Hunden skal intensivt og opmærksomt bevogte FIG med vedvarende standhals. Hunden må hverken springe op ad - eller tage fat i FIG. Når standhalsen har varet ca. 20 sek., går HF på tegn fra dommeren hen imod skjulet. På det anviste sted, i en afstand af 5 skridt og på tegn fra dommeren, kalder HF med kommandoen for "HER - PLADS" sin hund i grundstilling.

c) Bedømmelse: Det betragtes som fejl, hvis hunden før kommando lader sig forstyrre i sin vedvarende standhals, i sin tætte bevogtning, af dommeren eller når HF kommer ind. For en vedvarende standhals tildeles 5 point. For en svag standhals uden den nødvendige kraft, energi og vedholdenhed trækkes indtil 2 point. Bevogter hunden FIG opmærksomt, men uden at gøre, trækkes 5 point. Ved belastning af FIG, fx ved støden eller springen op ad osv., trækkes indtil 2 point. Ved kraftig gripen fat trækkes indtil 9 point.

Tager hunden i skjulet et fast greb i ærmet og ikke slipper selvstændigt, kaldes HF ind og placerer sig på det markerede sted 5 skridt fra skjulet. Det er tilladt HF én gang at kalde hunden ud med kommandoen "HER - PLADS" (kommandoen skal

gives sammenhængende) - men ikke med kommandoen for "SLIP". Kommer hunden ikke ud til HF, er teamet diskvalificeret. Kommer hunden ud til HF, bedømmes øvelsen i bunden af mangelfuld (minus 9 point). Bider hunden andre steder end i ærmet (ikke stød) skal den diskvalificeres.

Forlader hunden FIG, før dommerens tegn til HF om at forlade midterlinjen, kan hunden endnu en gang sendes ind til FIG. Bliver hunden nu ved FIG, kan gruppe C fortsætte. Øvelsen bedømmes dog i bunden af mangelfuld (minus 9 point). Lader hunden sig ikke mere dirigere ind til FIG, eller forlader hunden på ny FIG, afbrydes gruppe C. Kommer hunden HF i møde ved dennes tilsynekomst ved skjulet, eller indfinder sig hos HF før udkald til grundstilling, følger en bedømmelse i mangelfuld.

Øvelse 3: Forhindring af flugtforsøg af figuranten 10 point

a) En kommando for "PLADS" - "DÆK" - "STOP MANDEN" - "SLIP"

b) Udførelse: På tegn fra dommeren beordrer HF FIG ud af skjulet. FIG begiver sig i normal gang til det markerede udgangspunkt for flugtforsøget. Hunden skal herunder forholde sig roligt (fx uden at gø), og sidde lige og opmærksomt i grundstilling. På tegn fra dommeren går HF med sin hund fri ved fod til den markerede dækposition for flugtforsøget. Hunden skal fri ved fod vise frejdighed, opmærksomhed og koncentration, og i øvelsen følge sin HF med skulderen ud for dens venstre knæ. Før kommandoen for "DÆK" skal hunden indtage grundstilling. På kommandoen for "DÆK" skal hunden direkte og hurtigt lægge sig, og i dækpositionen forholde sig rolig, sikker og med opmærksomheden rettet mod FIG. Afstanden mellem FIG og hunden udgør 5 skridt. HF efterlader sin bevogtende hund afdækket og går hen til skjulet. HF placerer sig således, at han har sin hund, FIG og dommeren indenfor sit synsfelt.

På dommerens anvisning foretager FIG et flugtforsøg. Samtidig afgiver HF en kommando for "STOP MANDEN" startende hundens forhindring af flugtforsøget. Hunden skal uden tøven, selvsikkert, effektivt, hurtigt og direkte med et fast greb, forhindre flugtforsøget. Grebet skal fastholdes energisk og virkningsfuldt. Hunden må herunder kun gribe fat i beskyttelsesærmet. På tegn fra dommeren stopper FIG sin flugt. Efter indstillingen af flugtforsøget skal hunden efter en kort overgangsfase slippe. HF kan selvstændigt, efter en passende tid, afgive kommandoen for "SLIP".

Slipper hunden ikke efter den første tilladte slipkommando, modtager HF tegn fra

dommeren til afgivelse af indtil 2 yderligere slipkommandoer. Slipper hunden ikke efter 3. kommando (en tilladt og to ekstra kommandoer), diskvalificeres hunden. Mens HF afgiver kommandoen for "SLIP", skal denne stå roligt uden at påvirke hunden. Efter slip, skal hunden bevogte FIG opmærksomt og tæt.

c) Bedømmelse: Det betragtes som fejl, hvis hunden ikke selvsikkert og effektivt forhindrer flugtforsøget med en hurtig, energisk reaktion og efterfølgende fast greb, ikke har et fuldt og roligt greb indtil slipkommando eller ikke viser en opmærksom og tæt bevogtning af FIG.

Bliver hunden liggende, eller har den ikke forhindret flugten inden for 20 skridt ved at gribe fast og fastholde FIG, afbrydes gruppe C.

Starter hunden flugtforsøget uden kommandoen fra HF fratrækkes et prædikat. Er hunden i bevogtningsfasen let uopmærksom og/eller belaster FIG let, trækkes et prædikat. Bevogter hunden FIG med stor uopmærksomhed og/eller belaster FIG kraftigt, trækkes to prædikater. Bevogter hunden ikke FIG, men bliver ved FIG, trækkes tre prædikater. Forlader hunden FIG, eller afgiver HF en kommando for at få hunden til at blive hos FIG, afbrydes gruppe C.

Øvelse 4: Afværgelse af overfald under bevogtning

20 point

a) En kommando for "SLIP" - "PLADS"

b) Udførelse: Efter en bevogtningsfase på ca. 5 sek. foretager FIG, på dommerens anvisning, et overfald på hunden. Uden påvirkning fra HF's side, skal hunden forsvare sig virkningsfuldt med et energisk og fast greb. Hunden må herunder kun gribe fat i beskyttelsesærmet. Hunden belastes af FIG ved trængning og truende bevægelser med stokken. Under belastningen skal der især lægges mærke til hundens effektivitet og stabilitet. Der skal gennemføres to stokbelastningstests. Hunden må herunder kun gribe fat i FIG's beskyttelsesærme. Kun stokbelastninger på skuldre og området ved manken er tilladt. Hunden må under trængningen ikke lade sig belaste og skal under hele forsvarsøvelsen vise et fuldt, energisk og fast greb. På dommerens anvisning indstiller FIG trængningen. Efter at trængningen er ophørt, skal hunden efter en kort overgangsfase slippe. HF kan selvstændigt, efter en passende tid, afgive kommandoen for "SLIP".

Slipper hunden ikke efter den første tilladte slipkommando, modtager HF tegn fra dommeren til afgivelse af indtil 2 yderligere slipkommandoer. Slipper hunden ikke efter 3. kommando (en tilladt og to ekstra kommandoer), diskvalificeres hunden. Mens HF afgiver kommandoen for "SLIP", skal denne stå roligt uden at påvirke

hunden. Efter slip, skal hunden bevogte FIG opmærksomt og tæt. På tegn fra dommeren går HF i normal gangart den direkte vej til sin hund og indtager grundstilling med en kommando for "PLADS". Stokken tages ikke fra FIG.

c) Bedømmelse: Det betragtes som fejl, hvis hunden ikke griber fat med et hurtigt, fast, fuldt og roligt greb og fastholder det indtil slip, eller ikke bevogter FIG opmærksomt og tæt efter slip. Hvis hunden svigter under belastningen, slipper grebet i ærmet og lader sig trænge væk, afbrydes gruppe C.

Er hunden i bevogtningsfasen let uopmærksom og/eller belaster FIG let, trækkes et prædikat. Bevogter hunden FIG med stor uopmærksomhed og/eller belaster FIG kraftigt, trækkes to prædikater. Bevogter hunden ikke FIG, men bliver ved FIG, trækkes tre prædikater. Kommer hunden HF i møde, når denne kommer ind, bedømmes øvelsen som mangelfuld. Forlader hunden FIG før dommerens tegn til HF om at komme ind, eller giver HF en kommando for at få hunden til at blive, afbrydes gruppe C.

Øvelse 5: Rygtransport

5 point

a) En kommando for "PLADS"

b) Udførelse: Umiddelbart efter øvelse 4 følger en rygtransport af figuranten over en distance på ca. 30 skridt. Dommeren bestemmer forløbet af rygtransporten. HF beordrer figuranten til at gå fremad og følger efter med sin hund fri ved fod i en afstand af 5 skridt. Under rygtransporten skal hunden holde opmærksomt øje med figuranten. Afstanden på 5 skridt skal under hele rygtransporten overholdes.

c) Bedømmelse: Det betragtes som fejl, hvis hunden ikke opmærksomt holder øje med FIG, ikke følger HF præcist eller hvis HF ikke overholde afstanden på 5 skridt.

Øvelse 6: Overfald efter rygtransport / sidetransport

30 point

a) En kommando for "SLIP" - "PLADS"

b) Udførelse: Fra rygtransporten, på tegn fra dommeren, følger uden ophold et overfald på hunden. Uden påvirkning fra HF's side og uden tøven skal hunden afværge overfaldet med et energisk og fast greb. Hunden må herunder kun gribe fat i FIG's beskyttelsesærme. Når hunden har et fast greb, skal HF blive stående. På tegn fra dommeren indstiller FIG trængningen. Efter at trængningen er ophørt, skal hunden efter en kort overgangsfase slippe. HF kan selvstændigt, efter en pas-

sende tid, afgive kommandoen for "SLIP".

Slipper hunden ikke efter den første tilladte slipkommando, modtager HF tegn fra dommeren til afgivelse af indtil 2 yderligere slipkommandoer. Slipper hunden ikke efter 3. kommando (en tilladt og to ekstra kommandoer), diskvalificeres hunden. Mens HF afgiver kommandoen for "SLIP", skal denne stå roligt uden at påvirke hunden. Efter slip, skal hunden bevogte FIG opmærksomt og tæt. På tegn fra dommeren går HF i normal gangart den direkte vej til sin hund og indtager grundstilling med en kommando for "PLADS". Stokken tages fra FIG.

Herefter følger en sidetransport af FIG hen til dommeren over en afstand af ca. 20 skridt. En kommando for "PLADS" er tilladt. Hunden skal gå på FIG's højre side, således at hunden befinder sig mellem FIG og HF. Hunden skal under side-transporten holde opmærksomt øje med FIG. Den må herunder ikke presse, springe op ad eller gribe fat i FIG. Gruppen stopper foran dommeren, HF giver stokken til dommeren og melder af for første del af gruppe C.

c) Bedømmelse: Det betragtes som fejl, hvis hunden ikke griber fat hurtigt og fast, ikke har et fuldt og roligt greb indtil slip eller ikke bevogter FIG opmærksomt og tæt efter slip. Er hunden i bevogtningsfasen let uopmærksom eller belaster FIG let, trækkes et prædikat. Bevogter hunden FIG med stor uopmærksomhed og/eller belaster FIG kraftigt, trækkes to prædikater. Bevogter hunden ikke FIG, men bliver ved FIG, trækkes tre prædikater. Kommer hunden HF i møde, når denne kommer ind, bedømmes øvelsen som mangelfuld. Forlader hunden FIG før dommerens tegn til HF om at komme ind, eller giver HF en kommando for at få hunden til at blive, afbrydes gruppe C.

Øvelse 7: Modprøve under bevægelse / sidetransport 20 point

a) En kommando for "PLADS/SID" - "STOP MANDEN" - "SLIP" - "PLADS" - "PLADS"

b) Udførelse: HF bliver med sin hund anvist til et markeret sted på midterlinjen, ud for 2. skjul. I fri ved fod skal hunden følge HF opmærksomt, frejdigt og koncentreret. Hunden går her lige med skulderen udfor HF's venstre knæ. På højde med det andet skjul standser HF og drejer sig omkring. Med en kommando for "PLADS/SID" bringes hunden i grundstilling. Den lige, rolige og mod FIG opmærksomme siddende hund kan i grundstilling holdes i halsbåndet, men må ikke animeres af HF. På tegn fra dommeren træder den, med en blød læderstok (softstok) forsynede FIG, ud fra det 6. skjul og løber ud til midterlinjen. På højde med

midterlinjen vender FIG sig mod HF og løber, uden afbrydelse, frontalt mod HF og dennes hund under afgivelse af hetzlyde og med heftigt truende bevægelser. Når FIG er 40 til 50 skridt fra HF, giver HF straks, på tegn fra dommeren, sin hund fri med en kommando for "STOP MANDEN". Hunden skal uden tøven, selvsikkert og effektivt afværge overfaldet. Hunden må herunder kun gribe fat i FIG's beskyttelsesærme. HF må ikke forlade sit udgangspunkt.

Under belastningsfasen skal hunden forholde sig upåvirket og under hele forsvarsøvelsen holde et fuldt, fast og energisk greb. På dommerens anvisning indstiller FIG trængningen. Efter at trængningen er ophørt, skal hunden efter en kort overgangsfase slippe. HF kan selvstændigt, efter en passende tid, afgive en kommando for "SLIP".

Slipper hunden ikke efter den første tilladte slipkommando, modtager HF tegn fra dommeren til afgivelse af indtil 2 yderligere slipkommandoer. Slipper hunden ikke efter 3. kommando (en tilladt og to ekstra kommandoer), diskvalificeres hunden. Mens HF afgiver kommandoen for "SLIP", skal denne stå roligt uden at påvirke hunden. Efter slip, skal hunden bevogte FIG opmærksomt og tæt. På tegn fra dommeren går HF i normal gangart den direkte vej til sin hund og indtager grundstilling med en kommando for "PLADS". Stokken tages fra FIG.

Herefter følger en sidetransport af FIG hen til dommeren over en afstand af ca. 20 skridt. En kommando for "PLADS" er tilladt. Hunden skal gå på FIG's højre side, således at denne befinder sig mellem FIG og HF. Hunden skal under sidetransporten holde opmærksomt øje med FIG. Den må herunder ikke presse, springe op ad eller gribe fat i FIG. Gruppen stopper foran dommeren, HF giver stokken til dommeren og melder af fra gruppe C. På anvisning fra dommeren går HF med sin hund fri ved fod hen til det sted, hvor bedømmelsen bekendtgøres, hvorefter FIG på dommerens anvisning forlader gruppe C banen. Før dommerkommentarerne og på tegn fra dommeren sætter HF line på hunden.

c) Bedømmelse: Det betragtes som fejl, hvis hunden ikke udviser et energisk forsvar og griber fat med et fast, fuldt og roligt greb indtil slip eller ikke bevogter FIG opmærksomt og tæt efter slip.

Er hunden i bevogtningsfasen let uopmærksom eller belaster FIG let, trækkes et prædikat. Bevogter hunden FIG med stor uopmærksomhed og/eller belaster FIG kraftigt, trækkes to prædikater. Bevogter hunden ikke FIG, men bliver ved FIG, trækkes tre prædikater. Kommer hunden HF i møde, når denne kommer ind, bedømmes øvelsen som mangelfuld. Forlader hunden FIG før dommerens tegn til

HF om at komme ind, eller giver HF en kommando for at få hunden til at blive, afbrydes gruppe C.

IPO 3

Inddeles i:	Gruppe A	100 point
	Gruppe B	100 point
	Gruppe C	100 point
	I alt	300 point

IPO 3 GRUPPE A

Fremmedspor, mindst 600 skridt, 5 langsider, 4 vinkler (ca. 90°), 3 genstande, mindst 60 min. gammelt. Tid for udarbejdelsen 20 min.

Sporsøg	=	79 point
3 genstande (7 + 7 + 7)	=	21 point
I alt	=	100 point

En kommando for "SØGE" er tilladt ved starten af sporet og efter første og anden genstand eller efter en fejlpåvisning.

Hvis hunden ingen genstande finder, kan der max. opnås prædikatet "tilstrækkelig".

IPO 3 GRUPPE B

Øvelse 1: Fri ved fod	10 point
Øvelse 2: Sid under gang	10 point
Øvelse 3: Afdækning med indkald	10 point
Øvelse 4: Stå under løb	10 point
Øvelse 5: Apportering på jord	10 point
Øvelse 6: Apportering over flugtspring	15 point
Øvelse 7: Apportering over klatrespring	15 point
Øvelse 8: Fremadsendelse med afdækning	10 point
Øvelse 9: Afdækning med afledning	10 point
I alt	100 point

Øvelse 1: Fri ved fod**10 point**

a) En kommando for "PLADS"

Kommando er kun tilladt ved igangsætning og ved skift af gangart.

b) Udførelse: HF begiver sig med sin hund fri ved fod hen til dommeren, tager hunden i GST og melder til. På anvisning af dommeren begiver HF med sin hund fri ved fod til startpositionen. På yderligere anvisning fra dommeren begynder HF øvelsen. Direkte fra grundstilling skal hunden, på kommandoen for "PLADS", opmærksomt, frejdigt og i lige linje følge HF, med skulderen ud for HF's venstre knæ og ved holdt sætte sig selvstændigt, hurtigt og lige. Ved starten af øvelsen går HF med sin hund 50 skridt lige ud, uden at gøre ophold. Efter omkringvendingen og efter 10 til 15 skridt skal HF vise løb og langsom gang (hvert moment på mindst 10 skridt). Overgangen fra løb til langsom gang skal udføres uden mellemtrin. De forskellige gangarter skal tydeligt adskille sig fra hinanden i hastighed. Under almindelig gang udføres mindst to højre-, en venstre- og to omkringvendinger. I normal gangart efter den anden omkringvending vises et holdt. Omkringvendingen skal udføres mod venstre (en vending på stedet på 180 grader). Her er to varianter tilladt:

- Hunden går med en højrevending rundt bag om HF.

- Hunden udfører en venstrem omkringvending på stedet på 180 grader.

Inden for samme prøve er kun én af de to varianter tilladt.

Mens HF første gang går med sin hund i lige retning, afgives to skud (kaliber 6 mm) med et tidsinterval på 5 sek. i en afstand af mindst 15 skridt til hunden. Hunden skal forholde sig skudligegyldig. Viser hunden sig skudræd eller skudaggressiv, følger diskvalifikation med fratagelse af alle allerede opnåede point. Ved slutningen af øvelsen går HF med sin hund på anvisning fra dommeren gennem en gruppe bestående af mindst fire personer i bevægelse. HF skal med sin hund gå omkring en person i højreretning og en person i venstretretning, samt gøre mindst et holdt i gruppen. Dommeren kan forlange en gentagelse. På anvisning fra dommeren forlader HF og hund gruppen og indtager slutgrundstilling. Denne slutgrundstilling er startgrundstilling for den næste øvelse.

c) Bedømmelse: Det betragtes som fejl, hvis hunden går for langt fremme eller tilbage (hænger), trækker ud til siden, presser, langsom eller tøvende sid, modtager ekstrakommandoer eller kropshjælp, viser uopmærksomhed i gangarter og vendinger og/eller viser sig trykket.

Øvelse 2: Sid under gang**10 point**

a) En kommando for "PLADS" - "SID"

b) Udførelse: Fra grundstilling går HF med sin hund fri ved fod lige ud. Frem til kommando skal hunden følge sin HF med skulderen ud for venstre knæ, opmærksomt, frejdigt og koncentreret. Efter 10 - 15 skridt skal hunden på kommandoen for "SID" straks sætte sig i gangretningen, uden at HF afbryder sin gangart, ændrer denne eller ser til siden/tilbage. Efter yderligere 15 skridt bliver HF stående og vender sig straks om mod sin roligt og opmærksomt siddende hund. På anvisning fra dommeren går HF tilbage til sin hund og stiller sig ved dennes højre side. HF kan gå direkte forfra eller gå bagom den siddende hund.

c) Bedømmelse: Fejl i grundstilling, frem til kommando, hvis hunden sætter sig langsomt eller er urolig og uopmærksom under siddeøvelsen, medfører passende pointfradrag. Hvis hunden i stedet for at sætte sig, lægger sig eller står, fratrækkes 5 point. Endvidere skal der tages højde for andre fejl.

Øvelse 3: Afdækning med indkald**10 point**

a) En kommando for "PLADS" - "DÆK" - "HER" - "PLADS"

b) Udførelse: Fra grundstilling går HF med sin hund fri ved fod lige ud. Frem til kommando skal hunden følge sin HF med skulderen ud for venstre knæ, opmærksomt, frejdigt og koncentreret. Efter 10 - 15 skridt i normal gangart slår HF over i løb. Efter yderligere 10 - 15 skridt i løb skal hunden på kommandoen for "DÆK" straks lægge sig i løbsretningen, uden at HF afbryder sit løb, ændrer dette eller ser til siden/tilbage. HF løber endnu 30 skridt lige ud, stopper op og vender sig straks om mod sin roligt og opmærksomt liggende hund. På anvisning fra dommeren kalder HF sin hund til sig med kommandoen for "HER" eller hundens navn. Hunden skal frejdigt, hurtigt og direkte komme ind og sætte sig tæt og lige foran HF. På kommandoen for "PLADS" skal hunden, hurtigt og lige, sætte sig ud for HF's venstre knæ.

c) Bedømmelse: Fejl i frem til kommando, lægger sig langsomt, ligger uroligt eller uopmærksomt, kommer langsomt ind, eller hvis tempoet bliver langsommere under indkaldet, ikke sidder korrekt og lige foran eller ved afslutningen, eller hvis HF står i bredstående stilling, medfører passende pointfradrag. Hvis hunden sidder eller står efter HF's dækkommando fratrækkes 5 point.

Øvelse 4: Stå under løb**10 point**

a) En kommando for "PLADS" - "STÅ" - "HER" - "PLADS"

b) Udførelse: Fra GST løber HF med sin hund fri ved fod lige ud. Efter 10-15 skridt i løb skal hunden på kommandoen for "STÅ" straks blive stående i løbsretningen, uden at HF afbryder sit løb, ændrer dette eller ser til siden/tilbage. Efter yderligere 30 skridt stopper HF op og vender sig straks om mod sin roligt og opmærksomt stående hund. På anvisning fra dommeren kalder HF sin hund til sig med kommandoen for "HER" eller hundens navn. Hunden skal frejdigt, hurtigt og direkte komme ind og sætte sig tæt og lige foran HF. På kommandoen for "PLADS", skal hunden hurtigt og lige sætte sig med skulderen ud for HF's venstre knæ.

c) Bedømmelse: Fejl i frem til kommando, hvis hunden følger efter HF efter afgivelse af kommando, står uroligt eller uopmærksomt, kommer langsomt ind, eller hvis tempoet bliver langsommere under indkaldet, ikke sidder korrekt og lige foran eller ved afslutningen, eller hvis HF står i bredstående stilling, medfører passende pointfradrag. Hvis hunden sidder eller ligger efter HF's kommando fratrækkes 5 point.

Øvelse 5: Apportering på jord**10 point**

a) En kommando for "APPORT" - "SLIP" - "PLADS"

b) Udførelse: Fra grundstilling kaster HF apportbukken (vægt 2000 g) ca. 10 meter ud. Kommandoen for "APPORT" må først gives, når apporten ligger stille. En ændring af grundstillingen er ikke tilladt. Fra GST skal hunden på kommandoen for "APPORT" hurtigt og direkte løbe ud til apporten, straks samle den op og bringe den hurtigt og direkte tilbage til HF. Hunden skal sætte sig tæt og lige foran HF og holde apporten roligt i munden, indtil HF efter en pause på ca. 3 sek. tager apporten med kommandoen for "SLIP". HF skal, efter slippet, holde apporten roligt langs højre side i udstrakt arm. På kommandoen for "PLADS" skal hunden hurtigt sætte sig lige, med skulderen ud for HF's venstre knæ. Under hele øvelsen må HF ikke forlade sin grundstilling.

c) Bedømmelse: Fejl i grundstilling, løber langsomt ud til apporten, fejl ved opsamling, kommer langsomt tilbage, taber apporten, leger med eller tygger i apporten, ikke sidder tæt og lige foran ved afleveringen eller ved afslutningen, eller hvis HF står i bredstående stilling. Det betragtes ligeledes som fejl, hvis apporten kastes for kort, eller hvis HF yder hunden hjælp også uden at ændre sin grund-

stilling, og medfører passende pointfradrag. Forlader HF sin grundstilling før øvelsens afslutning, bedømmes øvelsen med prædikatet mangelfuldt. Apporterer hunden ikke, bedømmes øvelsen til 0 point. Slipper hunden ikke apporten efter 3. kommando, diskvalificeres hunden og kan ikke fortsætte.

Øvelse 6: Apportering over flugtspring (100 cm) 15 point

a) En kommando for "SPRING" - "APPORT" - "SLIP" - "PLADS"

b) Udførelse: HF indtager med sin hund grundstilling i en afstand af mindst 5 skridt fra springbrættet. Fra grundstilling kaster HF en apportbuk (vægt 650 g) over et 100 cm højt flugtspring. Kommandoen for "SPRING" må først afgives, når apporten ligger stille. Fra GST skal hunden på kommandoerne for "SPRING" og "APPORT" (kommandoen for "APPORT" skal gives under springet) springe over flugtspringet, løbe hurtigt og direkte ud til apporten, straks samle den op og med det samme springe tilbage over flugtspringet og bringe apporten hurtigt og direkte til HF. Hunden skal sætte sig tæt og lige foran HF og holde apporten roligt i munden, indtil HF efter en pause på ca. 3 sek. tager apporten med kommandoen for "SLIP". HF skal, efter slippet, holde apporten roligt langs højre side i udstrakt arm. På kommandoen for "PLADS" skal hunden hurtigt sætte sig lige, med skulderen ud for HF's venstre knæ. Under hele øvelsen må HF ikke forlade sin GST.

c) Bedømmelse: Fejl i grundstilling, langsomt, kraftesløst fremadspring (vurderes) og fremadløb, fejl ved opsamling, langsomt, kraftesløst tilbagespring (vurderes), taber apporten, leger med eller tygger i apporten, ikke sidder tæt og lige foran eller ved afslutningen eller hvis HF står i bredstående stilling, medfører passende pointfradrag. For strejf trækkes indtil 1 point pr. spring, for afsæt indtil 2 point pr. spring.

Opdeling af point for apportering over flugtspring:

Fremadspring	Apport	Tilbagespring
5 point	5 point	5 point

En delvis bedømmelse af øvelsen er kun mulig, når mindst ét spring og apportdelen af de tre delmomenter (fremadspring - apport - tilbagespring) er vist.

Frem- og tilbagespring og apportering er uden anmærkninger = 15 point

Enten frem- eller tilbagespring udført, apportering er uden anm. = 10 point

Frem- og tilbagespring er uden anmærkninger, apportering ikke udført = 0 point

Ligger apportbukken meget skævt eller dårlig sigtbar for hunden, har HF mulighed for efter forespørgsel eller på anvisning fra dommeren at kaste apporten om, uden fradrag i point. Herunder skal hunden blive siddende. Lykkes det ikke HF i 3. forsøg at kaste apportbukken over springet, afbrydes øvelsen. Følger hunden efter HF omkring springet bedømmes øvelsen med 0 point. Forlader hunden grundstillingen, men bliver foran springet, fratrækkes øvelsen et prædikat.

Det betragtes som fejl, hvis HF yder hjælp også uden at ændre sin grundstilling. Forlader HF sin grundstilling før øvelsesafslutning, bedømmes øvelsen i mangelfuld.

Hvis flugtspringet væltes ved fremadspringet, gentages øvelsen. Hvis flugtspringet også væltes ved fremadspringet i andet forsøg, afbrydes øvelsen. Væltes flugtspringet bedømmes hhv. frem- eller tilbagespringet i bunden af mangelfuldt (minus 4 point).

Slipper hunden ikke apporten efter 3. kommando, diskvalificeres hunden og kan ikke fortsætte.

Øvelse 7: Apportering over klatrespring (180 cm) 15 point

a) En kommando for "SPRING" - "APPORT" - "SLIP" - "PLADS"

b) Udførelse: HF indtager med sin hund grundstilling i en afstand af mindst 5 skridt fra klatrespringet. Fra grundstilling kaster HF en apportbuk (vægt 650 g) over klatrespringet. Fra GST skal hunden på kommandoerne for "SPRING" og "APPORT" (kommandoen for "APPORT" skal gives under springet) entre klatrespringet, løbe hurtigt og direkte ud til apporten, straks samle den op og med det samme klatre tilbage over klatrespringet og bringe apporten hurtigt og direkte til HF. Hunden skal sætte sig tæt og lige foran HF og holde apporten roligt i munden, indtil HF efter en pause på ca. 3 sek. tager apporten med kommandoen for "SLIP". HF skal, efter slippet, holde apporten roligt langs højre side i udstrakt arm. På kommandoen for "PLADS" skal hunden hurtigt sætte sig lige, med skulderen ud for HF's venstre knæ. Under hele øvelsen må HF ikke forlade sin grundstilling.

c) Bedømmelse: Fejl i grundstilling, langsomt, kraftesløst fremadspring (vurderes) og fremadløb, fejl ved opsamling, langsomt, kraftesløst tilbagespring (vurderes), taber apporten, leger med eller tygger i apporten, ikke sidder korrekt og lige foran eller ved afslutningen. eller hvis HF står i bredstående stilling, medfører passende pointfradrag.

Opdeling af point for apportering over klatrespring:

Fremadspring	Apport	Tilbagespring
5 point	5 point	5 point

En delvis bedømmelse af øvelsen er kun mulig, når mindst ét spring og apportdelen af de tre delmomenter (fremadspring - apport - tilbagespring) er vist.

Frem- og tilbagespring og apportering er uden anmærkninger = 15 point

Enten frem- eller tilbagespring udført, apportering er uden anm. = 10 point

Frem- og tilbagespring er uden anmærkninger, apportering ikke udført = 0 point

Ligger apportbukken meget skævt eller dårlig sigtbar for hunden, har HF mulighed for efter forespørgsel eller på anvisning fra dommeren at kaste apporten om, uden fradrag i point. Herunder skal hunden blive siddende. Lykkes det ikke HF i 3. forsøg at kaste apportbukken over springet, afbrydes øvelsen. Følger hunden efter HF omkring springet bedømmes øvelsen med 0 point. Forlader hunden grundstillingen, men bliver foran springet, fratrækkes øvelsen et prædikat.

Det betragtes som fejl, hvis HF yder hjælp også uden at ændre sin grundstilling. Forlader HF sin grundstilling før øvelsens afslutning, bedømmes øvelsen i mangelfuld. Slipper hunden ikke apporten efter 3 kommando, diskvalificeres hunden og kan ikke.

Øvelse 8: Fremadsendelse med afdækning

10 point

a) En kommando for "FREMAD" - "DÆK" - "PLADS/SID"

b) Udførelse: Fra grundstilling går HF med sin hund fri ved fod lige ud i den anvisede retning. Efter 10 - 15 skridt afgiver HF kommandoen for "FREMAD" samtidig med at denne én gang hæver armen og derefter bliver stående. Herefter skal hunden målrettet, i lige linje og i hurtig løb fjerne sig mindst 30 skridt i den angivne retning. På tegn fra dommeren afgiver HF kommandoen for "DÆK", hvorpå hunden straks skal lægge sig. HF må holde sin arm retningsgivende løftet, indtil hunden har lagt sig. Efter anvisning fra dommeren går HF ud til sin hund og stiller sig til højre for den. Efter ca. 3 sek., på tegn fra dommeren og på kommandoen for "PLADS/ SID", skal hunden hurtigt og lige indtage grundstilling.

c) Bedømmelse: Fejl i grundstilling, fejl i frem til kommando, hvis HF løber med, eller hvis hunden løber for langsomt fremad, løber med kraftig afvigelse til siden, ikke løber langt nok, dækker tøvende eller før kommando, ligger uroligt eller ved

afhentningen rejser sig / går på plads før kommando, medfører passende pointfradrag. Yderligere hjælp f.eks. afgivelse af ekstra kommandoer for "FREMAD" eller "DÆK" lægges der ligeledes vægt på i bedømmelsen.

1. ekstrakommando for "DÆK" = minus 1,5 point

2. ekstrakommando for "DÆK" = minus 2,5 point

Hunden lader sig stoppe, dækker, men ikke i

forbindelse med afgivelse af den 2. ekstrakommando = minus 3,5 point

Lader hunden sig ikke stoppe bedømmes øvelsen med 0 point.

Ved andre fejl i hundens adfærd udover det beskrevne fratrækkes yderligere. Fjerner hunden sig (fra dækpositionen) eller kommer tilbage til HF bedømmes hele øvelsen til 0 point.

Øvelse 9: Afdækning med afledning

10 point

a) En kommando for "DÆK" - "PLADS/SID"

b) Udførelse: Før en anden hund påbegynder sit lydighedsarbejde, dækker HF sin hund af, direkte fra grundstilling, med kommandoen for "DÆK" på et af dommeren anvist sted. HF må ikke efterlade førerline eller nogen som helst anden genstand. Derefter går HF, uden at se sig tilbage, inden for prøveområdet mindst 30 skridt væk fra hunden og går ud af syne for hunden. Hunden skal uden påvirkning fra HF roligt blive liggende, mens den anden hund udfører øvelserne 1 til 7. På tegn fra dommeren går HF ud til sin hund og stiller sig på dennes højre side. Efter ca. 3 sek. skal hunden, efter anvisning fra dommeren og på kommandoen for "PLADS/SID", hurtigt og lige indtage grundstilling.

c) Bedømmelse: Det betragtes som fejl, hvis HF ikke forholder sig roligt, eller giver anden hjælp i det skjulte, eller hvis hunden ligger uroligt eller rejser sig / flytter sig eller går på plads før kommando ved afhentning. Står eller sidder hunden, men forbliver på afdækningsstedet, foretages en delbedømmelse. Fjerner hunden sig mere end 3 meter fra afdækningsstedet før den anden hund har afsluttet øvelse 6, gives 0 point i øvelsen. Forlader hunden afdækningsstedet efter den anden hund har afsluttet øvelse 6, fratrækkes point. Kommer hunden HF i møde ved afhentningen, fratrækkes ind til 3 point.

Afmelding / Kommentering

Efter afmelding sætter HF, på dommerens anvisning, line på hunden.

IPO 3 GRUPPE C

Øvelse 1: Rondering	10 point
Øvelse 2: Bevogtning og standhals	10 point
Øvelse 3: Forhindring af flugtforsøg af figuranten	10 point
Øvelse 4: Afværgelse af overfald under bevogtning	20 point
Øvelse 5: Rygtransport	5 point
Øvelse 6: Overfald efter rygtransport / sidetransport	15 point
Øvelse 7: Modprøve under bevægelse	10 point
Øvelse 8: Afværgelse af overfald under bevogtning / sidetransport	20 point
I alt	100 point

Øvelse 1: Rondering**10 point**

a) En kommando for "RONDER" - "HER" (kommandoen for "HER" kan også gives i forbindelse med hundens navn).

b) Udførelse: FIG befinder sig, ude af syne for hunden, i sidste skjul (6. skjul). HF tager opstilling med sin hund fri ved fod ud for 1. skjul, således at seks udslag er mulige. På tegn fra dommeren starter gruppe C. På en kort kommando for "RONDER" og et synligt tegn med højre eller venstre arm, som kan gentages, skal hunden hurtigt gøre sig fri af HF og løbe målrettet, tæt og opmærksomt rundt om det anviste skjul. Har hunden udført udslaget, kalder HF hunden hen imod sig med en kommando for "HER" og dirigerer den ud til næste skjul med armen og en fornyet kommando for "RONDER". HF bevæger sig i normal gang på en tænkt midterlinje, som ikke må forlades under ronderingen. Hunden skal til stadighed befinde sig foran HF. Når hunden har nået 6. skjul, skal HF blive stående. Kommandoer og tegn er herefter ikke tilladt.

c) Bedømmelse: Det betragtes som fejl, hvis hunden viser begrænsning i sin forberedelse eller ikke løber hurtigt, målrettet, tæt og opmærksomt rundt om skjulet. Andre fejl er bl.a.:

- manglende rolig og opmærksom grundstilling ved starten af øvelsen
- ekstra kommandoer eller armbevægelser
- holder sig ikke på den tænkte midterlinje
- ikke går i normal gang
- store buer om skjulene
- selvstændig rondering, uden at reagere på HF's kommandoer

- skjul ronderes ikke eller ronderes uopmærksomt
- hunden skal lade sig bedre kontrollere og styre

Hvis hunden ikke finder figuranten efter 3. forsøg i sidste skjul (figurantskjul), afbrydes gruppe C. Hvis hunden under øvelsen bliver kommanderet på plads af HF, afbrydes gruppe C. Der gives ikke point. Point, opnået i andre grupper bibeholdes.

Øvelse 2: Bevogtning og Standhals

10 point

a) En kommando for "HER - PLADS"

Kommandoen for "HER - PLADS" skal gives som en sammenhængende kommando.

b) Udførelse: Hunden skal intensivt og opmærksomt bevogte FIG med vedvarende standhals. Hunden må hverken springe op ad - eller tage fat i FIG. Når standhalsen har varet ca. 20 sek., går HF på tegn fra dommeren hen imod skjulet. På det anviste sted, i en afstand af 5 skridt og på tegn fra dommeren, kalder HF med kommandoen for "HER - PLADS" sin hund i grundstilling.

c) Bedømmelse: Det betragtes som fejl, hvis hunden før kommando lader sig forstyrre i sin vedvarende standhals, i sin tætte bevogtning, af dommeren eller når HF kommer ind. For en vedvarende standhals tildeles 5 point. For en svag standhals uden den nødvendige kraft, energi og vedholdenhed trækkes indtil 2 point. Bevogter hunden FIG opmærksomt, men uden at gøre, trækkes 5 point. Ved belastning af FIG, fx ved støden eller springen op ad osv., trækkes indtil 2 point. Ved kraftig gripen fat trækkes indtil 9 point.

Tager hunden i skjulet et fast greb i ærmet og ikke slipper selvstændigt, kaldes HF ind og placerer sig på det markerede sted 5 skridt fra skjulet. Det er tilladt HF én gang at kalde hunden ud med kommandoen "HER - PLADS" (kommandoen skal gives sammenhængende) - men ikke med kommandoen for "SLIP". Kommer hunden ikke ud til HF, er teamet diskvalificeret. Kommer hunden ud til HF, bedømmes øvelsen i bunden af mangelfuld (minus 9 point). Bider hunden andre steder end i ærmet (ikke stød) skal den diskvalificeres.

Forlader hunden FIG, før dommerens tegn til HF om at forlade midterlinjen, kan hunden endnu en gang sendes ind til FIG. Bliver hunden nu ved FIG, kan gruppe C fortsætte. Øvelsen bedømmes dog i bunden af mangelfuld (minus 9 point). Lader hunden sig ikke mere dirigere ind til FIG, eller forlader hunden på ny FIG, afbrydes gruppe C. Kommer hunden HF i møde ved dennes tilsynekomst ved

skjulet, eller indfinder sig hos HF før udkald til grundstilling, følger en bedømmelse i mangelfuld.

Øvelse 3: Forhindring af flugtforsøg af figuranten 10 point

a) En kommando for "PLADS" - "DÆK" - "STOP MANDEN" - "SLIP"

b) Udførelse: På tegn fra dommeren beordrer HF FIG ud af skjulet. FIG begiver sig i normal gang til det markerede udgangspunkt for flugtforsøget. Hunden skal herunder forholde sig roligt (fx uden at gø), og sidde lige og opmærksomt i grundstilling. På tegn fra dommeren går HF med sin hund fri ved fod til den markerede dækposition for flugtforsøget. Hunden skal fri ved fod vise frejdighed, opmærksomhed og koncentration, og i øvelsen følge sin HF med skulderen ud for dens venstre knæ. Før kommandoen for "DÆK" skal hunden indtage grundstilling. På kommandoen for "DÆK" skal hunden direkte og hurtigt lægge sig, og i dækpositionen forholde sig roligt, sikker og med opmærksomheden rettet mod FIG. Afstanden mellem FIG og hunden udgør 5 skridt. HF efterlader sin bevogtende hund afdækket og går hen til skjulet. HF placerer sig således, at han har sin hund, FIG og dommeren indenfor sit synsfelt.

På dommerens anvisning foretager FIG et flugtforsøg. Samtidig afgiver HF en kommando for "STOP MANDEN" startende hundens forhindring af flugtforsøget. Hunden skal uden tøven, selvsikkert, effektivt, hurtigt og direkte med et fast greb, forhindre flugtforsøget. Grebet skal fastholdes energisk og virkningsfuldt. Hunden må herunder kun gribe fat i beskyttelsesærmene. På tegn fra dommeren stopper FIG sin flugt. Efter indstillingen af flugtforsøget skal hunden efter en kort overgangsfase slippe. HF kan selvstændigt, efter en passende tid, afgive kommandoen for "SLIP".

Slipper hunden ikke efter den første tilladte slipkommando, modtager HF tegn fra dommeren til afgivelse af indtil 2 yderligere slipkommandoer. Slipper hunden ikke efter 3. kommando (en tilladt og to ekstra kommandoer), diskvalificeres hunden. Mens HF afgiver kommandoen for "SLIP", skal denne stå roligt uden at påvirke hunden. Efter slip, skal hunden bevogte FIG opmærksomt og tæt.

c) Bedømmelse: Det betragtes som fejl, hvis hunden ikke selvsikkert og effektivt forhindrer flugtforsøget med en hurtig, energisk reaktion og efterfølgende fast greb, ikke har et fuldt og roligt greb indtil slipkommando eller ikke viser en opmærksom og tæt bevogtning af FIG.

Bliver hunden liggende, eller har den ikke forhindret flugten inden for 20 skridt

ved at gribe fast og fastholde FIG, afbrydes gruppe C.

Starter hunden flugtforsøget uden kommandoen fra HF fratrækkes et prædikat. Er hunden i bevogtningsfasen let uopmærksom og/eller belaster FIG let, trækkes et prædikat. Bevogter hunden FIG med stor uopmærksomhed og/eller belaster FIG kraftigt, trækkes to prædikater. Bevogter hunden ikke FIG, men bliver ved FIG, trækkes tre prædikater. Forlader hunden FIG, eller afgiver HF en kommando for at få hunden til at blive hos FIG, afbrydes gruppe C.

Øvelse 4: Afværgelse af overfald under bevogtning

20 point

a) En kommando for "SLIP" - "PLADS"

b) Udførelse: Efter en bevogtningsfase på ca. 5 sek. foretager FIG, på dommerens anvisning, et overfald på hunden. Uden påvirkning fra HF's side, skal hunden forsvare sig virkningsfuldt med et energisk og fast greb. Hunden må herunder kun gribe fat i beskyttelsesærmet. Hunden belastes af FIG ved trængning og truende bevægelser med stokken. Under belastningen skal der især lægges mærke til hundens effektivitet og stabilitet. Der skal gennemføres to stokbelastningstests. Hunden må herunder kun gribe fat i FIG's beskyttelsesærme. Kun stokbelastninger på skuldre og området ved manken er tilladt. Hunden må under trængningen ikke lade sig belaste og skal under hele forsvarsøvelsen vise et fuldt, energisk og fast greb. På dommerens anvisning indstiller FIG trængningen. Efter at trængningen er ophørt, skal hunden efter en kort overgangsfase slippe. HF kan selvstændigt, efter en passende tid, afgive kommandoen for "SLIP".

Slipper hunden ikke efter den første tilladte slipkommando, modtager HF tegn fra dommeren til afgivelse af indtil 2 yderligere slipkommandoer. Slipper hunden ikke efter 3. kommando (en tilladt og to ekstra kommandoer), diskvalificeres hunden. Mens HF afgiver kommandoen for "SLIP", skal denne stå roligt uden at påvirke hunden. Efter slip, skal hunden bevogte FIG opmærksomt og tæt. På tegn fra dommeren går HF i normal gangart den direkte vej til sin hund og indtager grundstilling med en kommando for "PLADS". Stokken tages ikke fra FIG.

c) Bedømmelse: Det betragtes som fejl, hvis hunden ikke griber fat med et hurtigt, fast, fuldt og roligt greb og fastholder det indtil slip, eller ikke bevogter FIG opmærksomt og tæt efter slip. Hvis hunden svigter under belastningen, slipper grebet i ærmet og lader sig trænge væk, afbrydes gruppe C.

Er hunden i bevogtningsfasen let uopmærksom og/eller belaster FIG let, trækkes et prædikat. Bevogter hunden FIG med stor uopmærksomhed og/eller belaster

FIG kraftigt, trækkes to prædikater. Bevogter hunden ikke FIG, men bliver ved FIG, trækkes tre prædikater. Kommer hunden HF i møde, når denne kommer ind, bedømmes øvelsen som mangelfuld. Forlader hunden FIG før dommerens tegn til HF om at komme ind, eller giver HF en kommando for at få hunden til at blive, afbrydes gruppe C.

Øvelse 5: Rygtransport

5 point

a) En kommando for "PLADS"

b) Udførelse: Umiddelbart efter øvelse 4 følger en rygtransport af figuranten over en distance på ca. 30 skridt. Dommeren bestemmer forløbet af rygtransporten. HF beordrer figuranten til at gå fremad og følger efter med sin hund fri ved fod i en afstand af 5 skridt. Under rygtransporten skal hunden holde opmærksomt øje med figuranten. Afstanden på 5 skridt skal under hele rygtransporten overholdes.

c) Bedømmelse: Det betragtes som fejl, hvis hunden ikke opmærksomt holder øje med FIG, ikke følger HF præcist eller hvis HF ikke overholde afstanden på 5 skridt.

Øvelse 6: Overfald efter rygtransport / sidetransport

15 point

a) En kommando for "SLIP" - "PLADS"

b) Udførelse: Fra rygtransporten, på tegn fra dommeren, følger uden ophold et overfald på hunden. Uden påvirkning fra HF's side og uden tøven skal hunden afværge overfaldet med et energisk og fast greb. Hunden må herunder kun gribe fat i FIG's beskyttelsesærme. Når hunden har et fast greb, skal HF blive stående. På tegn fra dommeren indstiller FIG trængningen. Efter at trængningen er ophørt, skal hunden efter en kort overgangsfase slippe. HF kan selvstændigt, efter en passende tid, afgive kommandoen for "SLIP".

Slipper hunden ikke efter den første tilladte slipkommando, modtager HF tegn fra dommeren til afgivelse af indtil 2 yderligere slipkommandoer. Slipper hunden ikke efter 3. kommando (en tilladt og to ekstra kommandoer), diskvalificeres hunden. Mens HF afgiver kommandoen for "SLIP", skal denne stå roligt uden at påvirke hunden. Efter slip, skal hunden bevogte FIG opmærksomt og tæt. På tegn fra dommeren går HF i normal gangart den direkte vej til sin hund og indtager grundstilling med en kommando for "PLADS". Stokken tages fra FIG.

Herefter følger en sidetransport af FIG hen til dommeren over en afstand af ca.

20 skridt. En kommando for "PLADS" er tilladt. Hunden skal gå på FIG's højre side, således at hunden befinder sig mellem FIG og HF. Hunden skal under side-transporten holde opmærksomt øje med FIG. Den må herunder ikke presse, springe op ad eller gribe fat i FIG. Gruppen stopper foran dommeren, HF giver stokken til dommeren og melder af for første del af gruppe C.

c) Bedømmelse: Det betragtes som fejl, hvis hunden ikke griber fat hurtigt og fast, ikke har et fuldt og roligt greb indtil slip eller ikke bevogter FIG opmærksom og tæt efter slip.

Er hunden i bevogningsfasen let uopmærksom eller belaster FIG let, trækkes et prædikat. Bevogter hunden FIG med stor uopmærksomhed og/eller belaster FIG kraftigt, trækkes to prædikater. Bevogter hunden ikke FIG, men bliver ved FIG, trækkes tre prædikater. Kommer hunden HF i møde, når denne kommer ind, bedømmes øvelsen som mangelfuld. Forlader hunden FIG før dommerens tegn til HF om at komme ind, eller giver HF en kommando for at få hunden til at blive, afbrydes gruppe C.

Øvelse 7: Modprøve under bevægelse

10 point

a) En kommando for "PLADS/SID" - "STOP MANDEN" - "SLIP"

b) Udførelse: HF bliver med sin hund anvist til et markeret sted på midterlinjen, ud for 1. skjul. I fri ved fod skal hunden følge HF opmærksomt, frejdigt og koncentreret. Hunden går her lige med skulderen udfor HF's venstre knæ. På højde med det første skjul standser HF og drejer sig omkring. Med en kommando for "PLADS/SID" bringes hunden i grundstilling. Den lige, rolige og mod FIG opmærksomme siddende hund kan i grundstilling holdes i halsbåndet, men må ikke animeres af HF. På tegn fra dommeren træder den, med en blød læderstok (softstok) forsynede FIG, ud fra det 6. skjul og løber ud til midterlinjen. På højde med midterlinjen vender FIG sig mod HF og løber, uden afbrydelse, frontalt mod HF og dennes hund under afgivelse af hetzlyde og med heftigt truende bevægelser. Når FIG er 40 til 50 skridt fra HF, giver HF straks, på tegn fra dommeren, sin hund fri med en kommando for "STOP MANDEN". Hunden skal uden tøven, selvsikkert og effektivt afværge overfaldet. Hunden må herunder kun gribe fat i FIG's beskyttelsesærme. HF må ikke forlade sit udgangspunkt.

Under belastningsfasen skal hunden forholde sig upåvirket og under hele forsvarsøvelsen holde et fuldt, fast og energisk greb. På dommerens anvisning indstiller FIG trængningen. Efter at trængningen er ophørt, skal hunden efter en kort

overgangsfase slippe. HF kan selvstændigt, efter en passende tid, afgive en kommando for "SLIP".

Slipper hunden ikke efter den første tilladte slipkommando, modtager HF tegn fra dommeren til afgivelse af indtil 2 yderligere slipkommandoer. Slipper hunden ikke efter 3. kommando (en tilladt og to ekstra kommandoer), diskvalificeres hunden. Mens HF afgiver kommandoen for "SLIP", skal denne stå roligt uden at påvirke hunden. Efter slip, skal hunden bevogte FIG opmærksomt og tæt.

c) Bedømmelse: Det betragtes som fejl, hvis hunden ikke udviser et energisk forsvar og griber fat med et fast, fuldt og roligt greb indtil slip eller ikke bevogter FIG opmærksomt og tæt efter slip.

Er hunden i bevogtningsfasen let uopmærksom eller belaster FIG let, trækkes et prædikat. Bevogter hunden FIG med stor uopmærksomhed og/eller belaster FIG kraftigt, trækkes to prædikater. Bevogter hunden ikke FIG, men bliver ved FIG, trækkes tre prædikater. Forlader hunden FIG, eller giver HF en kommando for at få hunden til at blive, afbrydes gruppe C.

Øvelse 8:

Afværgelse af overfald under bevogtning / sidetransport 20 point

a) En kommando for "SLIP" - "PLADS" - "PLADS"

b) Udførelse: Efter en bevogtningsfase på ca. 5 sek. foretager FIG, på dommerens anvisning, et overfald på hunden. Uden påvirkning fra HF's side, skal hunden forsvare sig virkningsfuldt med et energisk og fast greb. Hunden må herunder kun gribe fat i beskyttelsesærmet. Hunden belastes af FIG ved trængning og truende bevægelser med stokken. Under belastningen skal der især lægges mærke til hundens effektivitet og stabilitet. Der skal gennemføres to stokbelastningstests. Hunden må herunder kun gribe fat i FIG's beskyttelsesærme. Kun stokbelastninger på skuldre og området ved manken er tilladt. Hunden må under trængningen ikke lade sig belaste og skal under hele forsvarsøvelsen vise et fuldt, energisk og fast greb. På dommerens anvisning indstiller FIG trængningen. Efter at trængningen er ophørt, skal hunden efter en kort overgangsfase slippe. HF kan selvstændigt, efter en passende tid, afgive kommandoen for "SLIP".

Slipper hunden ikke efter den første tilladte slipkommando, modtager HF tegn fra dommeren til afgivelse af indtil 2 yderligere slipkommandoer. Slipper hunden ikke efter 3. kommando (en tilladt og to ekstra kommandoer), diskvalificeres hunden. Mens HF afgiver kommandoen for "SLIP", skal denne stå roligt uden at påvirke

hunden. Efter slip, skal hunden bevogte FIG opmærksomt og tæt. På tegn fra dommeren går HF i normal gangart den direkte vej til sin hund og indtager grundstilling med en kommando for "PLADS". Stokken tages fra FIG.

Herefter følger en sidetransport af FIG hen til dommeren over en afstand af ca. 20 skridt. En kommando for "PLADS" er tilladt. Hunden skal gå på FIG's højre side, således at denne befinder sig mellem FIG og HF. Hunden skal under side-transporten holde opmærksomt øje med FIG. Den må herunder ikke presse, springe op ad eller gribe fat i FIG. Gruppen stopper foran dommeren, HF giver stokken til dommeren og melder af fra gruppe C. På anvisning fra dommeren går HF med sin hund fri ved fod hen til det sted, hvor bedømmelsen bekendtgøres, hvorefter FIG på dommerens anvisning forlader gruppe C banen. Før dommerkommentarerne og på tegn fra dommeren sætter HF line på hunden.

c) Bedømmelse: Det betragtes som fejl, hvis hunden ikke griber fat med et hurtigt, fast, fuldt og roligt greb og fastholder det indtil slip, eller ikke bevogter FIG opmærksomt og tæt efter slip.

Er hunden i bevogningsfasen let uopmærksom og/eller belaster FIG let, trækkes et prædikat. Bevogter hunden FIG med stor uopmærksomhed og/eller belaster FIG kraftigt, trækkes to prædikater. Bevogter hunden ikke FIG, men bliver ved FIG, trækkes tre prædikater. Kommer hunden HF i møde, når denne kommer ind, bedømmes øvelsen som mangelfuld. Forlader hunden FIG før dommerens tegn til HF om at komme ind, eller giver HF en kommando for at få hunden til at blive, afbrydes gruppe C.

SPORHUNDEPRØVE - SPH 1

Fremmedspor, mindst 1200 skridt, 7 langsider, 6 vinkler (ca. 90°), 4 genstande, mindst 3 timer gammelt, 2 afledningsspor. Tid for udarbejdelse 30 min.

Sporsøg	=	79 point
4 genstande (3 x 5, 1 x 6)	=	21 point
I alt	=	100 point

Før opstart melder HF sig klar til dommeren og meddeler om hunden samler op eller påviser. Begge dele på samme spor, altså samle op og påvise, er ikke tilladt. Kun de genstande, der stemmer overens med det meddelte (opsamling eller påvisning), bedømmes.

Det står HF frit for at udarbejde sporet ved frisøg eller i line. Sporlinen kan, bort-

set fra når den glider gennem hånden på HF, være løsthængende. En kommando for "SØGE" er tilladt ved starten af sporet og efter genstande eller efter en fejl-påvisning.

Lægning af sporet

Sporlæggeren (som skal være fremmed for hunden) får udleveret en oversigt over terrænet af dommeren eller den sporansvarlige. Dommeren/sporansvarlige beskriver ved hjælp af kendemærker i terrænet, så som enkeltstående træer, master, bygninger osv., hvordan sporet skal lægges. Før lægning af sporet viser sporelæggeren dommeren de 4 genstande. Sporets start skal være afmærket med et sporflag/skilt, som skal være stukket i jorden til venstre for sporets udgangssted, hvor det skal forblive under sporsøget. Efter at sporelæggeren i nogen tid har opholdt sig på udgangsstedet for sporet, lægges sporet ifølge dommerens/sporansvarliges anvisninger.

Det er vigtigt, at sporet lægges på vekslende jordbund. Det er ikke påkrævet, at sporet lægges over en befærdet vej. Sporet skal lægges, så det stemmer overens med det virkelige liv. Det skal undgås at lægge sporene efter et fast mønster.

Genstande

Sporlæggeren skal have haft genstandene i lommen i mindst 30 minutter, inden sporet lægges. De anvendte genstande skal være indbyrdes forskellige (materiale: fx læder, tekstiler og træ). Genstandene skal være 10 cm lange 2-3 cm brede og 0,5-1 cm tykke. Farven på genstandene må ikke afvige væsentlig fra sporunderlaget. Alle genstande forsynes med et nummer, således at nummeret på startskiltet og nummeret på genstanden stemmer overens.

Genstandene lægges med uregelmæssige afstande på sporet. Den første genstand lægges mindst 250 skridt fra sporstart. Den fjerde og sidste genstand lægges for enden af sporet. Genstandene må ikke lægges inden for 20 skridt før og efter vinkler. Genstandene skal lægges i sporet - ikke ved siden af dette. Sporlæggeren angiver med et kryds på sporskitsen, hvor genstandene er lagt.

Afledninger

Afledninger lægges 30 minutter efter at sporet er lagt. De skal lægges af, en for hunden, anden fremmed person og skal krydse sporet vinkelret 2 steder med passende afstand. Afledningerne må ikke lægges inden for 40 skridt før og efter vinkler. Afledningsspor må ikke krydse den første eller den sidste langside.

Udarbejdelse af sporet

Ved startstedet skal der være rigelig fært. Hunden skal være så godt uddannet, at den roligt, så vidt muligt uden påvirkning fra HF (tilladt er kommandoen for "SØGE"), kan afsøge udgangsstedet og optage færten. HF må under ingen omstændigheder retningsanvise hunden med hånden og derved vække hundens lyst til at styrte fremad.

Mener HF, at hunden endnu ikke har optaget færten rigtigt, står det ham frit for at sætte hunden på sporet endnu en gang, dog kun hvis hunden ikke har fjernet sig mere end en linelængde fra udgangspunktet. For dette trækkes der 4 point. Sporet skal udarbejdes i et så roligt tempo, at HF kan følge efter i almindelig gang. Finder hunden en genstand skal den straks samle op eller påvise overbevisende. Påvisningen kan ske siddende, liggende eller stående. HF skal straks gå hen til sin hund og samle genstanden op og vise den ved at løfte den op. En kort ros er tilladt før påsætning.

Finder hunden på sporet en genstand, der ikke er udlagt af sporlæggeren, må hunden hverken samle op eller påvise.

Hvis HF forlader sporet med mere end en linelængde (mere end 10 m ved frisøg), eller HF ikke efterkommer anvisningen fra dommeren om at følge hunden, afbrydes gruppe A. Sporet afbrydes af dommeren, hvis hunden ikke har afsluttet sporsøget indenfor 30 min.

Bedømmelse

Det højeste pointtal 100 kan kun gives, hvis hunden har fulgt sporet fra start til slut med et dybt, koncentreret og overbevisende sporsøg og har opsamlet eller påvist alle 4 genstande. Alle vinkler skal være sikkert udarbejdet. Hunden må ikke være påvirket af afledningsfærten.

For ikke fundne genstande gives ingen point. Hvis hunden ingen genstande finder, kan der max. opnås prædikatet "tilstrækkelig". Ved fejlpåvisninger er der et generelt fradrag på 2 point.

Hvor intet andet er nævnt henvises til "Bestemmelser for gruppe A Spor IPO".

SPORHUNDEPRØVE - SPH 2 - IPO-SPH

Fremmedspor, ca. 1800 skridt, 8 langsider, 7 vinkler, 7 genstande, ca. 3 timer gam-melt, 2 afledningsspor. Tid for udarbejdelse 45 min.

SPH 2 over 1 dag.

IPO-SPH over 2 dage. For den enkelte deltager, skal begge fremmedspor ved ét arrangement lægges på to forskellige dage, på forskellige områder og af forskellige sporlæggere.

	1. dag	2. dag	I alt
Sporsøg	= 79 point	79 point	158 point
7 genstande (7 x 3)	= 21 point	21 point	42 point
I alt	= 100 point	100 point	200 point

Hvis hunden ingen genstande finder, kan der max. opnås prædikatet "tilstrækkelig".

Almindelige bestemmelser

Dommeren eller den sporansvarlige bestemmer forløbet af sporet, tilpasset det til rådighed værende sporareal. Sporene skal lægges forskelligt. Sporene må fx ikke lægges med de enkelte vinkler og genstande i samme afstand eller lægges med samme interval. Sporets start skal være afmærket med et sporflag/skilt, som skal være stukket i jorden til venstre for sporets udgangsted.

Efter sporene er lagt, bestemmes rækkefølgen for deltagerne af dommeren ved endnu en lodtrækning.

Før lægning af sporet viser sporlæggeren dommeren eller den sporansvarlige genstandene, som han har båret på sig i mindst 30 minutter. Sporlæggeren bliver stående ved sporets start et kort stykke tid og går herefter med normale skridt i den anviste retning. Langsiderne og vinkler udarbejdes ligeledes i normal gangart. Den første genstand lægges efter mindst 100 skridt på den første eller anden langside, de andre lægges vilkårligt, også 2 på samme langside er mulig, den 7. genstand lægges for enden af sporet. Genstandene må ikke lægges inden for 20 skridt før og efter vinkler. Langsiderne tilpasses terrænet. En langside skal lægges som en halvcirkel, lagt med mindst 3 linelængder (ca. 30 meter) i radius. Halvcirklen begynder og slutter med en ret vinkel. Mindst to vinkler lægges som spidse vinkler. De spidse vinkler lægges inden for 30-60 grader. De forskellige genstande (materialer: læder, tekstiler, træ) kan på alle langsider lægges uregelmæssigt, sidste

genstand lægges for enden af sporet. Genstandene lægges på langsiderne under gang. Efter sidste genstand er lagt, fortsætter sporlæggeren nogle skridt i lige retning. De anvendte genstandene skal være 10 cm lange 2-3 cm brede og 0,5-1 cm tykke. Farven på genstandene må ikke afvige væsentlig fra underlaget. Alle genstandene skal være forsynet med nummer, således at nummeret på startskiltet og nummeret på genstanden stemmer overens. Medens sporet lægges skal HF og hunden være ude af syne. En halv time før sporet skal tages, lægger en anden sporlægger et afledningsspor. Afledningssporret skal krydse 2 langsider med ikke under 60 grader. Afledningerne må ikke lægges inden for 40 skridt før og efter vinkler. Afledningssporret må ikke krydse den første eller den sidste langside, eller den samme langside to gange.

Under hundens arbejde må dommeren, sporlæggeren samt evt. ledsagende personer ikke opholde sig i det område, som det er tilladt teamet (HF og hund) at søge i.

a) En kommando for "SØGE"

Kommandoen er tilladt ved starten af sporet og efter hver genstand. Lejlighedsvis ros og lejlighedsvis verbal kommando for "SØGE" er tilladt - bortset fra i vinklerne eller ved genstande.

b) Udførelse: HF forbereder sin hund til sporet. Sporet kan udføres som frisøg eller i en 10 m lang line. Den 10 m lange sporline kan føres hen over ryggen, på siderne eller mellem for- og/ eller bagben. Den kan være fastgjort direkte til halsbåndet (der ikke må benyttes som kvælerhalsbånd) eller til sporselens spænde (tilladt er brystsele eller Böttgersele, uden ekstra remme).

På opfordring melder HF sig med sin hund i grundstilling (GST) til dommeren og angiver, om hunden samler op eller påviser genstandene. Før sporet, under forberedelserne samt under hele sporforløbet, skal enhver form for tvang undgås. På anvisning fra dommeren føres hunden langsomt og roligt til startstedet og sættes på sporet. Hunden skal efter påsætningen intensivt, roligt og med dybt søg optage færten. Under hele sporforløbet skal hunden med dybt søg, i ensartet tempo, intensivt følge sporet. Alle vinkler skal være sikkert udarbejdet. HF følger sin hund i en afstand af 10 m for enden af sporlinen. Afstanden på 10 m skal ligeledes overholdes ved frisøg. Sporlinen kan, bortset fra når den glider gennem hånden på HF, være løsthængende. Efter vinklen skal hunden fortsætte sporet i samme tempo. Så snart hunden har fundet en genstand, skal den straks samle den op eller tydeligt påvise den uden påvirkning fra HF's side. Samles genstanden op, kan hunden

blive stående, sætte sig eller komme tilbage til HF. Går hunden videre med genstanden eller samler op fra liggende stilling, anses dette for en fejl. Påvisning kan ske liggende, siddende eller stående (også vekslende). Har hunden påvist eller opsamlet genstanden, lægger HF sporlinen og begiver sig ud til sin hund. Ved at række genstanden i vejret viser HF, at genstanden er fundet. Herefter tager HF igen sporlinen op og fortsætter sporet med sin hund. Efter afslutningen af sporet skal de fundne genstande forevises dommeren. Det er ikke tilladt at fodre hunden under sporsøget. Det er tilladt HF at kontakte dommeren for kortvarig afbrydelse af sporsøget, hvis han mener, at han eller hans hund på grund af fysisk tilstand eller vejrlig (f.eks. ekstrem varme) kræver en kort pause. Pausen skal afholdes indenfor den samlede disponible tid. Det er tilladt HF, under en pause eller ved en genstand at rengøre hundens hoved, øjne og næse. Til det brug kan HF medbringe en våd klud eller en våd svamp. Disse skal før starten af sporet forevises dommeren. Yderligere hjælpemidler er ikke tilladt.

c) Bedømmelse: For at bestå skal der opnås mindst 70 point pr. sporforløb. Sporsøgets tempo er ikke et kriterium for bedømmelsen, hvis sporet udarbejdes intensivt, ensartet og overbevisende. Det er ikke en fejl, hvis hunden "efterkontrollerer", hvis sporet ikke forlades. Påsættelser på ny, sjusk, højt søg, gøren sig ren, kredsen i vinklerne, vedvarende opmuntringer, line- eller mundtlig hjælp i sporområdet eller ved genstande, fejlagtige opsamlinger / påvisninger af genstande samt fejlpåvisninger, medfører pointfradrag. Hvis HF forlader sporet med mere end en linelængde (mere end 10 m ved frisøg), afbrydes sporet. Forlader hunden sporet og holdes tilbage af HF, skal dommeren give HF besked på at følge hunden. Gør HF ikke dette, afbrydes sporet. Er sporet fra start til slut ikke udarbejdet indenfor 45 min., afbrydes prøven af dommeren. Undtaget herfra er de tilfælde, hvor hunden søger på sidste langside, når tidsoverskridelsen finder sted. Det, indtil afbrydelsen, viste sporarbejde bliver bedømt.

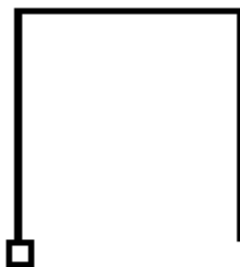
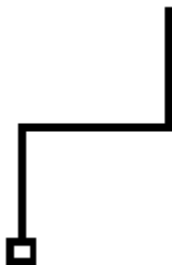
Det er en fejl, hvis hunden i sit arbejde med genstandene under et sporsøg viser begge muligheder, altså "opsamling" og "påvisning". Kun de genstande, der er i overensstemmelse med tilmeldingen, bedømmes. Fejlpåvisninger indgår i bedømmelse af den pågældende langside. Går hunden over en genstand, må denne ikke udpeges for HF.

Der gives ikke point for ikke påviste eller opsamlede genstande.

Fordelingen af point for at holde sporfærten på langsiderne skal svare til længden og sværhedsgraden. Bedømmelsen af de enkelte langsider foretages ved hjælp af

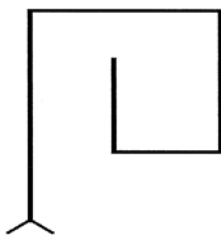
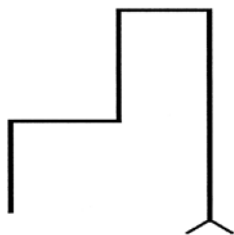
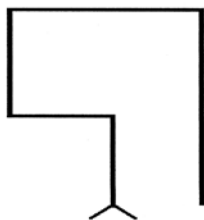
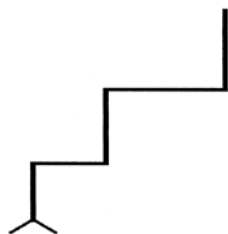
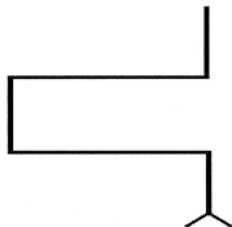
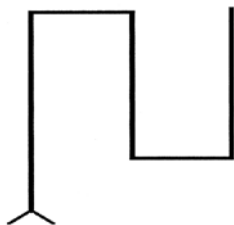
prædikater og point. Søger hunden ikke (opholder sig i længere tid på samme sted uden at søge) kan sporsøget afbrydes, også selvom hunden befinder sig på sporet.

Eksempler IPO 1 og IPO 2

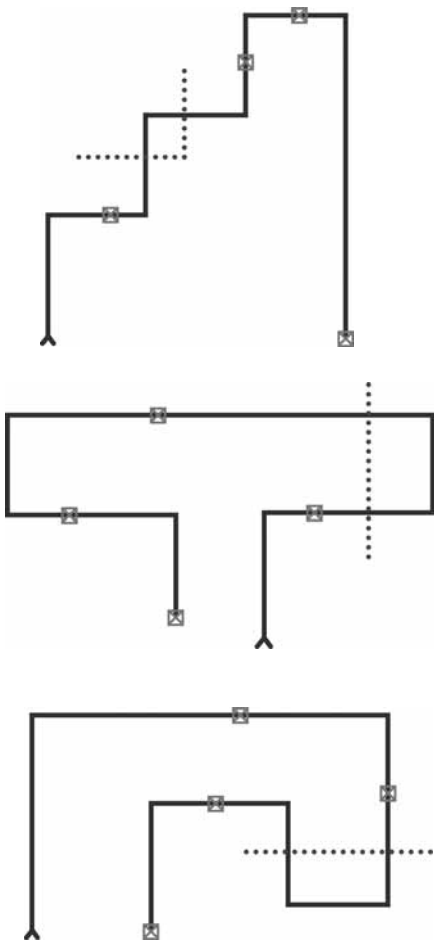

Eksempler IPO 3

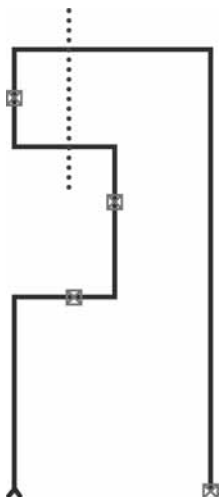
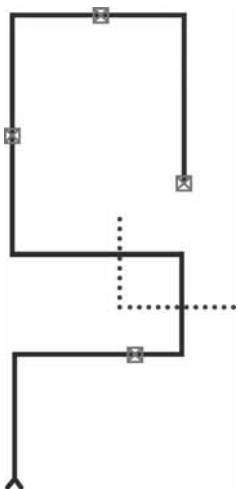
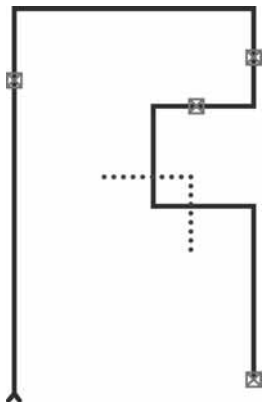

Eksempler SPH I

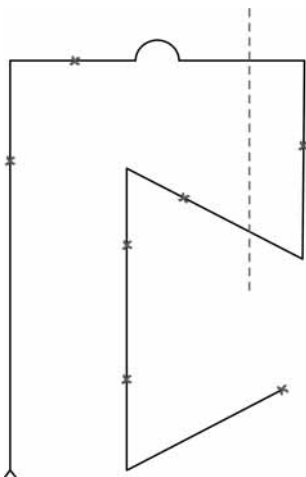
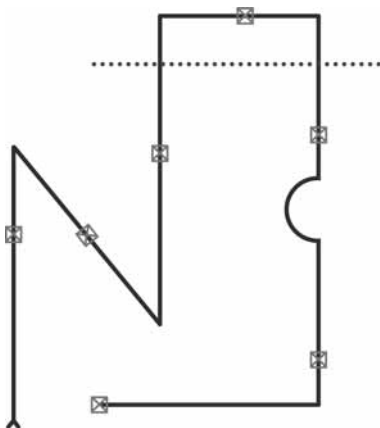
Eksempler SPH I

Den 1. genstand lægges mindst 250 skridt fra sporstart på første eller anden langside. Den 2. og 3. genstand vilkårligt på langsiderne. Den 4. og sidste genstand for enden af sporet. Genstandene må ikke lægges inden for 20 skridt før og efter vinkler. Afledningerne må ikke lægges indenfor 40 skridt før og efter vinkler.

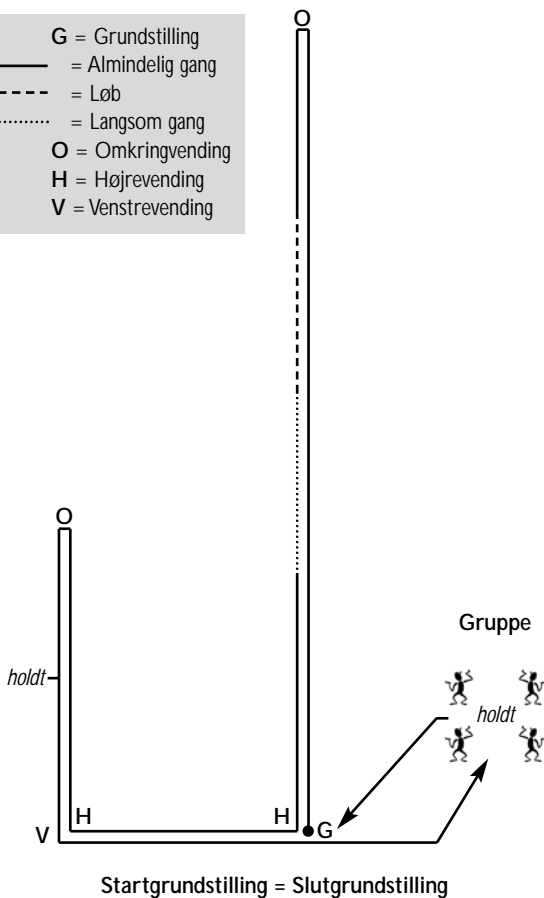
Eksempler SPH 2 / IPO-SPH

Den 1. genstand lægges mindst 100 skridt fra sporstart på første eller anden langside. De andre lægges vilkårligt på langsiderne. Buen er at betragte som en langside. Det er muligt at lægge 2 genstande på samme langside. Den 7. og sidste genstand lægges for enden af sporet. Genstandene må ikke lægges inden for 20 skridt før og efter vinkler. Afledningerne må ikke lægges indenfor 40 skridt før og efter vinkler.

Fri ved fod

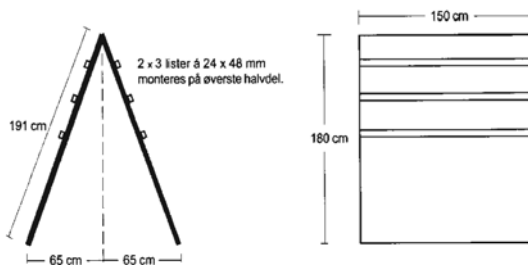
- G = Grundstilling
- = Almindelig gang
- - - = Løb
- ..... = Langsom gang
- O = Omkringvending
- H = Højrevending
- V = Venstrevending

Flugtspring

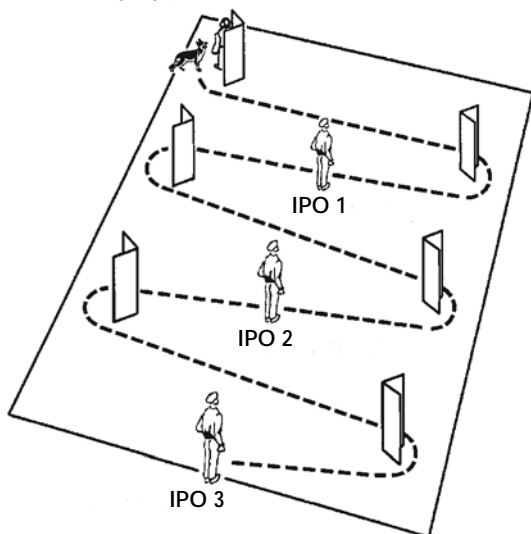

Klatrespring

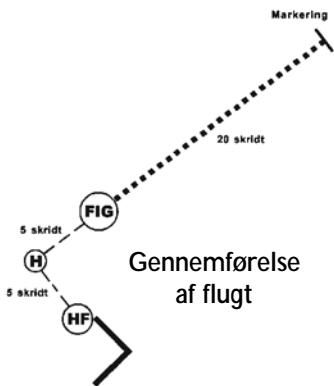
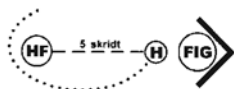

Rondering

- Skitsen viser udgangspositionen for HF

Udkald efter rondering

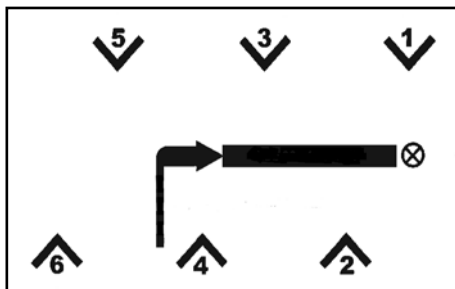

Gennemførelse af flugt

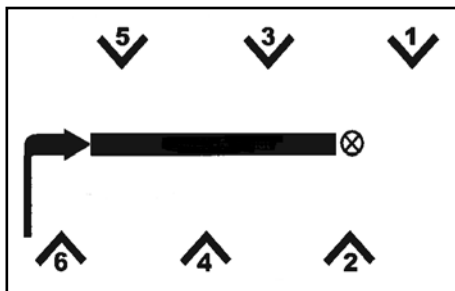
Udførelse af modprøve

- figuranten løber ud fra skjulet til midten af banen

IPO 1

IPO 2

IPO 3

